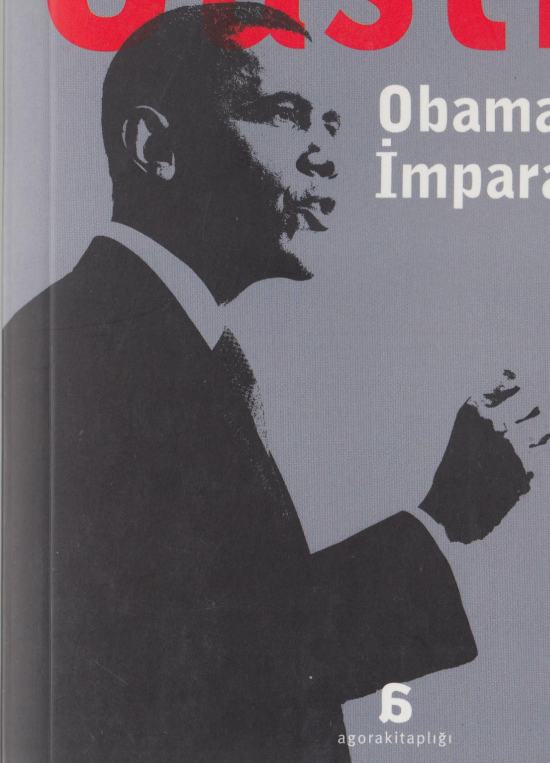

Fidel Castro

Obama ve
İmparatorluk

6

agorakitaplığı

FIDEL CASTRO RUZ

Fidel Castro Ruz 13 Ağustos 1926'da doğdu. Varlıklı bir toprak sahibi ailenin oğlu olarak seçkin Katolik özel okullarına devam ettikten sonra 1950'de Havana Üniversitesi hukuk fakültesinden mezun oldu.

Fulgencio Batista'nın 10 Mart 1952 darbesinden sonra Castro, ABD destekli Batista diktatörlüğüne karşı silahlı direniş başlatmak için devrimci bir örgütlenmeye girişti. 26 Haziran 1953'te Santiago de Cuba'daki Moncada kışlasına düzenledikleri başarısız saldırıda da ele geçirildi, yargılandı ve hapse atıldı. Castro'nun mahkemede okuduğu savunması *Tarih Beni Aklayacaktır* adıyla bir broşür olarak yayınladı ve on binlerce kopya basılıp dağıtılarak Küba devriminin programı haline geldi. Yargılama sonucunda 15 yıl hapse mahkûm edilen Castro bir af kampanyası sonucu Mayıs 1955'te salıverildi.

Castro 2 Aralık 1956'da 81 kişiyle birlikte *Granma* adlı küçük bir yatla Meksika'dan yola çıkıp Küba kıyılarına ulaştı. Gerillalar mücadelenin ilk aşamalarında başarısızlığa uğradıysa da 1958 sonlarında mücadeleyi Sierra Maestra dağlarından adanın tamamına yaydılar. Batista 1 Ocak 1959'da Küba'dan kaçtı. Castro, Küba'nın muzaffer İsyen Ordusu'nun başkomutanı olarak 8 Ocak'ta Havana'ya girdi. Castro'nun *İlk Yıllarım* (2008) ve *Che'li Anılar* (2009) başlıklı kitapları da Agora Kitaplığı'nca yayımlanmıştır.

OSMAN AKINHAY

1960, İzmir, Ödemiş doğumlu. 1976'da SBF'ye, 1980'de hapse girdi. İçeride çevirmenliğe başladı, 90'ı aşkın kitap çevirdi. *Gün Ağarmasa* (2002), *Ölüme Bakmak* (2005) ve *Ölülerimiz Bir Tutar Bizi* (2010) adlı üç romanı; *Piyasa Sosyalizmi Tartışması* (1991) ve Özcan Özen'le birlikte hazırladığı *Çeçenistan: Yok Sayılan Ülke* (2002) ve *Dünyanın Bütün Sokakları İsyanda* (2003) başlıklı üç derlemesi, Mehmet Uğur'la yaptığı *Müzakerelerden Üyeliğe: AB-Türkiye Gündemindeki Sorunlar* (2005) ve Şükrü Argın'la yaptığı *Yaşlanan İnsanlık, Gençleşen Kapitalizm* (2009) başlıklı iki söyleşi kitabı bulunuyor. Agora Kitaplığı ile *Mesele* kitap dergisinin editörü.

Fidel Castro Ruz

OBAMA VE İMPARATORLUK

Türkçesi: Osman Akınhay

a
agorakitaplığı

Siyaset 59

**Obama ve İmparatorluk
Fidel Castro**

**Kitabın özgün adı:
Obama and the Empire
Ocean Press, Melbourne, 2011**

**İngilizce'den çeviren: Osman Akınhay
Kapak tasarım-mizanpaj: Sibel Yurt**

**© 2011; Fidel Castro - Ocean Press
© 2011; bu kitabın Türkçe yayın hakları
Agora Kitaplığı'na aittir.**

Birinci Basım: Haziran 2011

ISBN: 978-605-103-120-0

**Baskı ve Cilt: Can Matbaacılık
Davutpaşa Cad. İpek İş Merkezi
Topkapı/İstanbul
Tel: (0212) 613 10 77**

**AGORA KİTAPLIĞI
Kuloğlu Mah. Turnacıbaşı Cad.
No: 54, Çukurcuma-Beyoğlu/İSTANBUL
Tel: (0212) 243 96 26 - (0212) 251 37 04 Fax: (0212) 243 96 28
www.agorakitapligi.com
e- posta : agora@agorakitapligi.com**

İÇİNDEKİLER

Yayıncının Notu	vii
İmparatorluğun Sinizmi	1
4 Kasım Seçimleri	10
Akıntıya Karşı Yüzmek	15
Amerika Birleşik Devletleri'nin 11. Başkanı	24
Yeni ABD Başkanının Aklından Geçenleri Deşifre Etmek	26
Obama'nın Politikası ile Ahlâkı Arasında Çelişkiler	29
Hızlı Bir Cevap	34
G-20 Zirvesi Başlıyor	36
Obama'nın Şarkısı	43
Sağlam Zeminde Yürümek	51
ABD Kongresi'nin Yedi Üyesinin Ziyareti	55
ABD Dış Politikasının Çelişkileri	62
Abluka Hakkında Tek Kelime Yok	69
Doğru Fikirleri Olan Askerler	73
Obama ve Abluka	80

Obama'nın Kahire'deki Konuşması	87
Amerikalar'ın Kalbine Saplanmış Yedi Hançer	101
İmparatorluk ve Robotlar	110
Keşke Yanılmış Olsam!	114
Ciddi Obama	123
Evo'ya Nobel Ödülü	127
Kolombiya'nın Amerika Birleşik Devletleri'ne İlhamı	136
Bir Bilim Kurgu Hikâyesi	142
Obama'nın Sinik Hareketleri Ne Uğruna Ertelendi?	147
İnsanlığın Yaşama Hakkı	153
Amerika Birleşik Devletleri'nde Sağlık Reformu	162
Zamanımızın Delilikleri	170
İmparatorluk ve Savaş	177

YAYINCININ NOTU

ABD politikasının ana hatları hiçbir zaman birdenbire değişmez; başkanlığın ve Kongre'nin iki meclisinin denetiminin bir partiden öbürünün eline geçtiği durumlar için dahi geçerlidir bu saptama. Üstelik bu, tarihsel bakımdan kanıtlanmış bir gerçektir. Fakat bundan daha önce, başka tip-te bir politikacının (yani, geleneksel erkek, beyaz, Anglo-Sakson ve genel olarak Protestan politikacı kalıbına uymayan birinin) kendini bu rolü yerine getirecek şekilde nasıl adapte ettiğini görme fırsatı hiç çıkmamıştı. Barack Obama'nın ABD başkanlığına seçilmesiyle bu fırsata kavuşmuş olduk.

ABD toplumunda var olan ırka ve toplumsal cinsiyete dayalı ayrımlardan dolayı, bir Afrikalı Amerikalının ya da bir kadının başkanlığa seçilme ihtimali, ancak olağanüstü bir onyıl olan 1960'ların toplumsal mücadelelerinden sonraki atmosferde tahayyül edilebilen bir şeydi (gerçekten de o onyıl, Afrikalı Amerikalıların medeni hakları, kadınların kurtuluşu, karşı-kültürün toplum nezdinde kabul görmesi, Vietnam Savaşı'na karşı çıkılması uğruna ve başka alanlardaki toplumsal hareketler doğrultusunda yürütülen mücadelelerle dolu olarak geçmişti). Bundan dolayı, bir Afrikalı Amerikalının ya da bir kadının başkan olarak seçilmesini kendi başına ilerici bir durum olarak değerlendirme yönünde bir eğilim söz konusuydu. Keza, Rahip Jesse Jackson'ın 1984 ve 1988'de giriştiği ve büyük ölçüde kitlesel eğitim ile mobilizasyonun sağlanması hedeflerini ön plana çıkaran türden sembolik başkanlık kampanyaları da bu yaklaşımı güçlendirip pekiştiren bir etki yapmıştı.

Amerika Birleşik Devletleri'nde ekonomik, toplumsal ve ahlâki krizin derinleşmesi bu bakımdan mucizeyi gerçekliğe dönüştürecekti. Siyasal sistemin inandırıcılığına indirilen darbeler daha önce, Ronald Reagan'dan (1981-1989) George W. Bush'a (2001-2009) kadar ülkeyi idare eden başkanların dönemlerinden; sistemin politikasını değiştirmek imkânsız olduğu için, bu politikayı uygulayacak mevkideki kişi tipini (ya da klişesini) değiştirme zorunluluğu duyulmasından miras kalmıştı. Bu yüzden 2008 başkanlık kampanyasında, tarihte ilk defa olarak bir Afrikalı Amerikalı (Barack Obama) ile bir beyaz kadının (Hillary Clinton) Amerika Birleşik Devletleri'nin en üst makamlarına seçilmesi gerçek bir ihtimal olarak önümüze serildi. Obama bu

yolda önce Demokratların başkan adayı oldu, daha sonra da başkan olarak seçilmeyi başardı, ama onun yerinde Hillary Clinton da olabilirdi.

Daha sonra gördüğümüz üzere, evet, mucize gerçeklik oldu, fakat 1960'lı yılların kuşağının hayalini kurduğu şekilde değil.

O halde, Obama'nın başkan seçilmesi nasıl anlaşılmalı ve görevde geçirdiği ilk bir buçuk yıldaki performansı nasıl değerlendirilmelidir?

Dünyada bu soruları cevaplama konusunda en yetkin siyasal figürlerden birisi, Amerika Birleşik Devletleri'nin 51 yıllık saldırganlık, abluka ve tecrit politikasına başarıyla karşı koyan Küba Devrimi'nin tarihsel lideri olan Fidel Castro'dur.

Fidel Castro ile Küba Devrimi, 1959 yılından beri on ABD başkanı eskitmiştir. Şimdi de Barack Obama, Küba Devrimi'nin gerçekliğiyle yüzleşmek ve ada ile imparatorluk arasında yeni bir ilişki kurma fırsatını değerlendirmek durumunda olan 11. ABD başkanıdır.

Editörler
Ocean Press
2010

İMPARATORLUĞUN SİNİZMİ

Obama'nın, Ronald Reagan'ın kurduğu Küba Amerikan Ulusal Vakfı'nda 23 Mayıs [2008] günü yaptığı konuşmayı dinledikten sonra sessiz kalmak bana yakışmayacak. Aynı kürsüden McCain'in ve Bush'un yaptığı konuşmalar gibi Obama'nın konuşmasını da dikkatle dinledim. Benim Obama'ya karşı özel bir hıncım yok; ne de olsa, Küba'ya ve insanlığa karşı işlenen suçlardan şahsen o sorumlu değil. Fakat onu savunmaya kalksam, bu defa da düşmanlarına müthiş bir iyilik yapmış olurum. Bu yüzden, onu eleştirirken ve onun söyledikleri karşısında kendi samimi görüşlerimi dile getirirken hiç sakınmayacağım.

Obama neler söyledi?

Benim bütün ömrüm boyunca Küba adaletsizlik içinde yaşadı. Benim hayatta olduğum süre içinde Küba halkı hiçbir zaman özgürlüğü tanımadı. İki kuşaktan Kübalıların ömürleri boyunca da Küba halkı özgürlüğü tanımadı. Bu bizim yarım yüzyıldır tanıklık ettiğimiz korkunç ve trajik bir statüko –orada yapılan seçimler asla özgür ya da adil seçimler değil. ... Ben bu adaletsizliğe göz yummayacağım, siz de bu adaletsizliğe göz yummayın, hep birlikte Küba'nın özgürlüğünden yana saf tutalım.

Obama, ilhakçılara bunları anlatıyor ve şunları ekliyordu:

Şimdi, Kübalı Amerikalıların parasını, onların adadaki ailelerini Castro rejimine daha az bağımlı hale getirecek düzeyde tutmanın zamanı. ... Ben ambargoyu devam ettireceğim.

ABD başkanlığının güçlü bir adayının ağzından dökülen bu sözler, beni bu “Düşünceler” yazısının sebeplerini açıklamaya çalışma zahmetinden de kurtarıyor.

Obama'nın konuşmasında övgüler düzdüğü Küba Amerikan Ulusal Vakfı'nın direktörlerinden biri olan José Hernandez; aynı vakfın, Venezüella'nın Nueva Esparta eyaletindeki Margarita'da yapılan bir uluslararası toplantıda şu satırların yazarına suikast düzenleme planı çerçevesinde, deniz yoluyla Venezüella'ya nakledilen başka ölümcül silahlarla birlikte tesadüfen yakalanan, teleskopik ve kızılötesi görme kapasiteli 50 kalibrelik otomatik tüfeğin sahibinden başkası değildi.

Pepe Hernandez'in grubu, 2000 yılında Bush'un seçimlerde hileyle zafere ulaşmasını sağlayan [Jorge] Mas Canosa'nın lobisinin ihanet ettiği [Başkan] Clinton'la yapılmış eski anlaşmayı (çünkü o zamanlar, hepsini sevinçten hava-

ya uçuracak bir hedefle, Castro'yu öldürmeye söz vermişlerdi) yeniden bağlamanın peşindeydi. O seçimin sonucunu, ABD'nin çürümüş ve çelişkilerle dolu siyasal sisteminde içerili olan siyasal hileler belirlemişti.

Başkan adayı Obama'nın konuşması şöyle özetlenebilir: [Küba] ulusuna açlık, ABD'nin tüketimci ve sürdürülemez hayat tarzının propagandası karşılığında bol keseden dağıtılan paralar ve Küba biletleri.

Obama son derece ciddi bir sorun olan yiyecek krizini nasıl ele almayı planlamaktadır? Dünyada üretilen bütün tahıllar insanlar, evcil hayvanlar ve balıklar arasında paylaştırılmalıdır; hiçbir uluslararası örgütün engelleyemediği şekilde büyük şirketlerin talan ettiği denizlerdeki balık miktarı her yıl azalıp tükeniyor. Doğalgazdan ve petrolden et üretmek kolayca başarılabilecek bir şey değil. Hatta Obama, önümüzdeki risklerin ve zamanımızın kısıtlı oluşunun Bush'tan daha fazla farkında olsa bile, teknolojinin iklim değişimine karşı mücadeledeki potansiyelini iyice abartıyor. Oysa pekâlâ kendisi gibi Demokrat olan, fakat küresel ısınmanın ne kadar müthiş bir hızla ilerlediğinin bilincinde olduğu için artık aday olmaktan vazgeçen [Al] Gore'un bu konudaki görüşlerine başvurabilirdi. Artık başkanlığa aday olmayan ve Helms-Burton ve Torricelli yasaları gibi ulusötesi yasaların uzmanı sayılan en yakın siyasal rakibi Bill Clinton ise kendisine sadece, bizzat kaldırmayı vaat ettiği ama bu yolda asla somut bir adım atmadığı [Küba'ya karşı] ambargo gibi sorunlarda danışmanlık yapabilir.

Sosyal ve insani bakış açısından şüphesiz ABD başkanlık adaylarının en ilericisi sayılması gereken bu adam Miami'deki konuşmasında neler söyledi? "200 yıldır," dedi,

“Amerika Birleşik Devletleri kendi yarım küremizde yabancı müdahalesini savunmadığını çok açık bir şekilde ortaya koymuş bulunuyor. Oysa Amerikalılar’da her gün farklı türde bir mücadele (yabancı ordulara karşı değil, her biri ölümcül birer tehdit olan açlığa ve susuzluğa, salgın hastalıklara ve umutsuzluğa karşı bir mücadele) sürdürülüyor. Bu bizim kabullenmeye mecbur olduğumuz bir geleceğin tablosu değil –Port au Prince’deki çocuklar ya da Peru dağlarındaki ailelerse böyle bir geleceği hiç hak etmiyorlar. Biz daha iyisini yapabiliriz. Daha iyisini yapmalıyız. ... Güneyimizde çekilen ıstıraplara gözlerimizi kapatamayacağımız gibi, boş midelerin küreselleşmesini de savunamayız.” Emperyalist küreselleşmeye muhteşem bir tanım: ‘Boş midelerin küreselleşmesi!’ Bu tanımı yaptığı için Obama’ya teşekkür borçluyuz. Oysa bundan 200 yıl önce Bolivar, Latin Amerika’nın birliği uğruna mücadele ediyor, 100 yılı aşkın bir süre önce de José Marti bütün hayatını Amerika Birleşik Devletleri’nin Küba’yı ilhak etmesine karşı mücadeleye adıyordu. Peki, Monroe’nun savunduğu ilkeler ile Obama’nın iki yüzyıl sonra yukarıda andığımız konuşmasında canlandırdığı fikirler arasındaki farklılık nerededir?

Obama, “Beyaz Saray’da benim tam desteğimle çalışacak özel bir Amerikalılar elçisi atayacağım. Fakat biz aynı zamanda dışişleri servisini genişletecek ve Amerikalılar’ın ihmal edilmiş ülkelerinde daha fazla konsolosluk açacağız. Barış Gücü’nü genişletecek ve daha fazla sayıda Amerikalı gencin halklarımızın arasındaki güveni ve bağları derinleştirmek amacıyla ülke dışında görev yapmalarını isteyeceğiz,” diyordu sözlerini bitirmeye doğru. “Hep birlikte, tercihimizi geçmişin karşısında gelecekte kullanabiliriz.” Güzel bir ifade; ne de

olsa, tarihin şahsiyetler ne iseler onları oldukları gibi yansıttığı fikrini -ya da, en azından, korkusunu- gösteriyor.

Günümüzün Amerika Birleşik Devletleri'nde, İngiliz sömürgeciliğine karşı isyan eden 13 koloninin formüle ettiği Philadelphia ilkeler bildirgesinin arkasındaki ruhtan bir iz bile kalmamış görünüyor. Bugün Amerika Birleşik Devletleri, ülkenin ilk kurucularının rüyalarında dahi göremeyecekleri boyutlarda devasa bir imparatorluk. Fakat yerli halklar ve köleler adına en ufak bir şey bile değişmemiş durumda. Ülke büyürken yerliler ortadan kaldırılmıştı; köleler -erkekler, kadınlar, çocuklar- ise neredeyse bir yüzyıl boyunca daha pazaryerlerinde haraç mezat satılmaya devam edildi, üstelik Bağımsızlık Bildirgesi'nde açık açık, "Bütün insanlar özgür ve eşit doğarlar," diye yazmasına rağmen. Dünyanın nesnel koşulları o sistemin gelişmesinden yanaydı.

Obama yukarıdaki konuşmasında, Küba Devrimi'ne dair anti-demokratik ve özgürlüğe, insan haklarına saygı göstermeyen bir ülke portresi çizdi. ABD'yi yönetenler, neredeyse istisnasız hepsi, bizim ülkemize karşı işledikleri suçlarını mazur göstermek için tekrar tekrar bu argümana başvuruyorlar. Oysa bize karşı uyguladıkları abluka, başlı başına bir soykırım eylemidir. Ben Amerikalı çocukların zihinlerinin bu utanç verici değerlerle aşılmasından yana değilim.

Eğer Küba'ya karşı düzenlenen o askeri müdahaleler, Platt Yasası ve ekonomik sömürgecilik olmasaydı, bizim ülkemizde silahlı bir devrim yapmaya ihtiyaç duyulmazdı.

Devrim, emperyal tahakkümün sonucuydu. Bu tahakkümün Küba'ya dayatılmasından dolayı biz suçlanamayız. Gerçek değişikliklerin Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılabilmesi gerekir ve bu mümkündür. Amerikan işçileri

yüz yılı aşkın bir süredir, üretici güçlerin gelişmesinin doğurduğu bir gereklilik olarak sekiz saatlik işgünü talebini dile getirmişlerdir.

Küba Devrimi'nin liderlerinin [José] Marti'den öğrendikleri ilk şey, bir devrim gerçekleştirmek amacıyla kurulmuş bir örgüte inanmaktı ve o örgüt içerisinde hareket etmektir. Biz her zaman önceki biçimlere bağlı kaldık ve bu örgütü kurumsallaştırarak, Küba'da geleneğe dönüştüğü gibi fakat genellikle -ABD'de olduğu üzere- seçmenlerin yüzde 50'sini dahi bulmayan gülünç seçime katılım düzeylerine hiç benzemeyen bir süreçte, seçmenlerin yüzde 90'ından fazlasının oyunu alarak seçildik. Bizimki gibi küçük ve abluka altındaki başka hiçbir ülke, iktidarı kötüye kullanarak, insanları aldatarak, ihtirashane adımlar atarak ve komşularında uygulanan türde iktidar oyunlarına başvurarak dahi olsa bu kadar uzun süre varlığını koruyamazdı. Bunun aksini iddia etmek kahraman halkımızın zekâsına hakaret etmek demek olur.

Ben Obama'nın büyük zekâsını, müzakere yeteneklerini ya da çalışma ahlâkını sorguluyor değilim. O, yetenekli bir hatip ve seçim yarışında rakiplerinin önünde gidiyor. Kendisine eşlik edip her Salı günü ona cesaret vermeye devam eden karısıyla kızlarına sempati duyuyorum. Gerçekten dokunaklı bir insani manzara oluşturuyorlar. Fakat bazı hassas soruları da ortaya atmak mecburiyetindeyim. Sorularına özel olarak cevap bekliyorum değilim; sadece bunların kayda geçmesi dileğindeyim.

- 1) Amerika Birleşik Devletleri başkanının, gerekçesi ne olursa olsun, dünyadaki başka bir kişiye karşı suikast düzenleme emri vermeye hakkı var mıdır?

- 2) Amerika Birleşik Devletleri başkanının başka insanlara işkence edilmesi emrini vermesi ahlâki midir?
- 3) Amerika Birleşik Devletleri kadar güçlü bir ülke, gezegenimize barış getirmenin vasıtası olarak devlet terörizmine başvurmak zorunda mıdır?
- 4) Küba İslah Yasası, yalnızca tek bir ülkeye, Küba'ya karşı, bu ülkenin istikrarını bozmak için cezalandırma amaçlı olarak uygulanan ve masum çocuklarla annelerin hayatlarına mal olduğunda bile uygulamakta ısrar edilmesi gereken bir yasa mıdır? Eğer bu faydalı bir yasa ise, öyleyse niçin otomatik bir şekilde Haitililere, Dominiklilere ve Karayipler'in başka halklarına karşı da uygulanmıyor ve aynı yasa niçin Meksika sınır duvarında ya da Atlantik ve Pasifik sularında sinekler gibi can veren Meksikalılara, Orta ve Güney Amerika'nın diğer halklarına karşı da devreye sokulmuyor?
- 5) ABD yurttaşlarının meyve, sebze, badem ve diğer tatlı ihtiyaçları durmadan artarken Amerika Birleşik Devletleri göçmensiz yapabilir mi? Onların sokaklarını kimler süpürecek, evlerinde hizmetçiler olarak kimler çalışacak ya da en ağır, üstelik ücreti en alt düzeyde olan işleri kimler yapacak?
- 6) Bu ülkede gerekli belgeleri olmadan yaşamak durumunda kalanlara uygulanan katı tedbirler adil midir; bu tedbirlerle ABD'de doğan çocukların derinden etkilenmesi kabul edilebilir bir durum mudur?
- 7) Yoksul ülkelerin en iyi bilimsel ve entelektüel zekâlarının durmadan çalınması anlamına gelen beyin göçü ahlâki ve meşru bir durum mudur?

- 8) Siz, bu “Düşünceler” yazımın başında işaret etmiş olduğum gibi, ülkenizin uzun zaman önce Avrupa devletlerine karşı, yarımkürede herhangi bir müdahaleyi hoş karşılamayacağınız doğrultusunda bir uyarıda bulunduğunuzu söylediniz ve kendiniz gezegenin her tarafına dağılmış yüzlerce askeri ve deniz üssünüzün, hava üsleriniz ve uzay üslerinizin yardımıyla dünyanın herhangi bir yerinde müdahale etme hakkınızı kendinizde görürken, bu hakka saygı gösterilmesi gerektiğini tekrarlayarak vurguladınız. Öyleyse size soruyorum: Amerika Birleşik Devletleri’nin özgürlük, demokrasi ve insan haklarına saygısını ifade etmesinin yolu bu mudur?
- 9) Dünyanın 60’ı aşkın karanlık köşesinde, gerekçesi ne olursa olsun, Bush’un nitelediği şekilde önleyici saldırılar tezgâhlamak adil bir durum mudur?
- 10) Yeryüzünde yaşayan insanların birkaç katını yok edebilecek silahlar üretmek amacıyla askeri sanayi komplekse milyonlarca dolar para yatırmak şerefli ve akıllıca bir tutum mudur?

Bizim ülkemizle ilgili herhangi bir değerlendirmede bulunmadan önce şunu bilmelisiniz ki, Küba eğitim, sağlık, spor, kültür ve bilim programlarıyla yalnızca kendi ülkesinde değil, dünyanın başka yoksul ülkelerinde de büyük ilerlemeler kaydetmiştir. Ekonomik ve mali ablukalara rağmen, kudretli ülkenizin saldırılarına rağmen, başka halklarla dayanışma eylemlerinde dökülen kanlarımız çok az güçle gerçekten çok şey yapılabileceğinin kanıtıdır. Bizim en yakın müttefikimiz olmuş Sovyetler Bir-

liği bile başka ülkelerle dayanışmada bizim sergilediğimiz başarıyı gösterememiştir.

Amerika Birleşik Devletleri'nin başka ülkelere sunabileceği biricik işbirliği biğimi, o ülkelere askeri personel göndermekten ibarettir. Onlar başka bir şey sunamazlar, çünkü kendilerini başkaları uğruna feda etmeye istekli insan bulamazlar ve ihtiyaç içinde olan bir ülkeye ciddi yardımlar yapamazlar (fakat Küba, ABD'nin mkemmek doktorlarının işbirliğinden faydalanmıştır ve onlara güvenmeyi sürdürmektedir). Tabii bunun suçlusunu Amerikan halkı değildir; toplum halka kitlesel temelde bu tür değerleri aşılamaktan uzaktır.

Biz hiçbir zaman başka ülkelerle yaptığımız işbirliğini ideolojik gerekliliklere tabi tutmadık. Katrina kasırgası New Orleans şehrini yerle bir ettiği zaman Amerika Birleşik Devletleri'ne yardım önerdik. Bizim enternasyonalist tıp tugayımız, ABD'de doğmuş bir genç olan ve bağımsızlık savaşımızda Küba'nın egemenliği uğruna dvşp canını feda eden Henry Reeve'in şerefli adını taşıtmaktadır.

Bizim devrimimiz on binlerce doktoru ve sağlık işçisini harekete geçirebiliyor. Bizim devrimimiz insanların haklarını ya da hammadelerini gasp etmek üzere değil, soylu bir amacı yerine getirmek üzere dünyanın her köşesine gitmeye istekli on binlerce ğretmeni ve yurttaşı harekete geçirebiliyor.

İnsanların iyi niyeti ve kararlılığı, bir bankanın paralarıyla elde tutulamayacak ve ona uymayacak sınırsız kaynağı barındırmaktadır. İnsanların iyi niyeti ve kararlılığının kaynağı bir imparatorluğun ikiyüzlü siyaseti olamaz.

25 Mayıs 2008

4 KASIM SEÇİMLERİ

Yarın kayda değer bir gün olacak. Bütün dünya, yeryüzünün en güçlü ülkesi olan ABD’de yapılan seçimleri izleyecek. Tam da şimdi, dünya nüfusunun yaklaşık yüzde 5’ine sahip olan Amerika Birleşik Devletleri’nin her yıl denizaşırı ülkelerden muazzam miktarlarda getirttiği petrol ve doğalgaz, mineral, hammadde, tüketim maddesi ve gelişkin ürünler tükettiği bir zamanda. Üstelik bu maddelerin bir kısmı, özellikle madenlerden çıkartılan yakıt ve mineraller, yenilenemez maddelerdir.

Amerika Birleşik Devletleri en büyük silah üreticisi ve ihracatçısıdır. Bu ülkenin askeri sanayi kompleksinin doymak bilmez bir iç pazarı da vardır. Bu ülkenin deniz ve ha-

va kuvvetleri başka ülkelerin topraklarına kurulmuş askeri üslere yayılmıştır. ABD'nin stratejik füzeleri dünyadaki herhangi bir yeri tam isabetle vurabilecek savaş başlıkları taşımaktadır.

Dünyanın en zeki beyinlerinin önemli bir kısmı kendi ülkelerinden getirtilip, bu sistemin hizmetine koşulmuştur. ABD, asalak ve yağmacı bir imparatorluktur.

ABD'ye köleliğin egemen olduğu yüzyıllarda getirilen siyah nüfusun ciddi bir ırk ayrımına tabi tutulduğu bilinen bir gerçektir.

Demokrat Parti'nin adayı Obama kısmen siyahtır; o ırkın koyu renk derisi ve özellikleri kendisinde açıkça görülmektedir. Obama, etkileyici notlarla mezun olduğu bir yüksek öğrenim kurumunda eğitim alabilmiştir. Ve Cumhuriyetçi Parti'deki rakibinden kesinlikle daha akıllı, daha iyi eğitilmiş ve daha iyimser biridir.

Yarınki seçimler, üç çeyrek yüzyıldır birçok ülkenin ekonomisini derinden etkileyen başka koşulların yanı sıra, dünyanın ciddi bir finansal krizin (1930'lu yıllardan beri görülen en ağır krizin) etkisinde olduğu bir zamanda yapılacaktır.

Uluslararası medya, siyasal analistler ve yorumcular vakitlerinin büyük kısmını bu sorunu tartışmaya hasrediyorlar. Obama ABD'de onyıllardır görülen en iyi siyasal konuşmacı sayılıyor. 1993'te Nobel edebiyat ödülüne layık görülen ve Amerika Birleşik Devletleri'nde doğmuş kendi etnik grubundan bu ödülü almaya hak kazanan ilk kişi olan yurttaş Toni Morrison, Obama'yı geleceğin başkanı ve bu ulusun şairi olarak ilan etti bile.

Ben başkan adayları arasındaki mücadeleyi yakından takip ediyorum. Siyah aday, güçlü bir muhalefete rağmen

aday olmayı başararak büyük bir şaşkınlığa yol açtı. O, seçmenlerin kafasına tekrar tekrar vurgulayarak sokmayı amaçladığı, iyi dile getirilmiş fikirlere sahip. Cumhuriyetçiler ya da Demokratlar'dan daha fazla hepsinin, dünyanın en üretken ülkesi diye tanımladığı Amerikan yurttaşı olduklarını ileri sürmekte hiç tereddüt etmiyor. Pratik olarak herkesi içine dahil ettiği orta sınıflardan alınan vergileri azaltacağını, en yoksul kesimlerden alınan vergileri tamamen kaldıracağını ve en zenginlerin vergi payını yükseleteceğini iddia ediyor. Ona kalırsa, vergi gelirleri bankaları iflastan kurtarmakta kullanılmayacak.

Bush'un Irak'a açtığı savaşın sebep olduğu yıkıcı harcamaların karşılığının Amerikan vergi mükelleflerinin sırtına yıkılmayacağına ısrarlı. O savaşa son verip ABD'li askerleri ülkelere geri döndürecekmiş. Belki de Irak'ın, 11 Eylül 2001'deki saldırılarla yakından uzaktan alakası olmadığına farkında. Oysa ABD ordusunun birliklerinde savaşta yaralı ya da can kaybı olarak çok kişinin kanı döküldü ve bu savaş o Müslüman ülkede 1 milyonun üzerinde insanın hayatına mal oldu. Bu, petrol peşindeki imparatorluğun dayattığı bir fetih savaşıydı.

Bugünkü finansal kriz ve bu krizin doğurduğu sonuçlar karşısında ABD halkı, Irak'taki savaştan ziyade kendi ekonomilerinin durumuyla daha ilgili. İşleri konusunda kaygılılar, bankalardaki tasarrufları konusunda güvence istiyorlar, emekli fonlarının yok olmasından, aileleriyle birlikte yaşadıkları evlerini kaybetmekten korkuyorlar. Hasta oldukları zaman gerekli tıbbi bakımı almayı, çocuklarının daha iyi eğitim imkânlarına kavuşmasını istiyorlar.

Obama bir meydan okuma içerisinde ve bana kalırsa, aşırılık yanlısı herhangi bir kimsenin -18. yüzyılın ilk yarısında Amerika'nın Batı'sında olduğu gibi- istediği yerden yasal olarak gelişkin bir modern silah temin edebileceği bir ülkede büyük riskler aldı, almaya da devam edecek. Sistemi destekliyor ve sistemin desteğini alacak. Dünyanın yakıncı sorunları Obama'yı hakikaten pek kaygılandırmıyor; bir savaş pilotu olarak (Washington'tan 9.375 mil uzaklıktaki Hanoi'ye tonlarca bomba atmış olan ve bundan dolayı en ufak bir pişmanlık duymayan diğer adayınsa böyle şeyler zaten umurunda değil.

Geçen Perşembe günü, [Başkan] Lula'ya gönderdiğim mektupta 31 Ekim tarihli "Düşünceler" sütunumda değindiğim şeylere ek olarak şunları yazmıştım: "ABD toplumunda ırkçılık ve ayrımcılık, bu ülkenin iki yüzyıl önceki kuruluşundan beri hiç ortadan kalkmadı. Latin Amerikalılarla Siyahlar o ülkede daima ayrımcılığa maruz kaldılar. Yurttaşları bir tüketim toplumunda yetiştirildi. İnsanlık objektif olarak kitle imha silahlarının tehdidi altında."

"ABD halkı, Irak savaşından ziyade ekonomiyle ilgili. McCain yaşlı, kavgacı ve eğitimsiz biri; çok akıllı değil, sağlığı da kötü," diye devam etmişim.

Son olarak şunları yazdım: "Eğer tahminlerimde yanılırsam ve ırkçılık üstün gelip, Cumhuriyetçi aday başkanlığı alırsa, savaş tehdidi artacak ve dünya halklarının ilerleme fırsatları azalacak. Yine de, seçimi kim kazanırsa kazansın, bu konuda mücadele etmeye ve bilinç aşılarmaya çalışmalıyız."

Bu görüşlerim yarın yayınlandığında, hiç kimse benim herhangi bir adayın kendi kampanyasında kullanacağı bir

şeyler yazmış olduğumu söyleyecek zamanı bulamayacak. Ben bu seçim kampanyasında tarafsız olmak zorundaydım ve tarafsızım. Bu, Dışışleri Bakanı'nın söyleyeceğı gibi "Amerika Birleşik Devletleri'nin iç işlerine karışmak" değil; bilakis, başka ÷lkelerin egemenliğine saygılı olmak.

3 Kasım 2008

Obama'nın bu yıl 23 Mayıs'ta, Ronald Reagan'ın kurduğu Küba Amerikan Ulusal Vakfı'nda yaptığı konuşmanın ardından, 25 Mayıs'ta "İmparatorluğun İkiyüzlü Politikası" başlıklı bir "Düşünceler" yazısı kaleme almıştım.

O yazımda Obama'nın Miami ilhakçıları konusundaki sözlerini kelimesi kelimesine aktardım: "Hep birlikte Küba'nın özgürlüğünden yana saf tutalım. ... Şimdi, Kübalı Amerikalıların parasını, onların adadaki ailelerini Castro rejimine daha az bağımlı hale getirecek düzeyde tutmanın zamanı. *Ben ambargoyu devam ettireceğim.*"

Yine o yazımda, 4 Kasım'da seçilecek kişiden önceki başkanların genel olarak ahlâk-dışı davranışlarını örnekle-

riyle sergilemiş ve çeşitli argümanlar ileri sürmüştüm. Sonra da, “Bazı hassas soruları ortaya atmak mecburiyetindeyim,” demiştim. O sorular şunlardı:

- 1) Amerika Birleşik Devletleri başkanının, gerekçesi ne olursa olsun, dünyadaki başka bir kişiye karşı suikast düzenleme emri vermeye hakkı var mıdır?
- 2) Amerika Birleşik Devletleri başkanının başka insanlara işkence edilmesi emrini vermesi ahlâki midir?
- 3) Amerika Birleşik Devletleri kadar güçlü bir ülke, gezegenimize barış getirmenin vasıtası olarak devlet terörizmine başvurmak zorunda mıdır?
- 4) Küba Islah Yasası, yalnızca tek bir ülkeye, Küba'ya karşı, bu ülkenin istikrarını bozmak için cezalandırma amaçlı olarak uygulanan ve masum çocuklarla annelerin hayatlarına mal olduğunda bile uygulamakta ısrar edilmesi gereken bir yasa mıdır? Eğer bu faydalı bir yasa ise, öyleyse niçin otomatik bir şekilde Haitililere, Dominiklilere ve Karayipler'in başka halklarına karşı da uygulanmıyor ve aynı yasa niçin Meksika sınır duvarında ya da Atlantik ve Pasifik sularında sinekler gibi can veren Meksikalılara, Orta ve Güney Amerika'nın diğer halklarına karşı da devreye sokulmuyor?
- 5) ABD yurttaşlarının meyve, sebze, badem ve diğer tatlı ihtiyaçları durmadan artarken Amerika Birleşik Devletleri göçmensiz yapabilir mi? Onların sokaklarını kimler süpürecek, evlerinde hizmetçiler olarak kimler çalışacak ya da en ağır, üstelik ücreti en alt düzeyde olan işleri kimler yapacak?

- 6) Bu ülkede gerekli belgeleri olmadan yaşamak durumunda kalanlara uygulanan katı tedbirler adil midir; bu tedbirlerle ABD’de doğan çocukların derinden etkilenmesi kabul edilebilir bir durum mudur?
- 7) Yoksul ülkelerin en iyi bilimsel ve entelektüel zekâlarının durmadan çalınması anlamına gelen beyin göçü ahlâki ve meşru bir durum mudur?
- 8) Siz, bu “Düşünceler” yazımın başında işaret etmiş olduğum gibi, ülkenizin uzun zaman önce Avrupa devletlerine karşı, yarımkürede herhangi bir müdahaleyi hoş karşılamayacağınız doğrultusunda bir uyarıda bulunduğunuzu söylediniz ve kendiniz gzezenin her tarafına dağılmış yüzlerce askeri ve deniz üssünüzün, hava üsleriniz ve uzay üslerinizin yardımıyla dünyanın herhangi bir yerinde müdahale etme hakkınızı kendinizde görürken, bu hakka saygı gösterilmesi gerektiğini tekrarlayarak vurguladınız. Öyleyse size soruyorum: Amerika Birleşik Devletleri’nin özgürlük, demokrasi ve insan haklarına saygısını ifade etmesinin yolu bu mudur?
- 9) Dünyanın 60’ı aşkın karanlık köşesinde, gerekçesi ne olursa olsun, Bush’un nitelediği şekilde önleyici saldırılar tezgâhlamak adil bir durum mudur?
- 10) Yeryüzünde yaşayan insanların birkaç katını yok edebilecek silahlar üretmek amacıyla askeri sanayi komplekse milyonlarca dolar para yatırmak şerefli ve akıllıca bir tutum mudur?

Bunlara pekâlâ başka sorular ilave edebilirdim. Yönelttiğim bu sorulara rağmen, Afrikalı Amerikalı bir adaya karşı

soğuk değilim. Onun, hem [Cumhuriyetçi] Parti'deki rakiplerine, hem de kendi partisindeki -Demokrat Parti- rakiplerine kıyasla daha yetenekli ve siyaset sanatına daha hakim olduğunu belirtmişim.

Geçen hafta ABD başkanı seçilen Barack Obama kendi ekonomik toparlanma programını açıkladı.

1 Aralık Pazar günü Ulusal Güvenlik ve Dış Politika ekiplerini toplayıp, onlara şöyle hitap etti:

Bugün başbakan yardımcısı seçilen Biden'le ben ulusal güvenlik ekibimizi açıklamaktan sevinç duyuyoruz. ... Eski çatışmalarımız hâlâ çözülmüş değil. Yeni iddialarla ortaya çıkan devletler de uluslararası sistemde gerginliğe yol açıyorlar.

Nükleer silahların yaygınlaşması, dünyanın en ölümcül teknolojisinin tehlikeli ellere geçebileceği tehlikesini doğuruyor. Bizim dış petrole bağımlılığımız otoriter hükümetleri güçlendiriyor ve gezegenimizi tehlikeye sokuyor. ...

Bizim ekonomik gücümüz askeri kuvvetimizi, diplomatik kaldırıcımızı ve küresel liderliğimizi ayakta tutmalı. ...

Eski ittifakları yenileyip, yeni ve kalıcı ortaklıklar kuracağız. ... Amerikan değerleri Amerika'nın dünyaya en büyük ihrac kalemidir.

Bugün burada toplamış bulunduğumuz ekip, bu görevin üstesinden gelmeye elverişlidir. ... Bu erkekler ve kadınlar Amerikan gücünün bütün unsurlarını temsil edecekler. ... Onlar üniformalarıyla ve diplomatlar olarak görevlerini yerine getiriyorlar. ... Gücün kullanılması konusundaki pragmatizmimi ve Amerika'nın dünyanın lideri olma rolüne ilişkin kavrayışımı paylaşıyorlar.

"Ben Hillary Clinton'ı bir arkadaş olarak tanıdım," diyor Obama. Hillary Clinton'ın, yeni başkan seçilen Barack Oba-

ma'nın rakibi ve Küba'ya karşı Torricelli ve Helms Burton yasalarının altına imza atmış eski başkan Clinton'ın karısı olduğunun farkındayım. Başkanlık yarışı sırasında Hillary Clinton bu yasalara ve ekonomik ablukaya sahip çıktığını defalarca belirtti. Bundan yana özel bir sızlanmam yok, sadece kayıtlara geçsin diye belirtiyorum.

Hillary Clinton için, "Onun yeni dışişleri bakanımız olmasından dolayı gurur duyuyorum," dedi Obama. "[O] her başkentte saygı uyandıracak ve dünyanın her tarafında çıkarlarımızı geliştirme yeteneğine sahip. Hillary'nin atanması dosta düşmana karşı kararlılığımın bir nişanesi olacak..."

İki savaş arasında benzeri görülmedik bir geçiş dönemindeyken Robert Gates'ten savunma bakanlığını sürdürmesini rica ettim.

Görevi devralır devralmaz savunma bakanı Gates ile ordumuza yeni bir görev vereceğim: Irak'ta ülkenin kontrolünün başarıyla Iraklılara devriyle beraber savaşı sona erdirmeye sorumluluğunu.

Gates'in Demokrat Partili değil, Cumhuriyetçi olması bana etkileyici geldi. Gates, savunma bakanı ve Merkezi Haber Alma Örgütü CIA'in direktörü olmuş, hem Demokratların hem de Cumhuriyetçilerin başkanlık dönemlerinde bu makamlarda bulunmuş tek kişi. Popülerliğinin farkında olan Gates, ilk olarak ihtiyaç duyulan sürece başkanca görevlendirileceğinin garantisini aldığını söyledi.

Öte yandan, Condoleezza Rice Bush'un iki ülke arasındaki gergin ilişkilerde arabuluculuk yapma talimatıyla Hindistan ve Pakistan'a giderken, iki gün önce Brezilya savunma bakanı, bir Brezilya şirketinin MAR-1 füzeleri üretimi-

ne başlaması için yeşil ışık yaktı; üstelik, şimdiye kadar görüldüğü üzere ayda 1 füze yerine ayda 5 füze yapılması öngörülerek. Brezilya'nın ürettiği bu füzelerin 100 tanesi yaklaşık 85 milyon euro fiyatla Pakistan'a satılacak.

Bakan kamuoyuna yaptığı bir açıklamada şunları söyledi: "Uçaklara takılabilecek olan bu füzelerle yer radarlarının saptanması amaçlanmıştır. Füzeler hem yerdeki hedeflerin hem de havadaki hedeflerin etkin biçimde takip edilmesini sağlayacak."

Obama'ya gelince, Pazartesi günkü açıklamasına şöyle devam ediyordu: "Hep ileri giderek, 21. yüzyılın tehditleriyle başa çıkmak üzere ordumuzu kuvvetlendirmek ve kara birliklerimizi arttırmak için gerekli yatırımları yapmaya devam edeceğiz."

Obama, Janet Napolitano hakkında da şunları söyledi: "O, gelecek içişleri bakanlığında ihtiyaç duyacağımız tecrübeyi ve yönetim becerisini sağlıyor. ... Janet bu kritik rolü, 11 Eylül'den Katrina felaketine kadar son yıllardaki, bazıları acılı olaylardan ders çıkarmış olarak üstleniyor. ... Güvenliksiz bir sınırın nasıl bir tehlike oluşturduğunu herkes kadar iyi anlıyor. O, bir yandan ülkemizi korurken, diğer yandan hantal bir bakanlıkta uygun reformları uygulayabilecek bir lider olacak."

Bu tanınmış sima, 1993'te Clinton tarafından bölge savcılığına atanmış, daha sonra 1998'de genel olarak bütün eyaletin başsavcılığına getirilmişti. Napolitano 2002'de Demokrat Parti adayı olmuş, ardından yasadışı göçmenlerin ülkeye en çok giriş yaptıkları sınır eyaletinin valiliğine göz dikmişti. 2006'da arzusuna kavuşup valiliğe seçildi.

Obama, Susan Elizabeth Rice hakkında şunları diyordu: “Susan, karşı karşıya olduğumuz küresel çaplı büyük sorunların işleyen küresel kurumlara ihtiyaç gösterdiğini biliyor. ... Birleşmiş Milletler, teröre ve nükleer yayılmaya, iklim değişikliğine ve soykırıma, yoksulluğa ve hastalıklara karşı kolektif eyleme geçme mercii olarak daha etkin rol oynamalı.”

Ulusal güvenlik danışmanı James Jones için de şunları söylüyordu: “İnanıyorum ki, general James Jones güçlü ve yetenekli biri olarak ulusal güvenlik danışmanlığına en uygun kişidir. Jones’ların kuşakları 2. Dünya Savaşı’nda Tarawa kıyılarından Vietnam’da Fox Trot Ridge’e kadar muharebe alanlarında kahramanca çarpıştılar. Jim’in Gümüş Yıldız madalyası o mirasın gururlu bir yadigarıdır. ... Muharebede bir müfrezeye komuta etmiş, savaş sırasında müttefiklerin yüksek komutanlarından [NATO’yu ve Körfez Savaşı’nı kast ediyor] biri olarak görev yapmış ve Ortadoğu barışı adına büyük çabalar sarf etmiştir.”

Jim günümüzün ve geleceğin tehditlerine odaklanmıştır. Enerji ile ulusal güvenlik arasındaki bağın bilincindedir ve Kosova’dan Kuzey Irak’a ve Afganistan’a kadar küresel istikrarsızlığın hüküm sürdüğü bütün sorunlu alanlarda görev üstlenmiştir.

Jim bana danışmanlık yapacak; hükümetin sorumlulukları çerçevesinde güçlerimizi birleştirerek etkin biçimde çalışacağız. Böylece, konvansiyonel olmayan tehditlerle başa çıkmak ve kendi değerlerimizi savunmak üzere Amerikan gücünün bütün unsurlarını etkin biçimde hayata geçirmiş olacağız.

Ben bu takımın, Amerikan ulusal güvenliği adına yeni bir başlangıç yapmak için ihtiyaç duyduğumuz ekibi temsil ettiğinden eminim.

Obama -dilediği yerde- kendisiyle konuşabileceğimiz biri, çünkü bizim şiddeti ya da savaşı körüklemek gibi bir derdimiz yok. Ama 'havuç ve sopa' doktrininin bizim ülkemizde bir karşılığı olmayacağını da aklından çıkarmamalı.

Son konuşmasında kullandığı ifadelerden hiçbiri, benim geçen 25 Mayıs'ta, sadece altı ay önce ortaya atmış olduğum sorulara cevap niteliğinde değil.

Şimdi, Obama'nın daha az akıllı olduğunu söyleyecek değilim. Tam tersine, Obama benim onun yeteneklerini, vasat bir rakip olan ve ABD toplumunun geleneklerinden dolayı 'serüvenleri' için neredeyse ödüllendirilmiş bulunan John McCain'inkilerle kıyaslamamı sağlayan akli melekelelerini ortaya sürüyor. Eğer ekonomik kriz, televizyon ve internet olmasaydı, Obama her yana sıçramış olan ırkçılık karşısında seçimleri kazanamazdı. Bu araçlar ayrıca, Obama'nın ilkin siyasal bilimler bölümünde okuduğu Columbia Üniversitesi'nde öğrenim görmesini, sonra hukukçu olarak mezun olduğu Harvard'a gitmesini sağlamıştı. Böylece, sadece birkaç milyon doları olan, zenginliği ölçülü bir sınıfın mensubu konumuna yükselecekti. Obama kesinlikle bir Abraham Lincoln değildir; bizim çağımız da onların çağlarına benzemez. Bugün ABD toplumu, harcama alışkanlığı katlanarak çoğalırken tasarruf alışkanlığının kaybedildiği bir tüketim toplumudur.

Obama'nın uluslararası kamuoyunda uyandırdığı güçlü umut akıntısına karşı yüzmek anlamına gelse bile, birileri ortaya çıkıp sakin ve makul cevaplar vermek zorunda.

Elimde çözümlemem gereken iki basın yazısı daha kaldı. Onlarda her yerden aktarılan haberler var. Benim tahminlerime göre, şu anki ekonomik krizde Amerika Birleşik

Devletleri tek başına kâğıt para olarak 6 trilyon doları aşkın bir harcamayı üstlenecek ve bu meblağ, ancak dünya halklarının geri kalan kısmının terleri ve açlığı, ıstırapları ve kanları hesaba katılırsa düşünülebilecek bir tutar.

Bizim ilkelerimiz Baragua'nın ilkeleriyle aynı. İmparatorluk iyi bilmeli ki, bizim yurdumuz yerle bir bile olabilir, ancak Küba halkının egemenlik hakları hiçbir şekilde masaya yatırılmaz.

4 Aralık 2008

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NİN 11. BAŞKANI

Geçtiğimiz Salı günü, 20 Ocak 2009'da Barack Obama, Ocak 1959'da Küba devriminin zafere ulaşmasından bu yana seçilen 11. ABD başkanı olarak imparatorluğun liderliğini üstlendi.

Obama kendi ülkesini dünyada insan haklarına ve başka ülkelerin bağımsızlığına saygı gösterecek bir özgürlük modeli ülke haline getireceğini söylerken hiç kimse onun sözlerinin içtenliğinden şüphe edemezdi. Elbette gezegenin başına bela olan büyük sorunlardan tek başına hiç kimse sorumlu tutulamaz. Obama da birçok kişinin Guantanamo'daki yasadışı üste hapis olarak tutulmasına ve onlara işkence edilmesine derhal son verileceğini söylerken insanla-

rı rahatlatmıştı. Üstelik bu sözlerin, başkanın ülkesinin dış politikasının vazgeçilmez bir aracı olarak teröre bel bağlayanlarda ciddi kuşkular doğurması kaçınılmazdı.

Amerika Birleşik Devletleri'nin iki buçuk yüzyıl önce bağımsız bir cumhuriyet olarak kuruluşundan beri ilk Afrikalı Amerikalı başkanın zekâsı ve soylu duruşu, kendisinin Amerikan rüyasının yaşayan sembolü olarak Abraham Lincoln ve Martin Luther King, Jr. örneklerinden esinlenmiş olduğunun bir yansımasıydı.

Bunlara rağmen Obama hâlâ asıl sınavından tam geçmedi: Şimdi onun ellerinde toplanan muazzam güç, sistemin doğurduğu çözülmez ve uzlaşmaz çelişkilerin üstesinden gelmekte bir işe yaramadığını gösterince acaba kendisi ne yapacak?

22 Ocak 2009

YENİ ABD BAŞKANININ AKLINDAN GEÇENLERİ DEŞİFRE ETMEK

Bu çok zor değil. Barack Obama göreve geldikten sonra, Guantanamo deniz üssünce işgal edilmiş bulunan toprakların meşru sahibine iade edilmesi kararının, ABD'nin savunma kapasitesinin ne ölçüde etkilenip etkilenmeyeceğine bağlı olduğunu açıkladı.

Bu açıklamasından çok kısa bir süre sonra da, işgal edilmiş olan bölgenin Küba'ya iadesi konusunda, ilkin bunun karşılığında Küba'dan hangi tavizlerin isteneceği meselesini değerlendirmesi gerektiğini ekledi. Herhalde onun aklından, Küba'nın yarım yüzyıldır bütün varlığıyla direndiği bir bedel olan, siyasal sistemimizin değiştirilmesi talebi geçmektedir.

Küba'da bizim halkımızın iradesine rağmen bir askeri üs bulundurmak, uluslararası hukukun en temel ilkelerinin ihlalidir. ABD başkanı, hiçbir taviz talep etmeksizin uluslararası hukukun gereklerini yerine getirmek durumundadır. Buna uymamak, elinin altındaki muazzam gücün küçük bir ülkeye karşı kibirle ve art niyetli bir yaklaşımla kullanılması anlamına gelecektir.

İmparatorluğun gücünün istismarcı karakterini daha iyi kavramak açısından, Barack Obama'nın 22 Ocak 2009'da görevi devralmasının ardından ABD hükümetinin resmi web sitesinde yayınlanan açıklamalara bakmakta fayda vardır. [Başbakan yardımcısı] Biden ve Obama, Amerika Birleşik Devletleri ile İsrail arasındaki ilişkiyi azimle desteklemeye karar vermişlerdir ve Ortadoğu'da asla tartışılmaz taahhütlerinin bölgede ABD'nin baş müttefiki olan İsrail'in güvenliğinden yana olması gerektiğine inanmaktadırlar.

Amerika Birleşik Devletleri hiçbir zaman İsrail'den kopmayacaktır ve bu ülkenin başkanıyla başkan yardımcısı, Obama'nın önceli George W. Bush hükümetinin izlediği politikanın bu yönünü tekrarlayan ilkeler açıklamasında gözlendiği üzere, "İsrail'in kendi yurttaşlarını koruma hakkı bulunduğuna yürekten inanmaktadırlar".

Bu bakımdan, dostumuz Obama Filistinlilere karşı soykırımda suç ortağı konumundadır. Amerika Birleşik Devletleri İsrail'i (her yıl imparatorluğun muazzam miktarlarda çoğalan askeri sanayi ihracatında ciddi payı bulunan ve ABD'den aldığı bu silahlarla bütün Müslüman ülkelerin halklarını aşırı şiddetle tehdit eden bu ülkeyi) önemli bir nükleer güç haline getirdikten sonra Rusya, Çin, Avrupa,

Latin Amerika ve dünyanın geri kalanına benzer rüşvetler sunmuştur.

Buna benzer çok sayıda örnek gösterilebilir; o yüzden falcılığa gerek yok. Daha fazla örnek görmek isteyenlerse, savaş işinde uzman olan Pentagon'daki yeni başkanın yaptığı açıklamaları okuyabilirler.

29 Ocak 2009

OBAMA'NIN POLİTİKASI İLE AHLÂKİ ARASINDAKİ ÇELİŞKİLER

Birkaç gün önce Obama'nın, adaletin her türlü ilkesini yadsıyan bir sistemde oynadığı rolü gösteren bazı fikirlerine değinmiştim.

Eğer bu önemli şahsiyete karşı eleştiriler yöneltilecek olursa -dahası, bu eleştiriler kibarca ve saygıda kusur etmeden dile getirilmiş olsa dahi- bazıları hemen dehşet içinde kollarını havaya kaldırıyorlar. Buna genellikle, medya terörünün bu dayanılmaz durumunu çekilirmiş gibi göstermesine ön ayak olan ve zamanla bu terörün bir parçası haline gelenlerin misillemeleri de ekleniyor.

Benim yönelttiğim her eleştiri, her zaman ilgili kişiye karşı kabaca ve umursamadan yapılmış bir hareket, bir saldırı ya da bir itham şeklinde yorumlanıyor. O yüzden bu defa yeni ABD başkanının cevaplaması gereken bazı soruları ortaya atmakla yetinme yolunu tercih etmiştim. Örneğin:

Obama, Amerika Birleşik Devletleri başkanı olarak yabancı bir ülkedeki siyasal bir hasmına, genellikle de az gelişmiş bir ülkede bulunan bir politikacıya suikast düzenleme yetkisinden -kendisinden önceki başkanların çok az istisnaıyla meşru bir hak olarak görüp kullandıkları bu yetkiden- feragat etmiş midir, etmemiş midir?

Her halükarda, çok sayıdaki yardımcılarında herhangi birisi Obama'yı, Eisonhower'dan itibaren, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966 ve 1967 yıllarında eski başkanların [Küba'ya karşı] tezgâhladıkları sinsice eylemler (paralı askerlerce düzenlenen Domuzlar Körfezi çıkartması, terör kampanyaları, bizim bölgemize muazzam miktarlarda silah ve cephane yığılması ve benzeri başka eylemler) konusunda bilgilendirmiş midir?

Benim buradaki niyetim, kendisi henüz doğmadan ya da Hawai'de altı yaşında bir oğlan çocuğuyken (siyah bir Müslüman Kenyalı baba ile beyaz bir Hristiyan Amerikalı aneden doğmuş bir çocuk iken) daha önceki başkanların kalkıştıkları eylemlerden dolayı ABD'nin şimdiki başkanı Barack Obama'yı suçlamak değil. Tam tersine, yeni başkan ABD toplumunun istisnai bir örneği ve ilk önce bunu teslim etmek gerektiği kanısındayım.

Başkan Obama bizim ülkemizin onyıllardan beri insanları, hayvanları ve bitkileri etkileyen hastalıklar ve mikrop- lar taşıyan ve bilerek yayılmış virüslerle bakterilerden dola-

yı ağır hasarlar gördüğümüzün farkında mıdır? Söz konusu hastalıkların hemorajik Dang humması gibi bazılarının, daha sonra Latin Amerika'da binlerce çocuğun hayatına mal olan bir belaya dönüştüğünü ve buna benzer başka belaların Karayip halklarıyla kıtanın geri kalan ülkelerinin ekonomisini sarstığını, henüz olumsuz etkilerini gideremedikleri tek yönlü zararlara yol açtığını bilmekte midir?

Barack Obama, bugün kendilerinin sebep olduğu zararların etkilerini derinden hisseden ve siyasi bakımdan dik duramayan bazı Latin Amerika ülkelerinin terörist ve ekonomik hasarlar doğurucu eylemlere kalkışmak durumunda olduklarını biliyor mu?

Bizim ülkemiz niçin dünyada, insanların, çoğunlukla da kadınlarla çocukların hayatlarına mal olacak şekilde insan ve mal trafiğinin düzenlendiği Küba İslah Yasası'nın kendisine zorla dayatıldığı tek ülkedir?

Bizim halkımıza neredeyse elli yıldan beri sürmekte olan bir ekonomik ablukanın dayatılması adil bir durum mudur?

Bize uygulanan ve halkımıza açlık ve kıtlık getirmekten başka sonuç doğurması mümkün olmayan bu ekonomik ablukaya dünyadaki başka ülkelerin de katılması gerektiğini keyfi bir biçimde savunmak ABD'nin hakkı mıdır?

Amerika Birleşik Devletleri, ihracatları ara kademedeki işleme süreçleriyle kısıtlanmış olan büyük ülkelerin geniş mineral kaynaklarını ithal etmeden hayati ihtiyaçlarını karşılayamaz. Genel olarak, bu ürünler -imparatorluğun çıkarlarına uygun geldiği zaman- Yanki sermayesinin işlettiği büyük uluslararası şirketler tarafından temin edilmektedir.

Bu ülke böylesi ayrıcalıklarından vazgeçebilir mi?

Bu ülkenin ayrıcalıklarından vazgeçmesi gelişkin kapitalist sistemin işleyişine uyar mı?

Bay Obama petrol konusunda ülkesinin kendi kendine yetmesi doğrultusunda büyük yatırımlar yapmaya karar verdiğinde (ki ülkesi bugün dünyanın en büyük pazarı olmasına rağmen), asıl gelirlerini enerji kaynakları ihraç etmekten toplayan ve başka kayda değer gelir kaynakları bulunmayan ülkelerin geleceği ne olacaktır?

Krizin ardından, diğerlerinden daha iyi durumda olup teknolojiyi son derece gelişkin üretim araçlarıyla tekellerine alan ülkeler arasında her zaman görüldüğü gibi istihdam pazarları ve kaynakları üzerine rekabet ve kavgalar yeniden başladığında, sanayileşme rüyası gören az gelişmiş ülkelerin önlerinde hangi imkânlar kalmış olacaktır?

Otomobil endüstrisinin ürettiği yeni araçların etkenliği dikkate alındığında, büyük ülkelerin insanlığı iklimin gün geçtikçe daha fazla bozulmasına karşı koruyacak şekilde ekolojinin gerektirdiği teknolojiyi kullanmaya yönelmeleri söz konusu olacak mıdır?

Piyananın kör felsefesinin yerini, aklın belirlediği bir felsefe alacak mıdır?

Obama, modern toplumların onlar olmazsa felce uğrayacağı kesin olan enerji kaynakları üretimini arttıracak teknolojilerin geliştirilmesi çalışmalarına muazzam miktarlarda para yatırmayı vaat etmiştir.

Obama'nın hızla geliştirmeyi vaat ettiği enerji kaynaklarından birisi nükleer tesislerdir. İnsan hayatına, çevreye ve gıda maddelerine büyük zararlar verebilecek yüksek kaza riskinden dolayı çok sayıda insan bu tür tesislerin varlığına ve yapılmasına şiddetle karşı çıkmaktadır. Üstelik, bu tür

feci kazaların meydana gelmesinin önlenmesi kesinlikle imkânsızdır.

Modern sanayi daha şimdiden gezegendeki bütün denizlere -bütün örneklerde feci kazalarla birlikte gündeme gelmese bile- zehir akıtmış durumdadır.

Böylesi çelişkili ve uzlaşmaz çıkarlar, ahlâk kurallarını ihlal etmeden uzlaştırılabilir mi?

Demokratların çoğunlukta bulunduğu ABD Temsilciler Meclisi, başkanın politikasını destekleyen sendikaları memnun etmek amacıyla, son derece korumacı bir slogan olan "ABD mallarını satın alın" kampanyası başlatmıştır. Bu, Dünya Ticaret Örgütü'nün temel ilkelerinden birini çiğneyen bir karardır, çünkü dünyadaki büyük küçük her ülke, mal ve hizmet ticareti yaparak gelişme rüyası görmektedir. Oysa, dünya ülkeleri arasında ancak büyük ve zengin ülkeler bu tür rüyaları hayata geçirebilme ayrıcalığına sahiptirler.

Bush yönetiminin fütursuz politikalarıyla iyice gözden düşmüş durumdaki Cumhuriyetçiler, Obama'nın sendikalarındaki müttefiklerini yatıştırmak amacıyla aldığı tedbirlere tepki göstermekte hiç gecikmediler. Bu yüzden, Amerika Birleşik Devletleri'nin yeni başkanının inandırıcılığı seçmenlerin gözlerinde azalmış haldedir.

Yaşlı bir siyasetçi ve savaşçı olarak bu yaklaşımları teşhir edersem kesinlikle günah işlemiş sayılmam.

Her gün siyasal, bilimsel ve teknolojik çevrelerin yayınladığı yüzlerce yeni yazıya baktıkça, kolay cevaplar verilmesi mümkün olmayan birçok sorunun daha ortaya atılabileceğine adım gibi eminim.

4 Şubat 2009

Benim sorularıma cevap birkaç saat içerisinde Beyaz Saray'ın baş yetkilisi Rahm Emanuel'den geldi. Emanuel'in cevabında benim mütevazı "Düşünceler" köşemden bahsetmemeyi tercih etmesi önemli değil. Önemli olan, verilen cevap.

Emanuel bir basın toplantısında gazetecilere, Başkan Obama'nın Kübalı Amerikalı topluluğuyla yakından ilgilendiğini bildirdi. Başkanın göreve gelmesinden beri bu konuda yapılmış ilk açıklamaydı bu. Florida eyaletindeki mülklerinden dolayı oy kullanma hakkına sahip olan Kübalıların üçte biri Demokrat adaydan yana oy kullanmıştı. Fakat, adada yaşayan neredeyse 12 milyon insan Obama'nın umurunda bile değil.

Başkana en yakın yetkiliye Obama'nın Küba'da kimi desteklediği sorulduğunda, Emanuel Küba üzerine ne kadar az şey söylenirse sonucun o kadar hayırlı olacağından dem vurarak soruyu geçiştirmeyi tercih etti.

Sonra, Kübalı Amerikalıların Küba'ya seyahat etmelerine ve para göndermelerine izin verileceğini açıkladı.

Fakat ABD yurttaşlarının [Küba'ya] seyahat haklarını ağzına bile almadı.

Küba Islah Yasası ile abluka, onun herhangi bir yorumda bulunmasına izin vermiyordu.

Demek ki Obama beklenenden çok daha çabuk bir sürede siyasal bekâretini kaybediyor.

5 Şubat 2009

G-20 ZİRVESİ BAŞLIYOR

Bugün G-20 Zirvesi başladı. Ekonomik konuların uzmanları korkunç çabalar harcadılar. Uzmanların bazıları önemli uluslararası görevlerde tecrübeleri olan kişilerken, bazıları da ileri düzeyde araştırmacılar. Konu karmaşık, dil yeni ve gündemi hepimizin kulaklarının aşına olduğu ekonomik gerçekler, uluslararası kuruluşlar ve uluslararası sahnede büyük ağırlığı bulunan siyasal liderler işgal ediyor. Bu yüzden, görebildiğim kadarıyla Londra'da neler olup bittiğini basitleştirerek ve anlaşılabilir bir şekilde izah etmek arzusundayım.

Obama'nın Londra zirvesinin yıldızı olması kimseyi şaşırtmadı. Ne de olsa Obama dünyanın en güçlü ve en zen-

gin ülkesini temsil ediyor. Özel koşullar ondan yana. Yalancı, sinik, savaş taciri ve sinsi biri olan Bush orada yok. Vasat ve cahil bir adam olan McCain de. Bunlar kesinlikle, çarpıcı bir seçim zaferi kazanmış bulunan, ırk ayrımcılığının yaygın olduğu, beyaz seçmenlerin çoğunluğunun oylarını McCain'e kullandığı, fakat sayılarının siyahların ve karışık ırktan Amerikalıların, Latino kökenli yurttaşların, yoksulların ve krizden etkilenen kesimlerin yüzde 90'ından fazlasının oylarını geçmeye yetmediği bir ülkenin ilk siyah başkanı Obama'nın sayesinde. O, diğer G-20 ülkeleri liderlerinin kendi görev sürelerinin sona ermekte olduğu bir zamanda seçildi ve herhalde daha sekiz yıl ABD'nin başında olacak. Dolayısıyla, Londra'dan gelen haberlerin Obama üzerinde yoğunlaşması tuhaf değil.

Dünyanın önem verdiği şeyler bu zirveden çıkacak olan şeyler, ama tabii bir şey çıkarsa. Zirveye katılan ülke liderlerinin hepsinin, kendileri hakkındaki hükmü tarihin vereceği siyasal liderler olarak kendi ulusal, hatta şahsi hedefleri var.

Obama'nın amacı, ilk planda, ülkesinin imajını değiştirmek; ayrıca, kendisinin kesinlikle bir siyasal sorumluluğunun bulunmadığı yıkıcı ekonomik krizden dolayı haklı yere suçlanan ve dünyanın trajedisinin baş sorumlusu olan devletin durumunu düzeltmek. Uluslararası Para Fonu'nun eski ekonomi bölümü başkanı ve şimdi MIT'te profesör olan Joseph Stiglitz'in belirttiği üzere: "Obama hiçbir şeyden dolayı kendisinin suçlu olmadığını ve önündeki sorunları mümkün olduğunca çabuk çözmeye çalışacağını söylemeye başlamalı."

Obama'nın Avrupa'daki başlıca müttefiki olan Britanya başbakanı Gordon Brown, bu zirveye ev sahipliği yapıyor.

Brown, önceli Tony Blair'ın saçmalıklarının yükselttiği İşçi Partisi karşıtı eğilimi tersine çevirmek için umutla mücadele eden bir başbakan. Buckingham Sarayı da Obama'yla karısı Michelle'i bir resepsiyon vererek onurlandırdı. Başkan yaşlı kraliçeye modern bir dijital cihaz, gelişkin ABD teknolojisinin örneklerinden olan ve içinde kraliçenin 2007'de Amerika Birleşik Devletleri'ne yaptığı devlet ziyaretinin resimleriyle şarkıların olduğu bir iPod ve Richard Rogers'ın imzaladığı müzik notaları olan bir kitap armağan etti. Tabii başkan ile kraliçe hazretleri arasında o sıkıcı G-20 zirvesiyle ilgili tek bir konuşma geçmedi.

Öbür yandan Brown, krizle ilgili bütün ağır sorunlardan uzak duruyor. Onun umudu bankacılık sistemini düzenlemek, ekonomik büyümeyi arttırmak, işbirliğini yoğunlaştırmak ve korumacılığa son vermekte. Haliyle, müzakerele-
rin zorlu geçeceğinin farkında.

Brown'ın düsturu, "Geriye bakmaktansa ileriye bakmak daha evlâ," şeklinde. Belli ki, seçmenleri gözlerini geçmişe çevirirlerse oylarını fazla arttırması mümkün olmayacak.

G-20 zirvesinin ortasında her iki müttefikin arzusu Fransa ile Almanya arasındaki farklılıkları en aza indirmekten yana.

[Fransa cumhurbaşkanı] Sarkozy ABD'nin politikalarını beğenmediğini saklamaya tenezzül etmiyor. Neredeyse patladı patlayacak. Zirveden ayrılma tehdidini savurması da daha yeni. Dün, Europe Radio One'da, henüz zirvede tatmin edici bir anlaşmaya varılmadığını, fakat kendisinin, "Daha fazla regülasyon olmasa zirvenin de bir anlam taşımayacağı" iddiasıyla daha fazla regülasyon konusunda bir adım atılmazsa masadan kalkma tehditlerini yumuşattığını

açıkladı. Sarkozy, müzakereleri yürüten heyetlerin bir anlaşmaya varamadığını doğrulamış bulunuyor.

Gazeteciler arasında dolaşmaya başlayan zirve bildirisi- nin taslağında, küresel büyümeyi yeniden sağlayacak, pazarları açık tutacak ve küresel ticareti özendirecek tedbir-lerden bahsediliyor. Sarkozy dün ısrarla vurguluyordu: “Sonuç almak zorundayız, başka seçeneğimiz yok.”

Birkaç gün önce de Obama, Amerika Birleşik Devletle- ri’nin, bu açıklamanın Avrupa’nın taleplerini kısmen karşıla- yacağı ve acil sorunlardan birisini ortadan kaldıracacağı umu- duyla, kendi regülasyon ve denetleme sisteminde değişiklik- lere gitme önerisinde bulunacağı açıklamasını yapmıştı.

Sarkozy buna, vergi cennetlerini ortadan kaldırma ko- nusunda ciddi olduğunu belirterek karşılık verdi.

Sarkozy’nin konumuna çok yakın bir yerde duran Al- man şansölyesi Angela Merker, varılacak anlaşmada ne ile- ri ülkeler için bir vergi teşvik planı şartı getirilmesinin ne de yeni büyüyen ülkelerin G-7’den talep ettiği şekilde yeni uluslararası paranın açıklanması konusunda tartışmalara başlanmasının yer almasını talep ediyor.

Merkel, “Dünya bir kavşakta duruyor,” dedi. “Krizin tek- rarlanmaması için elden gelen her çabayı sarf etmeliyiz.” Sonra da ekledi: “Washington’da tartışılan şeylerin çok daha ilerisine gitmemiz gerek.” Londra’da anlaşmaya varılacak bü- tün meselelerde, bu kararların uygulanması konusunda ga- rantiler olmalıydı. “Denetimin ve şeffaflığın bulunmadığı tek bir yer, tek bir ürün ya da tek bir ürün kalmamalı.”

Merkel, IMF’nin borç dağıtması ve krizin etkilerinden bü- yük zarar görmüş gelişmekte olan ülkelere yapılacak yardımların arttırılması konusundaki taahhütlerine bağlı kaldı.

IMF kaynaklarının arttırılması anlaşılan zaten gündemde. Meksika cumhurbaşkanı Londra'ya gelince, IMF'yle 26 milyar euro değerinde bir kredi anlaşması için görüşme halinde olduklarını bildirdi. Dün Londra'da, Uluslararası Para Fonu'nun iki numaralı adamı John Lipsky, IMF'in krizden dolayı piyasasının kötüleşmesi halinde nakit akışını güvence altına almak için Meksika'ya 47 milyar dolarlık bir kredi limiti açacağını doğruladı. Üstelik bu rakam, Meksika'nın istediğinden daha fazla.

Amerika Birleşik Devletleri IMF'deki payların çoğunluğuna sahip olduğundan, onun desteği olmadan böyle bir kredi limitinin serbest bırakılması mümkün değil. Bu da Obama'nın Londra zirvesindeki etkisinin başka bir göstergesi.

Gelen haberlere göre, Obama, her iki ülkenin Amerika Birleşik Devletleri'yle sorunlarını görüşmek üzere Rusya ve Çin'in devlet başkanları Dmitri Medvedev ve Hu Jintao'yla toplantılar yapacak.

Süper-gücün bu iki büyük devletle karşılıklı ilişkilerinde ekonomik sorunlar tabii ki ele alınacak ve diplomatik temsilciler tarafından sabırla tartışılıp onaylanan anlaşmalar açıklanarak ilan edilecek.

Bugün, 2 Nisan'da, Xinhua Haber Ajansı'nın dün geçtiği uzun ve detaylı bir haberi okudum. Haberde şöyle deniyordu: "Çin devlet başkanı Hu Jintao ile Amerikan başkanı Barack Obama bugün, ülkelerinin 21. yüzyılda olumlu, işbirliğine dayalı ve tam kapsamlı bir ilişki kurmak üzere ortak çalışmalar yürütmeleri konusunda bir anlaşmaya varmışlardır."

Ayrıca başkanlar, Stratejik ve Ekonomik Diyaloglar'da çift taraflı bir mekanizma kurmayı kararlaştırmışlardır.

Her iki devlet başkanının Londra'daki zirve sırasında üstlendikleri yeni sorumluluklar önümüzdeki dönemde izlenen doğrultunun yönünü belirleyecek ve iki ülke arasında kalıcı, sağlam ve istikrarlı ilişkiler geliştirilmesi amacıyla önemli bir kalıcı araç işlevi görecektir.

Çin ile Amerika Birleşik Devletleri arasındaki ilişki, 21. yüzyılda, insanlığın muazzam fırsatlar ve meydan okumalarla yüz yüze olduğu bir çağda dünyanın en önemli ikili ilişkilerinden olmaya devam edecektir. İşte bu yeni çağda iki ülke dünya barışı, dünyanın istikrarı ve gelişmesi konularında önemli sorumluluklar üstlenmişlerdir ve geniş kapsamlı ortak çıkarlara sahiptirler.

Her iki ülke de zamanın ritmine ayak uydurmalı ve karşılıklı bağları her zaman stratejik, uzun erimli bir perspektifle yürütmelidirler.

İki ülke de diğer tarafın temel çıkarlarına saygı gösterip onların çıkarlarını dikkate almalı ve nasıl yüzyılın büyük sorunlarını karşılama konusunda birlikte çalışmaları gerekiyorsa, mevcut muazzam fırsatlardan yararlanmalıdırlar.

Çin-ABD Stratejik ve Ekonomik Diyaloglar mekanizmasının kurulması, karşılıklı ilişkilerin daha fazla geliştirilmesi yolunda önemli bir adımdır. Böylece, iki ülke arasında daha önce yürütülmekte olan stratejik diyaloglar yeni bir düzeye yükseltilmiştir.

Uluslararası finansal krizin yayılmaya devam ettiği bir zamanda iki ülkenin birbirlerini desteklemeleri ve fırtınayı dindirmek için birlikte çaba harcamaları gerekmektedir. Böyle bir işbirliği Çin ile Amerika Birleşik Devletleri'nin karşılıklı esas çıkarlarının lehine olacaktır.

Çin ile Amerika Birleşik Devletleri yalnızca ekonomi alanında ve terörizme, nükleer silahların yayılmasına, uluslararası suçlara, iklim değişimine, enerji sorunlarına ve çevre felaketi-

ne karşı mücadele etmek gibi alanlarda karşılıklı işbirliğini geliştirmekle kalmamalı, bölgesel konularla dünya meselelerinde de iletişim ve işbirliğini güçlendirerek sürdürmelidirler.

Böyle bir anlaşma altmış dakikalık bir toplantıda ele alınıp tartışılmaz. O yüzden, bütün detaylar daha önce konuşulup bağlanmıştır.

Bugün Asya kıtasındaki müttefikleri henüz sadece yetmiş yıl önce başka ülkeleri istila edip yağmalamakta olan Çin, dünya ekonomisinde üst bir konuma sığıyor.

ABD'nin başlıca alacaklısı olan Çin, Obama'yla sakin sakin risklerle dolu bir dünyada iki ülke arasındaki ilişkileri yönlendirecek kuralları tartışıyor.

Herhalde Xinhua ajansının bu haberi, G-20 zirvesinden gelen en önemli haberlerden birisini oluşturmaktadır.

2 Nisan 2009

OBAMA'NIN ŞARKISI

ABD başkanı G-20 Zirvesi sona erdikten sonra Küba saatle 2.30'da düzenlediği basın toplantısında, işsizliğin kendi ülkesinde yirmi altı yıl içerisinde en üst düzeye ulaştığını açıkladı. Obama, "Dünyada geçmişte karşılaşılan benzer buhranlarla kıyaslandığında, dünya harekete geçmekte ağır davrandı," dedi.

Bugün tarihten gerekli dersleri çıkarmış durumdayız. ... Basında görev alan bazılarınız ... dürüst ve açık tartışmayı, uzlaştırılması mümkün olmayan farklılıklarla karıştırdınız. ... Fakat biz ... böylesi bir krizin tekrar yaşanmasını önlemek ve büyümeyi eski düzeylerine çıkarmak için bir dizi eşsiz adım atmakta görüş birliğine vardık. ...

Birincisi, büyümeyi sağlamaya ve iş imkânları yaratmaya kararlıyız. ... Amerika Birleşik Devletleri ... atacağımız adımların doğrudan büyük küçük işletmelerin kredilerine fayda sağlaması için sorunlu kıymetleri temizleyecek. G-20'deki partnerlerimiz de benzeri kapsamlı programlar uyguluyorlar.

Bizler, gerekli kredileri açarak gelişmekte olan ülkeleri desteklemek üzere kararlı bir şekilde hareket etmekte görüş birliğine vardık.

Ayrıca, krizi derinleştirebilecek bir yol olan korumacılığa karşı çıktık.

Denetim çalışmalarımızı sistematik bakımdan önemli olan bütün kurumları içine alacak şekilde genişletiyoruz. ... Daha etkili, daha randımanlı ve daha temsili bir karaktere bürünmesi amacıyla IMF ve Dünya Bankası'nda reformlar gerçekleştirecek ve bu kurumların faaliyet alanlarını genişleteceğiz.

Obama ayrıca, "Afrika'dan Latin Amerika'ya kadar zor durumdaki ülkelere 448 milyon dolar acil yardım sağlama ... [ve] insani felaketleri önlemekte gerekli çabuklukta yardım faaliyetlerini koordine ederken Birleşmiş Milletler ile Dünya Bankası'na destek verme konusunda Kongre'yle birlikte çalışmak" niyetinde olduğunu açıkladı.

ABD başkanı, akredite almış basın mensuplarının yüz yüze yönelttikleri soruları aşağıdaki şekilde cevapladı:

Evet, sanırım hallettik. Biliyorsunuz, ben buraya geldiğimde dinleyip öğrenmek, ayrıca Amerika'nın liderliğini hayata geçirmek niyetindeydim. Bence, ortaya çıkmış olan metin ve daha sonra atacağımız adımlar, önceliklerimizi de yansıtacak...

Küresel bir ekonomide yaşıyoruz. Şayet ABD içinde tek başımıza düşünerek harekete geçerse fakat atacağımız bu adım-

lar denizaşırı ülkelerle bir çelişki oluştursa, etkimizin ancak yarısını gösterebiliriz. ... Başka yerlerde sarsıntı geçirmekte olan ekonomilerin finansal pazarlarından yayılan olumsuz etkiler, daha sağlam görünen diğer ABD şirketlerine yansıyor.

Obama'nın açıklamalarından biri şöyleydi: "Bu ortak imzalı bir metin. Her ülkenin kendine özgü sıkıntıları ve sorunları bulunduğuna şüphe yok ... bu, onlar adına müzakere edilmesi mümkün olmayan bir durum. Bizler de elimizden geldiğince bu sorunları kimseye zarar vermeyecek, bütün metnin etkisini bozmayacak bir şekilde uydurmaya çalıştık..."

Bu, yüksek riskli tahviller sorununu tamamen çözmez. ... Tek tek ülkelerin bu sorunun üzerine nasıl gideceği hâlâ hayati derecede önem taşıyacak. Dünyanın her köşesinde benzeri teşvik programlarını nasıl yürüteceğimiz çok önemli olacak. Ne kadar çabuk davranırlarsa ... hepimiz o kadar çok fayda görürüz.

Bence serbest piyasanın bağlarının nasıl çözülmüş olduğu konusunda çok çeşitli düşünceler var. ... Çok katı bir regülasyona inanıp, küreselleşmeye büyük şüpheyle yaklaşanlar olduğu kadar, piyasanın daima kral ... olduğunu düşünenler de var. ... Fakat tarih öğrenimi gören herkesin kavrayacağı bir nokta şu ki ... piyasa, zenginlik yaratmanın en etkili mekanizmasıdır ... ancak bazen raydan çıkar; eğer doğru düzenlenmezse, eğer piyasanın yaratıcı enerjisini doğru kanallı edecek akıllıca tedbirler devreye sokulmazsa, işler çok kötü bir noktaya varabilir.

Yerel politika konusunda, bakın, ben Amerika Birleşik Devletleri başkanımı. Ben Çin'in başkanı değilim, Japonya'nın başkanı değilim, bu zirveye katılan diğer ülkelerin baş-

kanı değilim. Dolayısıyla, ben kendi seçmenlerimin hayatlarını daha çok iyileştirmek gibi doğrudan bir sorumluluğun altına girmiş durumdayım. ... Burada ele alınan bazı sorunların sebebi bu; beni daha çok kendi yurttaşlarımla iş bulmalarına, ev taksitlerini ödemelerine, çocuklarının üniversiteye gitmesine, Amerikan Rüyası dediğimiz hayata yakışır bir ömür sürmelerine nasıl yardımcı olacağımız ilgilendiriyor.

Uluslararası anketler anlaşılan sizin Amerika'nın liderliği konusunda diğerlerinden daha umutvar görüldüğünüz sonucunu veriyor.

Önemli katkılarda bulunacağımı düşünmeseydim buraya gelmezdim.

Burada Bretton Woods'la ilgili pek çok kıyaslama yapıldı. ... Ama bu, bizim içinde yaşadığımız dünya değil. ... Avrupa şimdi yeniden inşa ediliyor ve bir santrali andırıyor. ... Çin, Hindistan –bunlar hamle yapan ülkeler. Bu da iyi bir şey.

Bunun [krizin] Amerika'da başladığını, Wall Street'te başladığını düşündüren bazı yorumlar yapıldı. ... Bizde çılgınca ve yersizce riskler alan çok sayıda firma var. ... Krizin ABD ekonomisine korkunç zararı oldu ve şimdi dünya ekonomisine yayılıyor.

Obama'nın gazetecilere verdiği cevapların esasen kendi seçmenleri düşünülerek verilmesi anlaşılabilir bir durumdur. Bu cevaplar ABD başkanının düşüncelerini ortaya koyuyor. Şüphesiz Obama, Bush'tan ve McCain'den daha iyi bir noktada, fakat onun düşünceleri günümüz dünyasının gerçek sorunlarına uygun değil. İmparatorluk, ondan da onun iyi niyetlerinden de daha güçlü.

G-20 Zirvesi, nihai metninde Uluslararası Para Fonu'nun kaynaklarını üç katına, 750 milyar dolara çıkara-
cağını açıkladı. Toplam rakamın 500 milyar doları kriz-
den en çok etkilenen ülkelere verilecek kredilere, 250
milyon doları da yeni bir Özel Çekme Hakları (SDR) tah-
sisatına ayrılacak.

Ayrıca bir 100 milyon dolar da çoktarafli kalkınma ban-
kalarını güçlendirmeye tahsis edilecek.

Öbür yandan, dünya ticaretini yeniden canlandırmak
için 250 milyar dolar sağlayacaklar.

Belirtmekte fayda görüyorum ki, bu fonlar Avrupa Birli-
ği, Japonya, Çin ve diğer ülkelerin katkılarının yanı sıra
IMF'in altın rezervlerinin bir kısmının satışıyla toplanacak.

Britanya başbakanı, yeni bir uluslararası düzenin şekil-
lenmekte olduğunu bildirip, eski Washington Konsensüs-
sü'nün sona erdiğini ekledi; ona göre, bugün alınan karar-
lar krizi hemen çözmeyecek.

Fransız cumhurbaşkanı, benimsenen tedbirlerin
1945'ten beri finansal sistemin en köklü reformlarını oluş-
turduğu düşüncesiyle, zirve sonuçlarından 'gerçekten mut-
lu olduğu'nu ileri sürdü. Dolayısıyla, Sarkozy'nin odadan
çıkıp gitmesi gerekmedi.

ABD Çalışma Bakanlığı, Mart ayında işsizlik yardımı al-
maya devam edenlerin sayısının yeni bir tarihsel zirve ya-
parak 5.73 milyon kişiye ulaştığını açıkladı.

Obama, Bretton Woods'dan bahsetti. 2. Dünya Savaşı'nın
sonunda Amerika Birleşik Devletleri, dünya altınlarının yüz-
de 80'ine sahipti ve patlama gösteren ekonomisinin önünde
hiçbir engel yoktu. Bretton Woods, dünyanın geri kalanı if-
las halindeyken, bu ülkeye para basma ayrıcalığını tanımıştı.

Amerika Birleşik Devletleri'nin hem doları hem altını vardı. Altının fiyatı, emperyalist Vietnam Savaşı'yla iflas eden ABD hükümeti dolar değişimini tektaraflı olarak askıya alana ve kendi kararıyla, dünyanın geri kalan ülkelerinin ekonomilerini manipüle etmeye kalkana kadar yirmi beş yılı aşkın bir süre istikrarını korudu.

Kriz, kapitalist üretim ve paylaşım sistemiyle çözülmez biçimde iç içe. Bu sistemin ana paradigmasını oluşturan Amerika Birleşik Devletleri, tarihi boyunca kendi ekonomisine yirmi yılı aşkın dönemlerce ağır darbeler indiren iki büyük krizle sarsılmıştı. Şimdiki üçüncü kriz ve bu krizi atlatmak çok küçük adımlarla mümkün olacak. Avrupa bunu kendi acı deneyimlerinden biliyor.

ABD'nin ulusaşırı şirketleri Bretton Woods sayesinde dünya çapında sayısız holdingi ele geçirdiler. Bunun bedelini altınla ve banknotla ödeyecekler; bugün de başka holdingleri yine kâğıt parayla ya da Çin'lilerin seveceği bir deyişle 'çöp [ya da, kötü] para'yla satın alıyorlar. Dahası, Amerika Birleşik Devletleri, Uluslararası Para Fonu'nda veto yetkisi gibi bir ayrıcalıkla donatılmış durumda. Londra'da ABD'nin bu ayrıcalıklı yetkisine karşı kimsenin ağzından tek laf çıkmadı. Oysa bir sonraki kriz çok daha çabuk gelecek ve Obama'yla esas müttefikleri olan G-7 ülkelerinin hayal edebildiğinden çok daha ciddi darbeler vuracak. Krizler idari ya da teknik tedbirlerle çözülmez, çünkü krizler sistemiktir ve her seferinde gezegenin ekonomisini ve küreselleşmesini etkilerler.

Tabii Londra'da herkes zafer sarhoşluğu içinde değildi.

Bir AFP muhabiri, Perşembe günü BM İnsan Hakları Yüksek Komiseri Navi Pillay'ın G-20 zirvesini, gösterilerin

ve yoksul ülkelerin görüşlerini dikkate almamakla eleştirdi: “İnsan Hakları Yüksek Komiseri olarak, finansal politikanın bankalarla sınırlı tutulmaması, kaygıları bu tartışmaların odağında yer alması gereken insanları da kapsamına alması gerektiğini söylemek isterim. G-20 Zirvesi, dikkatini hiç vakit kaybetmeden işçilerle yoksul köylülerin kaygılarına yöneltmelidir.”

Londra’da zirveyi protesto etmek amacıyla çeşitli gösteriler düzenlendi.

Başka bir televizyon muhabiri, Afrika Birliği Komisyonu başkanı Jean Ping’in zirveyle ilgili şu yorumunu aktarıyordu: “Biz ülkelerin ellerini ceplerine atıp bize para vermelemini istemiyoruz artık, çünkü onlar vaatlerde bulundular, vaatlerde bulundular, vaatlerde bulundular ve kıllarını bile kıpırdatmadılar.”

Londra’da sözümona can kurtaran niteliğinde tedbirler benimsenirken, iklimin havası tam da G-20’nin nihai anlaşmasının kabul edildiği gün değişti ve kanımca bu, ekonomik krizden çok daha ciddi bir trajedinin parçasıydı.

Yine bir AFP muhabirinin haberini okuyalım: “Yeni bir bilimsel araştırmaya göre, Kuzey kutbundaki buzul başlıklarının yüzde 80 kadarı, daha önce tahmin edildiği üzere 2100 yılına kadar olduğu yerde kalmak bir tarafa, 2040 yılı gibi kısa bir tarihte kaybolabilir. O zaman, yaz bitiminde buzla kaplı olan Kuzey Denizi’nin yüzeyi, bugünkü 4.6 milyon kilometre karelik alana kıyasla, 3 milyon kilometre kareyi geçemeyebilir.”

AFP muhabirinin haberi, Washington State University ile US National Oceanic and Atmospheric Administration’dan bilimcilerin ortak bir çalışmasında sağlanan veriler-

le desteklenmekteydi. Bu araştırmaya göre, Kuzey kutbundaki buzul başlıkları 2007 ve 2008 yazlarında büyüklük bakımından gözle görülür bir azalma gösterirken, buz yüzeyi de aynı yılların yaz aylarında 4.3 ve 4.7 milyon kilometre kareye ulaşmıştı.

Uygulamalı modeller, Kuzey denizinin 32 yıl içerisinde pratik olarak buzsuz hale geleceği öngörüsüne işaret ediyor. Bilimcilere göre, önceki modellerde bu senaryonun 21. yüzyılın sonundan önce gerçekleşeceği öngörüsünde bulunuluyordu. Orada, müthiş bir ağırlıkta kalın bir kutup buzul başlığında muazzam bir su kütlesi birikmiş durumda.

Granma bugünkü baskısında bu habere yer verdi.

1 Nisan'da şu iki sorundan bahsetmiştim: uluslararası finansal kriz ve iklim değişimi. Benim bu yazıdaki amacım cesaretsizlik aşılacak değil, bilinçlendirmektir. Cehaletten daha kötü bir şey olamaz. Spor karşılaşmaları ne kadar fantastik bir etki yaparsa yapsın, koltuğumuza rahatça kurulup ekonomi, iklim ve bilim gibi yakıcı meselelere gözlerimizi kapatmamalıyız. Ben de herkes gibi spor tutkunuyum, fakat insanlar yalnızca ekmekle yaşamazlar.

3 Nisan 2009

2 Nisan'da, G-20 Zirvesi Londra'da toplantı halindeyken, etkili *Washington Post* gazetesinin tanınmış gazetecisi Karen DeYoung şöyle yazdı: "Senatör Richard G. Lugar, Başkan Obama'yı [Küba'nın] komünist hükümet[iy]le doğrudan görüşleri başlatması için özel bir elçi atamaya çağırırdı."

Küba'ya karşı neredeyse 50 yıldır uygulanmakta olan ekonomik ambargo, dedi Roger, ... Amerika Birleşik Devletleri'ni Latin Amerika'nın diğer ülkelerinin, Avrupa Birliği'nin ve Birleşmiş Milletler'in görüşleriyle ihtilaf halinde tutuyor ve "Batı yarımküredeki daha genel kapsamlı güvenliğimizi ve siyasal çıkarlarımızı temelinden sarsıyor".

Trinidad ve Tobago'da toplanan 17-19 Nisan Amerikalılar Zirvesi, "Küba politikası konusundaki tutumumuzu değiştirerek ABD'nin bölgedeki çıkarlarını savunmaya daha uygun bir iklim yaratmanız açısından eşsiz bir fırsat sunuyor".

Senato'nun Dış İlişkiler Komitesi'nin kıdemli Cumhuriyetçilerinden Lugar ... ABD Ticaret Odası ile diğer işveren kuruluşlarını, birçok eyalet hükümetini ve insan hakları gruplarını da kapsayan yeni bir politikadan yana olan geniş bir hareketin öncülerinden. Bush yönetimi sırasında başkanın veto tehditlerinin ardından o yöndeki tedbirler hayata geçirilememiş olsa da, Kongre'nin her iki partiye dayalı büyük çoğunluğu birçok defa Küba'ya karşı seyahat ve başka alanlarda uygulanan kısıtlamaların azaltılması yönünde oy kullannuştı.

Lugar, bu hafta Senato'ya sunulan ve savaş ya da sağlık ve güvenliğe doğrudan tehdit oluşturan haller dışında Küba'ya uygulanan seyahat kısıtlamalarını kaldıracak ve iki partiden temsilcilerin de imzaladığı bir yasa tasarısının savunucularından.

Lugar, bir özel elçi atanmasıyla göç ve uyuşturucu yasağı gibi konularda doğrudan görüşmelerin başlatılmasının "ABD'nin hayati önemdeki güvenlik çıkarlarına hizmet edeceğini ve en nihayetinde daha ihtilafli konularda anlamlı tartışmalar yürütmenin koşullarını yaratabileceği"ni söyledi.

Karen'in yazısı, Indiana senatörünün sağlam zeminde yürüdüğü konusunda hiçbir şüphe bırakmıyor. Üstelik senatörün çıkış noktası hayırseverlik gösterisinde bulunmak değil. Gazetecinin belirttiği üzere, Lugar "ABD Ticaret Odası ile diğer işveren kuruluşları, birçok eyalet hükümeti ve insan hakları grupları"yla birlikte çalışıyor.

Ben, Richard G. Lugar'ın yumuşak biri ya da sosyalizmtaraftarı olarak damgalanmaktan korkmadığına eminim.

Eğer başkan Barack Obama, kendi ülkesindeki gibi finansal krizden çıkmak için gerekli yatırımları yapmanın, sayısız ailenin içinde yaşadığı evleri güvence altına almanın, milyonlarcası işsiz kalan ABD’li işçilere iş güvencesi sunmanın ve bütün yurttaşların faydalanacağı sağlık hizmetleriyle kaliteli eğitimi sürdürmenin şart olduğunu ileri sürerek bütün dünyayı dolaşıyorsa, o zaman bütün bu söylediklerini Küba gibi bir ülkeye dayatılan abluka tedbirleriyle nasıl uyuşturabilmektedir?

Bugün uyuşturucu kullanımı bu yarımkürenin ve Avrupa’nın en ciddi sorunlarından birisidir. ABD’deki muazzam pazarın körüklediği uyuşturucu kaçakçılığına ve örgütlü suçlara karşı mücadelede, Latin Amerika ülkeleri her yıl neredeyse 10 bin kurban veriyor ve bu rakam, Amerika Birleşik Devletleri’nin Irak savaşında verdiği kayıpların iki katından daha fazla. Üstelik bu sayı çoğalıyor ve soruna hâlâ kayda değer bir çözüm getirilebilmiş değil.

Böyle bir sorun, ABD’nin yakın komşusu olan Küba’da yok. Bu sıkıntılı konuda ve yasadışı göçe karşı yürütülen mücadelede ABD’nin ve Küba’nın sahil koruma servisleri yıllardır işbirliği halinde. Öbür yandan, bizim ülkemizden yapılan terörist eylemlerin sonucunda tek bir Amerikalı ölmüş değil, çünkü bizler bu tür eylemlere hiçbir koşulda müsamaha göstermeyiz.

Ne kirli savaşın ne de ablukanın yıkabildiği Küba devrimi, ahlâki ve siyasal ilkeler üzerinde ayakta duruyor; bunca yıl başarıyla direnebilmesinin sebebi bu.

Benim buradaki amacım konuyu bütün boyutlarıyla ele almak değil. Bilakis, ben bu “Düşünceler” yazısında ABD’nin

Küba'ya karşı takındığı kibirli tutumun bizim ÷lkemize verdiği zararları bir kenara bırakıyorum.

Indiana'lı senatör gibi, olayları sakın bir kafayla analiz edebilenler şu çürütülemez olgunun bilincindedirler: ABD'nin Küba'ya karşı neredeyse yarım yüzyıldır uyguladığı tedbir tam anlamıyla iflas etmiştir.

Küba'nın her zaman söylediklerini tekrar vurgulamaya gerek yok: Biz Amerika Birleşik Devletleri'yle diyaloga girmekten korkmuyoruz. Bazı aptalların sandığı gibi bizim hayatta kalmak için yan yollara sapmaya ihtiyacımız yok. Biz tam da kendi fikirlerimize inandığımız ve düşmanlarımızla diyaloga girmekten asla korkmadığımız için hayatta ve ayaktayız. Halklar arasında dostluğu ve barışı sağlamanın tek yolu budur.

5 Nisan 2009

ABD KONGRESİ'NİN YEDİ ÜYESİNİN ZİYARETİ

Şu günlerde ABD'nin önemli bir siyasal heyeti ülkemizde. Bu heyetin üyeleri, pratikte Demokrat Parti içinde en ilerici kanat olarak hareket eden Congressional Black Caucus (CBC; Kongre Siyah Topluluğu) grubuna ait.

Congressional Black Causus Ocak 1969 tarihinde, o dönemde ABD Kongresi'nde bulunan 12 Afrikalı Amerikalı meclis üyesi tarafından kuruldu. 20. yüzyılın ilk 50 yılı boyunca Kongre'ye sadece dört Afrikalı Amerikalı seçilmişti.

Şu anda, bu temsilcilerin yürüttükleri mücadelelerin sonucunda CBC'nin 42 üyesi oldu. Bu topluluğun bazı üyeleri Küba'yla ilintili sorunlarda çok aktif ve yapıcı politikalar izlediler.

Topluluğun Küba'yı ziyarette gelen ilk heyeti adaya Şubat 1999'da ayak bastı ve başlarında Maxine Waters bulunuyordu; ikinci heyet Ocak 2000'de gelmişti.

Kongre grubunun etkili üyeleri kendi konumlarını açık bir dille ifade ettiler ve çocuk Elian'ın[Elian Gonzalez] ülkesine geri getirilmesi mücadelesi sırasında başka olumlu tutumlar takındılar.

Mayıs 2000'de başka bir heyet geldi Küba'ya. Bu heyetin başında, o sırada grubun esas lideri olan Kuzey Carolina'dan James Clyburn bulunuyordu ve Mississippi'den Bennie Thompson ile New York'tan Gregory Meeks de heyette yer almaktaydı. Bu kongre üyeleri, benim ağzımdan, Küba'nın Kongre Siyah Topluluğu tarafından seçilecek düşük gelirli gençlere çeşitli araştırma bursları vermeye hazır olduğunu duyan ilk kişiler oldular. Böylece birçok genç Küba'ya gelip tıp öğrenimi görebilecekti. Benzer bir öneriyi, başında Rahip Lucius Walker'ın bulunduğu Pastors for Peace grubuna da yaptık; onlar da ilk öğrencileri Latin Amerika Tıp Fakültesi'ne (ELAM) gönderdiler.

Bush yönetimi Küba-karşıtı tedbirler alıp ABD yasalarına göre insanların Küba'ya seyahat etmelerine ve Küba'da bulunmalarına karşı cezaları iyice ağırlaştırdığında, Kongre Siyah Topluluğu üyeleri dışişleri bakanı Colin Powell'la bir görüşme yapıp, Amerikalı gençlerin Küba'da başlamış oldukları tıp öğrenimlerini sürdürmelerine yasal olarak izin veren bir onay almayı başardılar.

Büyük bir otoriteye ve prestije sahip bir askeri lider olan Colin Powell aslında Amerika Birleşik Devletleri'nin ilk siyah başkanı olabilirdi, fakat Martin Luther King, Jr.'ın suikasta kurban gitmesini hiç unutmayan ve adaylığına kesin-

likle karşı çıkan ailesine saygısından dolayı aday gösterilmeyi kabul etmedi.

Küba'yı bu defa ziyarete gelen Kongre Siyah Topluluğu'nun başında, California'lı temsilci Barbara Lee bulunuyor. Barbara Küba'ya ilk defa siyah Kongre üyesi Ronald Dellums'a eşlik ettiğinde gelmiş. Barbara, Dellums'un asistanıydı ve emekli olduğu zaman onun koltuğunu devralmıştı. Bu vesileyle ben de kendisiyle tanışma şerefine nail oldum ve Barbara'nın savaşı ruhu ile mücadele kapasitesine hayranlığımı ifade ettim.

Barbara Lee'nin başında bulunduğu grup Kongre'nin yedi üyesinden oluşuyor. Heyetin diğer üyeleri şunlar: Kuzey Carolina'dan Melvin Luther Watt, California'dan Michael Makoto Honda, yine California'dan Laura Richardson, Illinois'den Bobby Rush, Ohio'dan Marcia L. Fudge ve Missouri'den Emanuel Clever II.

Topluluğun idari asistanı Patrice Willoughby ile yarbay Daniel Wolf'un emirleriyle Kongre İrtibat Bürosu'ndan dört askeri personel de heyete eşlik ediyorlar.

Ben bu meclis grubu üyelerinin jestlerini ziyadesiyle takdir etmekteyim. Kendi savundukları programa harfi harfine uyuyorlar. Martin Luther King'in yaydığı ışık onlarla beraber. Bizim basınımız da onların ziyaretlerine geniş yer verdi. Onlar, kendi yurdumuzda Kuzey Amerikalıları her zaman nasıl ağırladığımızın istisnai tanıkları oldular. Hiç kimsenin yüzünde bir nefret emaresi göremediler ve muhtemelen sokaklarda ayakkabı boyayıp parlatan tek bir çocuk bulunmamasını ya da okuma yazma bilmeyen hiç kimsenin olmamasını hayranlıkla karşıladılar. Çocuklar, ergen gençler, lise ve üniversite öğrencileri; eleştirel bir gö-

zün dikkatinden kaçmayacak şekilde istisnasız bütün yurttaşlara hizmet sunan kreşler, yaşlı yurttaş evleri, hastaneler ve poliklinikler yüksek vasıflı tıbbi personel tarafından idare ediliyor. İçinde bulunduğumuz küresel ekonomik krizin ortasında iş başvurusu yapmak için kuyrukta bekleyen tek bir kişi dahi yok. İnsanlar sokaklarda canlılıkla ve neredeyse hep mutlu yüzlerle dolaşıyorlar, ki bu, ülkemizin dışındaki genel olarak çizilen klişe Küba portresine hiç benzemeyen bir tablo.

Bizim ülkemiz kuşatma ve saldırı altında, onyıllardır ablukaya maruz kalan fakat yoksulluğunu onuruyla yaşamasını bilen bir Üçüncü Dünya ülkesi özellikleri sergiliyor. Oysa dünyanın en zengin ülkesindeki yurttaşların önemli bir kısmı bizdekiyle aynı tedavi imkânlarına sahip değil, önemli bir kısmıysa oy bile kullanamıyor. Bizdeyse oy kullanmak, hepsi okuma yazma bilen, kültür ve siyasal bilgi düzeyi belli bir çıtanın altına düşmemiş nüfusumuzun yüzde 90'ından fazlasının aksatmadan kullandıkları bir haktır.

Ülkemizi ziyarete gelenlerde hepimizin paylaştığımız görüşler var, bazıları da kişisel bakış açılarına sahip. Genel olarak, ABD kamuoyunun yüzde 68'inin Küba politikasının değiştirilmesinden yana olduğuna inanıyorlar.

İçlerinden birisi, Beyaz Saray'da siyah bir başkanın varlığının ilişkilerin normalleştirilmesinden yana olan iklimle uyduğu bu tarihsel andan faydalanmamız gerektiği görüşünü dile getirdi.

[Küba Ulusal Meclisi başkanı Ricardo] Alarcon, Küba'nın -içine keyfi olarak dahil edildiği- terörist devletler listesinden çıkarılmasının ahlâki bir görev olduğunu bildir-

diğinde, ABD Kongresi'nin zamanında hem Nelson Mandela'yı hem de Afrika Ulusal Kongresi'ni terörist olarak yaftalamış olduğunu hatırlattı.

Heyetin başka bir üyesi, bu geziyi düzenledikleri ve böylesi bir düşünce alışverişine imkân sağladıkları için Küba yetkilileriyle Kongre Siyah Topluluğu'na teşekkür etti.

Başka bir temsilci, Obama'nın Amerika Birleşik Devletleri adına büyük öneminden ve onun başkanlığa yeniden seçilmesi gerektiğinden bahsetti ve başkanın kendisinin ülkenin bütün toplumsal kesimleri adına görevini yürütmesi gerektiği bir siyasal lider olduğuna inandığını ekledi. Ayrıca, Obama'nın Küba'ya karşı uygulanan politikayı değiştireceğinden emin olduğuna, ancak Küba'nın da ona yardımcı olması gerektiğine dikkat çekti.

Heyetin dördüncü bir üyesi, Obama'nın seçimde kazandığı zafere rağmen ABD toplumunun ırkçılığını koruduğunu vurguladı. Obama, ülkenin harekete geçip eski hükümetlerin körüklediği yanlış ve haksız uygulamaların hepsini geride bırakmak açısından tek fırsatı temsil ediyordu. Tabii başkan, seyahati serbestleştirmenin ve Kübalı Amerikalıların adaya havale göndermelerine izin vermenin ötesinde bir şey yapamazdı, çünkü ablukanın kaldırıldığını ya da karşılıklı ilişkilerin her açıdan normalleştirildiğini ilan etmesi yeniden seçilememesine mal olabilirdi. Bunun dışında, Küba karşıtı sağ kanat Obama'yı köşeye sıkıştırıp yeniden seçilmesini engelleyecek güce sahipti.

Son olarak, dışişleri bakanlığından başka bir temsilci çok samimi bir dille, Amerika Birleşik Devletleri'nin Küba politikasının tam bir başarısızlık olduğunu kabul etme fırsatını kaçırmaması gerektiğinin altını çizdi. ABD hükü-

meti düşmanlıkla ve ablukayla geçen yıllardan dolayı Küba'dan özür dilemeliydi ve ancak o zaman, karşılıklı tartışmalarda bir çözüm noktasına ulaşmak için birlikte çaba harcamak mümkün olabilirdi. Bu temsilcinin kendisi ablukanın kaldırılması için elinden gelen her gayreti gösterecekti.

Heyetin Biyoteknoloji ve Genetik Mühendisliği Merkezi'ni ziyaretleri sırasında üyelerden birisi, diğer üyelerin de duygularını yansıtarak, Küba'nın biyoteknolojide elde ettiği sonuçların mükemmel olduğuna işaret edip, tam da böyle bir zamanda siyasal atmosferin ülkelerimizin bilim toplulukları arasında anlayış ve iletişim köprüleri kurmaya elverişli olduğunu vurguladı. Tabii kendi tavsiyesi, uluslararası entelektüel mülkiyet standartları çerçevesinde, böylesi harika çalışmaları sağlayan çabaların boşa harcanmaması için çok dikkatli olunması ve her şeyin patentinin alınması gerektiği yönündeydi.

Sonuçta, heyette yer alan insanların hepsi, merkeze yaptıkları ziyaretten, bilim, teknoloji ve çevre bakanlığımızın değişik bilimsel kurumların direktörleriyle birlikte ülkemizin bu alanda yürüttüğü çalışmalar konusundaki açıklamalarından ne kadar çok etkilendiklerini dile getirdiler.

İnsan hakları şehidinin 41. ölüm yıldönümü olan 4 Nisan'daki başlıca etkinlik, Küba'nın başkentinde Martin Luther King, Jr.'ın adı verilmiş olan bir parkın ziyaret edilmesiydi. Parktaki heykel siyah rengin altında koyu yeşil bir mermer sütundan oluşuyordu ve bir ırkçı tarafından katledilen büyük siyah savaşçının bronz kaplama resmini taşımaktaydı. Bu etkinlikte sırayla Barbara Lee, Laura Richardson, Emanuel Clever II ve Bobby Rush söz alıp, katıldıkları

rı etkinliklerin kendileri üzerinde bıraktığı olumlu etkiyi açık sözlerle vurguladılar.

Dün (Pazar günü) öğlen saat 1.20'de Kongre'nin kadın üyelerinden Barbara Lee, Martin Luther King Merkezi'ndeki Ebenezer Kilisesi'ne gitti ve orada Raul Suarez'le birlikte Küba Ulusal Kiliseler Konseyi'nin diğer yöneticilerince karşılandı. Bu ziyarette Alarcon ile dışişleri bakanlığının diğer yetkilileri de bulunuyordu.

Barbara Lee daha önce Vedado'da iki kiliseye gitmişti. Ziyareti sırasında topluluğa hitap edip, önceki bazı açıklamalarını tekrarladı ve Küba'ya karşı uygulanan politikanın değiştirilmesi, ayrıca iki ülkenin kiliseleri arasında karşılıklı ilişkilerin canlandırılması için yönetim nezdinde girişimlerde bulunma kararında olduğunu bildirdi.

Heyetin ziyareti sırasında neler olup bittiğini burada kısaca özetlemeye çalıştım. Kendilerinin kamuoyuna duyurulmasını isteyip istemediklerini bilmediğimden, belirli açıklamaları yapan kişilerin isimlerini anmamaya da özen gösterdim.

Benim bu konudaki tek kaygım, halkımızın, Obama'nın başkanlığı döneminde Küba ile Amerika Birleşik Devletleri arasındaki ilişkiler gibi oldukça hassas sayılan bir mesele üzerinde ve Kongre Siyah Topluluğu heyetinin Küba'ya yaptıkları ziyaret konusunda mümkün olduğunca çok bilgilenebilmesi.

6 Nisan 2009

Bütün dünyanın dikkatini üzerinde toplayan G-20 Zirvesi'nin ardından basın kuruluşları, Londra'da yıldız olan kişinin, yani Amerika Birleşik Devletleri'nin yeni başkanı Barack Obama'nın yoğun faaliyetleriyle ve uluslararası politikayı iyi bilenlerin yakın takipleriyle başkanın ilk 100 günlük yönetimiyle ilgili yayınlar yapmaya devam ettiler. Bir dijital saat kadar dakik ve düzenli olan Obama, siyasal liderlerle görüşerek, yıldönümlerini kutlayarak, ödüller alarak, şehirleri ziyaret ederek, basın toplantıları düzenleyerek, planlar açıklayarak, mesajlar vererek ve konuşmalar yaparak oradan oraya koşuşturuyor.

Obama, süpersonik G-20 Zirvesi daha yeni sona erer ermez, Fransa'da Alman sınırındaki Strasbourg'a gitti. Orada 3 Nisan'da, Londra'da G-20 masasından kalkmak zorunda kalmadığı için son derece sevinçli olan [cumhurbaşkanı] Sarkozy'yle buluştu. İkili İran, Afganistan, Rusya ve Yakın Doğu'yla ilgili çeşitli sorunları ele aldılar ve yeni bir dünya inşa etmek için 'el ele' çalışmaya söz verdiler. Obama, "Ben inanıyorum ki Amerika Birleşik Devletleri, Rusya ve Avrupa İran'ın nükleer silahlara sahip olmasını engellemekte birleşiyorlar. Birçok örnekte Rusya'yla ortak çıkarlara sahibiz, fakat bazı kilit meselelerde de görüş ayrılıklarımız var," dedi.

Sonra, Obama ile Sarkozy'nin 26 başka ülkeyle birlikte, Almanya'nın Baden-Baden şehrinde o akşamüstü başlayacak ve bir sonraki gün Strasbourg'da sona erecek olan NATO zirvesine katılacakları açıklandı.

Obama yola çıkmadan önce şunları söyledi: "Bu, gerek iki tarafı da ilgilendirdiği gerekse ortak çabaları şart koştuğu için Avrupa bu yükü tek başına Amerika Birleşik Devletleri'nin sırtına yıkmamalı. ... Biz Avrupa'da reis olmanın peşinde değiliz, biz Avrupa'yla partner olmanın peşindeyiz."

ABD'nin yeni başkanı, NATO'ya üye 26 ülkenin devlet ve hükümet başkanlarıyla bir akşam yemeğine katılmadan önce Alman şansölyesi Angela Merkel'le buluşmak, ayrıca üyelik başvurusunda bulunan Hırvatistan ve Arnavutluk başkanlarıyla görüşmek üzere Baden-Baden'e uğradı. Zirve, bu askeri örgütün 60. yıldönümü kutlamalarının ilk aşaması işlevini görecek. Orada asıl üzerinde duracakları konu, "Rusya-Gürcistan savaşının ardından geçtiğimiz Ağustos

ayında en alt seviyeye inmiş olan” Rusya’yla ilişkileri değerlendirmek.

Başka bir amaç, ittifakın 1999’daki stratejik eylem konseptini yenileyerek yeni tehditlere nasıl uyarlamaları gerektiğini tartışmak.

Bunu tabii ki Afganistan ve Kosova’nın durumlarıyla ilgili tartışmalar izleyecek.

3 Nisan’da Strasbourg’da Obama, 3 bini aşkın genç Fransız ve Almanla biraraya gelip, atak içeriğinden dolayı bir süre ciddi önem taşıyacak olan kısa bir konuşma yaptı.

“Ben bu hafta Avrupa’ya ittifakımızı yenilemeye geldim. Amerika Birleşik Devletleri değişiyor, fakat değişen yalnızca Amerika olmayacak,” diyen Obama, sözlerine devamla, nükleer silahların yayılması konusunda Prag’da etraflıca açacağı konuşmasının özünü ‘nükleer silahsız bir dünya’ şeklinde açıkladı.

Daha sonra şunları ekledi: “Soğuk Savaş’ın sona ermiş bulunduğu günümüzde bile nükleer silahların çoğalıp yayılması ya da nükleer donanımların çalınması gezegenimizdeki her şehrin yerle bir olmasına yol açabilir.”

Dünyada nükleer silahların muazzam yıkıcı gücünden dolayı duyulan kaygıların arttığı tartışılmaz bir gerçek; bu durum aynı zamanda, başka devletleri ve bizzat ABD toplumunun nükleer sabotajın risklerinden duydukları kaygıları birleştiriyor. Obama’nın, “Nükleer malzemelerin çalınmasının gezegenimizdeki her şehrin yerle bir olmasına yol açabilir,” açıklamasıyla kastettiği şey de bu.

Obama 4 Nisan’da NATO zirvesinde yaptığı konuşmada, Hırvatistan ile Arnavutluk’un askeri örgütün içine girmelerini, böylece üye devletlerin sayısının 28’e çıkmasını mem-

nuniyetle karşıladı. Amerika Birleşik Devletleri başkanının vurgulamayı unutmadığı bir gerçek, Afganistan'da 140 Arnavut ve 296 Hırvat askerin görev yaptığıydı. Obama, "Her iki ülkenin de ittifakın sadık katkı sağlayıcıları olacağı"ndan emindi.

ABD başkanının görüşlerinde ifade ettiği çelişkiler şu sözünde açıkça görülüyor: "İttifakın kapıları, NATO standartlarına uyan ve ittifakın güvenliğine önemli katkılarda bulunabilecek başka ülkelere açık olmaya devam edecek."

Şimdi EFE haber ajansının bir açıklamasını okuyalım: "Rusya, NATO'nun doğruya doğru, özellikle de eski Sovyet cumhuriyetlerinin bulunduğu, kendisinin doğal nüfuz alanı saydığı bölgeye doğru genişlemesini sert bir dille eleştiriyor."

"Geçen yıl Bükreş'te yapılan zirve toplantısında NATO ittifakı, Obama'nın önceli George W. Bush'un desteklediği şekilde Ukrayna ve Gürcistan'ın örgüte alınmalarına uygun bir yol izleneceği vaadinde bulundu." Başka bir kanal muhabiri bu haberi geçmişti.

NATO'nun savaşısever ve saldırgan bir örgüt olduğundan, yalnızca Rusya'yı değil, dünyanın başka yerlerindeki başka ülkeleri de tehdit ettiğinden herhangi bir şekilde şüphe edilebilir mi? Guantanamo işkence merkezi, çeşitli NATO ülkelerinin işbirliği olmadan mı kuruldu yani?

Yine, Obama'nın "nükleer silahların olmadığı bir dünya kurulması çabalarına öncülük etme"ye söz verdiği Prag'daki Avrupa Birliği'yle düzenlenen ilk zirve toplantısında aynı çelişkiler ve atılganlık dikkat çekiyordu.

Orada, "Bu girişimleri tek başımıza yerine getiremeyiz, ama öncülük edebiliriz," dedi.

Özellikle de nükleer denemelerin hızla sona erdirilmesi-
ni sağlama umudunu ifade etti ve Kapsamlı Deneme Yasak-
lama Antlaşması için Senato'nun onayını almaya çalışacağı-
nı tekrarladı.

“Ben de gelecek yıl nükleer güvenlik üzerine bir dünya
zirve toplantısı yapılmasından yanayım,” dedi.

Bir başka haber şöyleydi: “Obama sabahleyin, anlaşılan
Japonya üzerinden giden bir Kuzey Kore roketinin ateş-
lendiği bilgisiyle uyandırıldı. Başkan, BM Güvenlik Kon-
seyi'nin aynı Pazar günü yapılacak olağanüstü toplantısın-
da bu provokasyona güçlü bir şekilde karşılık vermesi ta-
lebinde bulundu.”

12 Mart'ta Kore Halk Cumhuriyeti, 4 ile 8 Nisan tarihle-
ri arasında barışçı uzay programının parçası olarak bir ile-
tişim uydusu fırlatacağını açıklamıştı. Obama Strasbo-
urg'da Fransız ve Alman gençlerine hitaben konuştuğu za-
man bu durum biliniyordu.

Prag'da [Kuzey Kore roketi hakkında] bilgilendirildik-
ten sonra şöyle bir demeç verdi: “Kurallar bağlayıcı olmalı.
İhlaller cezalandırılmalı. Sözler bir anlam ifade etmeli.”

İletişim imkânlarını kolaylaştıracak bir roket fırlatmak,
teknoloji denemesi yapmak ya da bir turist gezdirmek, en
güçlü ülkeler kulübüne ait olmayan ve Kore Halk Cumhu-
riyeti tarafından yapılmadığı müddetçe suç değil. Japonya
ise kendi anti-uydu füzelerini geliştirme ve bu hakkı her-
hangi bir şekilde sorgulanmaksızın savunmasını arttırma
fırsatından yararlandı.

Bence Obama'yı sabahın erken saatlerinde uyandırmak
aşırı bir tepki.

Obama Prag'a gitmeden, 30 bin kişilik bir toplantıya hitaben şunları söyledi: "Nükleer silahların kaçınılmaz olduğunu söylemek, nükleer silahları kullanmanın da kaçınılmaz olduğunu söylemeye varır. İnsanlık bir kere daha kaderini kendi ellerine almalı." Bu çok güçlü bir sav. Ancak Obama daha sonra, Amerika Birleşik Devletleri'nin Avrupa toprakları için tasarladığı uzay kalkanının İran'ın nükleer tehdidine karşı geliştirilmiş bir program olduğunu ekledi. Oysa bu açıklama gerçekte uyuşmuyor ve Obama'nın niçin bu gerekçeyi tekrarlayıp durduğunu anlamıyorum.

Rusya uzay kalkanı projesini reddediyor ve bunu genişlemeci bir politika olarak düşünüp, iptal edilmesini istiyor.

5 Nisan Pazar gecesi Obama Türkiye'ye gitti. Pazartesi günü o Avrupa-Asya ülkesinin başkenti olan Ankara'da Türk liderlerle görüştüktan ve parlamentoda bir konuşma yaptıktan sonra, Uygarlıklar İttifakı'nın ikinci forumuna katılmak üzere İstanbul'a geçeceğini açıkladı.

Obama Prag'da, Fransa, Almanya ve diğer ülkelerin karşı çıktığı bir durum olan Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne alınmasını destekleyeceğine söz verdi. Ankara'da Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne alınmasından yana tutum takındı, fakat Türkiye'nin de kendi demokrasisini kuvvetlendirmesi için çaba harcaması gerektiğine değindi.

ABD başkanının bu ülkeye adım atınca yaptığı ilk şey, Türkiye cumhuriyetinin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'e saygılarını sunmaktı. Parlamentoda ise şöyle diyecekti: "Fikir birliğine varamayacağımız konular olsa bile saygıda kusur etmemeliyiz."

“Amerika Birleşik Devletleri İslamiyet’le savaşta değildir ve olmayacaktır.” O sırada binlerce Türk, ABD politikalarını protesto etmek üzere sokaklara dökülmüştü.

Amerika Birleşik Devletleri başkanının ziyareti, sekiz saatlik yorucu bir gezinin ardından 7 Nisan’da, Türkiye’nin en büyük şehri olan İstanbul saatiyle 2.20’de sona erdi.

Başkanın son toplantısı öğrencilerleydi. Genç insanlara İslamiyet ile Batı arasında köprüler kurma çağrısında bulundu. EFE’nin bildirdiği üzere, Müslümanların Amerikalıları cahil ya da duyarsız olarak gösteren ‘karikatürler’i ciddiye almamalarını istedi ve “böyle bir ülkeyi sevmeyeceği”ni ekledi.

Sıraladığımız örnekler, Obama’nın yüklendiği görevlerin karmaşıklığını yansıtıyor. Obama samimiyetle şunu ilan etmişti: “Benim hep aynı politikaları mı izlediğim, yoksa işleri değiştirip değiştiremediğim dört ya da sekiz yılda belli olacak.”

Kendisi karışık sinyaller gönderen birisi olsa bile, belli ki sağlığı ve işleyen bir makine gibi çalışan uyanık zihni sayesinde siyah başkan, ilk dış ziyaretini tartışılmaz siyasal sonuçlarla tamamlamayı başardı.

En azından kendisinden önceki başkana benzer bir tarafı yok.

8 Nisan 2009

ABD yönetimi CNN aracılığıyla Obama'nın bu hafta, dört gün içerisinde Amerikalar Zirvesi'nde yer alacağı Trinidad, Port of Spain ve Tobago'ya yapacağı ziyaretlerin ilk turunda Meksika'ya gideceğini bildirdi. Obama, Bush'un ABD'de yaşayan Kübalıların Küba'daki akrabalarını ziyareti konusunda getirdiği nefret edilesi kısıtlamaların kaldırıldığını açıkladı. Bu tür ayrıcalıkların diğer ABD yurttaşlarını kapsayacak şekilde genişletilip genişletilmeyeceği sorularına verdiği cevapsa, ABD yurttaşlarının Küba'yı ziyaret etmelerine yine izin verilmeyeceği şeklinde oldu.

Bu arada, tedbirlerin en ağırı olan abluka hakkında tek bir kelime söylenmedi. Gerçekten soykırım ayarında bir

uygulama olan, verilen zararın ekonomik sonuçları bakımından değil, ancak sürekli insan kaybı olarak ve halkımıza yaşatılan ağır sıkıntılar şeklinde anlaşılabileceği abluka-ya biçilen değer bu.

Avrupa'da, Japonya'da ya da başka ülkelerde yapılan çok sayıda tanı cihazı ve temel tıp malzemeleri, eğer ABD'ye ait parçaları ya da yazılımı içeriyorsa Kübalı hastaların hizmetine sokulamıyor. Dünyanın herhangi bir yerinde mal ya da hizmet üreten ABD şirketleri, ülke-aşırı tedbirler olduğu için bu kısıtlamaları Küba'ya uygulamak zorundalar.

Cumhuriyetçi Parti'nin etkili senatörlerinden Richard Lugar ile aynı partinin Kongre'deki diğer temsilcileri ve çok sayıda Demokrat Parti mensubu ablukanın kaldırılmasından yanalar. Obama'nın becerilerini, neredeyse yarım yüzyıldır amacına ulaşamamış bir uygulamaya son verecek şekilde yapıcı bir politika doğrultusunda kullanması için koşullar elverişli.

Öte yandan, kuruluşundan beri direnen ve karşısına her ne çıkarsa çıksın direnmeye kararlı olan bizim ülkemiz, ne ABD'nin başka yöneticilerinin vahşetlerinden dolayı Obama'yı suçluyor, ne de onun ABD politikası ve imajını değiştirme isteğinden ve içtenliğinden kuşku duyuyor. Biz kendisinin, geçmişi yüzyıllara dayalı önyargılara rağmen seçilebilmek için çok zorlu bir mücadele yürüttüğünün bilincindeyiz.

Bu gerçekliği bir tarafa not ederek, Küba Devlet Konseyi başkanının kendi ülkemizin egemenliğine kesinkes saygı gösterme temelinde Obama'yla diyaloga girme ve ABD'yle ilişkileri normalleştirme arzusunu beyan ettiğini hatırlatalım.

Öğleden sonra saat 2.30'da Washington'daki Küba'yla ilgili konular bölümü başkanı Jorge Bolanos, dışişleri bakanı yardımcısı Thomas Shannon tarafından dışişleri bakanlığına çağrıldı. Shannon, CNN'de beyan edilenden daha farklı hiçbir şey söylemedi.

Öğleden sonra saat 3.15'te uzunca bir basın toplantısı yapıldı. Bu toplantıda söylenenlerin özünü, başkanın Latin Amerika danışmanı Dan Restrepo'nun sözleri yansıtıyor.

Restrepo bugün, Başkan Obama'nın insan haklarına saygı göstererek yaşama ve kendi kaderleriyle o ülkenin kaderini belirleme dileği çerçevesinde Küba halkına ulaşmayı sağlayacak bazı tedbirler alınıp bazı adımlar atılması için emir verdiğini bildirdi.

Restrepo bunlara, başkanın dışişleri, ticaret ve hazine bakanlarına, insanların bu küçük adada akrabalarını ziyaret etmelerini ve onlara havale göndermelerini engelleyecek her türlü kısıtlamanın kaldırılması için gerekli işlemleri uygulama talimatı vermiş olduğu bilgisini ekledi. Ayrıca, başkanın Küba'da, adada yaşayanlar ile dünyanın diğer bölgelerindeki insanlar arasında serbest bilgi akışına imkân sağlayacak ve insani kaynakları doğrudan Küba halkına ulaştıracak adımların atılmasından yana düzenlemeler getirilmesini emrettiğini bildirdi.

Yine Restrepo'nun bildirdiğine göre, Kübalı aileleri ayıran uçurumun kapatılmasını ve Küba halkına insani yardım sağlanmasıyla serbest bilgi akışının engellenmemesini hedefleyen tedbirlerin alınmasıyla birlikte Başkan Obama'nın seçim kampanyası sırasında ve görevi devraldığından beri belirlediği amaçların yerine getirilmesine yönelik çabalar sarf ettiğini söyledi.

Son olarak Restrepo, temel demokratik değerlere inanan herkesin bütün insanların insani, siyasal, ekonomik ve temel haklarına saygı duyulan bir Küba'ya duyulan özlemi dile getirdi. Başkan Obama alınan tedbirlerin bu hedefi gerçekliğe dönüştürecek içerikte olduğunu düşünmekteydi. Obama, bu dilekleri paylaşan herkesi Küba halkını doğrudan desteklemeye devam etmeye çağırıyordu.

Danışman basın toplantısının sonunda samimi bir dille, "Bu tedbirlerin ve adımların hepsinin Küba'nın özgürlüğü için olduğu"nu itiraf etti.

Küba'nın bizim ülkelerimizin eşit bir temelde tartışmalarına giremediği sözde Amerikalılar Zirvesi'ni alkışlamak gibi bir niyeti yok. Bize göre, bu ülkeler gerçekten bir amaç doğrutusunda hareket ediyorlarsa, yleyse önce halklarımızı bölen, kaynaklarımızı yağmalayan ve gelişmemizi engelleyen politikaların eleştirel bir analizini yapmaya girişsinler.

şimdi, Obama'ya kalan tek are, konferansa katılan Latin Amerika lkelerinin başkanlarının hepsini ablukanın zararsız bir uygulama olduğuna ikna etmeye çalışmak.

Küba hep direndi ve direnmeye devam edecek; Küba hiçbir zaman sadaka dilenmeyecek. Küba, Amerikalılar Zirvesi'yle ya da onsuz, Amerika Birleşik Devletleri başkanı ister Obama, ister bir kadın ya da erkek, ister bir siyah ya da beyaz yurttaş olsun, başını dik tutmayı, Latin Amerika ve Karayipler'in kardeş halklarıyla işbirliğini geliştirmeyi sürdürecek.

13 Nisan 2009

DOĞRU FİKİRLERİ OLAN ASKERLER

Amerika Birleşik Devletleri'nde kaç kişinin Obama'ya mektup yazdığını ve kaç kişinin ondan farklı sorunlara eğilmesini istediğini kim bilebilir? Başkanın kendisine gönderilen bütün mektupları okuyamayacağı ve günün yirmi dört saatinde ya da yılın 365 gününde bunu başaramayacağı için de dikkatine sunulan bütün sorunlara el atamayacağı çok açıktır. Kesin olan şeyse, bilgisayarları, elektronik donanımları ve cep telefonları olan danışmanlarının bu mektupların hepsini cevaplamalarının mümkün olduğudur. Mektupların içeriği kaydedilir ve başkanın seçim kampanyası sırasında dile getirdiği açıklamalarıyla desteklenen hazır cevaplar gönderilir.

Yine de bu mektupların ABD politikası üzerinde bir etkisinin olması söz konusudur. Çünkü burada karşımızda, önceli gibi yozlaşmış, yalancı ve cahil olup, New Deal'in sağladığı toplumsal kazanımlardan nefret eden bir politikacı yoktur.

Bu sebeple dün (14 Nisan'da) bütün dikkatimi, DPA haber ajansının Washington'dan geçtiği bir haber bültenine verdim.

Bültende, ABD ordusunun emekli yüksek rütbeli subaylarından bir grubun Başkan Barack Obama'ya bütün ABD yurttaşları adına Küba'ya seyahat yasağını kaldıracak bir yasayı 'destekleyip imzalama' çağrısı yaptığı belirtiliyordu; çünkü adaya karşı uygulanan ambargo hiçbir siyasal işlev görememiş ve Washington'ın güvenliğinde hiçbir değişiklik yaratmamıştı.

Bugün Washington'da açıklanan bir mektupta, aralarında Clinton yönetimi sırasında 'uyuşturucu çarı' diye anılan Barry McCaffrey ile Colin Powell'in eski kurmay başkanı Lawrence B. Wilkerson'un da bulunduğu 12 yüksek rütbeli emekli subay, ambargonun "ABD politikasının aleyhinde önemli bir diplomatik hareketin gelişmesine yol açtığı" uyarısı yapmaktalar.

İmza sahipleri Obama'ya Pazartesi günü, yani ABD başkanının Kübalı Amerikalılara uygulanan seyahat ve havale kısıtlamalarının kaldırıldığını, fakat ilerici kesimlerin ABD yurttaşları adına yükselttikleri taleplerin uygulanmayacağını açıkladığı gün yolladıkları bir mektupta şuna dikkat çekmişlerdi: "Bizler askeri personel olarak, Amerika'nın çıkarlarına hizmet etmenin en iyi yolunun Amerika Birleşik Devletleri'nin başka ülkelerin kendi davasını desteklemesini sağlamak olduğunu anlıyoruz."

Emekleri askerlerin görüşünce, Demokrat Parti'den Bill Delahunt'ın Temsilciler Meclisi'ne sunduğu Küba'ya Seyahat Özgürlüğü Yasası tasarısı “ambargonun kaldırılması yönünde önemli bir adımdır”.

Emekli askerler sözlerine şunu eklemişlerdi: Bu tür bir politikanın “Küba'da değişimi sağlama” ve aynı zamanda “Washington'ın uluslararası imajını değiştirme ihtimali daha fazladır. Dünyanın değişik bölgelerindeki liderler, sizin [Obama] kampanyanızda doğurduğunuz umudu besleyen gerçek bir politika değişimi bekliyorlar. ... Böyle bir değişimin getireceği ilk meyve Küba olacaktır. Bu katkı, dünyanın her tarafındaki partnerlerimizin ve rakiplerimizin zihinlerinde derin izler bırakacaktır.”

Ajansın bülteninde geniş bir yer tutan bu haber muhtemelen pek dikkat çekmeyecektir. Fakat bu haberin içeriğinin, benim iki gün içerisinde başlayacak Amerikalılar Zirvesi konusunda, daha yirmi dört saat geçmeden önce dört “Düşünceler” yazımda ortaya koymaya çalıştığım meselelerin özünü oluşturduğuna şüphe yoktur.

Amerika Birleşik Devletleri'nde savaşları politikacılar çıkarıyor, fakat cephede savaşması gerekenler askerler oluyor.

Eisenhower ile savaş konusunda ondan daha az bilgili olan Nixon'ın örgütlediği Domuzlar Körfezi çıkartması ile [Küba'ya karşı] abluka uygulama kararlarını genç ve henüz deneyimsiz Kennedy imzalamıştı. Kaderin beklenmedik bir çalımını da onu yeni ve mantıksızca kararlar almaya, sonuçta itibarını yerlere sermeden sıyrılmayı başardığı Ekim Füze Krizi'ni körüklemeye sevk etti. Ancak, Fransız gazeteci Jean Daniel'in bana söylediği üzere, eşiğinden döndüğümüz nükleer savaş ihtimaliyle alt üst olduğu da açıktı. Daniel daha

sonra, müthiş derecede etkilendiği başkan Kennedy için, “O, düşünen bir makine,” diyerek övgüler yağdıracaktı.

Daha sonra Yeşil Bereliler’den etkilenip, Amerika Birleşik Devletleri’nin Fransız sömürge imparatorluğunun restore edilmesini desteklediği Vietnam’a bir mektup gönderecekti onlara. Başka bir politikacı olan Lyndon Johnson bu savaşı nihai sonuçlarına kadar götürdü. Bu aşağılatıcı macerada 50 bini aşkın askerini kaybeden Amerika Birleşik Devletleri, doların altın karşılığındaki değeri 20 kat düşerken 500 milyar dolardan az olmayan bir parayı da, milyonlarca Vietnamlının öldürüldüğü ve o yoksul Üçüncü Dünya ülkesiyle dayanışmayı genişleten bu savaşa yatırıacaktı. Savaşta normal askerlerin yerini profesyonel askerler alırken, sıradan halkın askeri eğitimden uzak durması sağlanmış ve böylece ulusun zayıflaması engellenmiş oluyordu.

Babasının koruması altındaki üçüncü politikacı George W. Bush, ekonomik krizi körükleyip daha da ciddi ve derin boyutlara ulaşmasına sebep olan, soykırımdan farksız Irak savaşını başlattı. Irak savaşının ekonomik maliyeti trilyon dolarlarla ölçülüyordu ve bu, tepeden tırnağa sarsılmakta olup her köşesi risklerle dolu bir dünyada yeni kuşak Amerikalıların sırtına yıkılacak olan bir borçtu.

Ambargonun Amerika Birleşik Devletleri’nin güvenlik çıkarlarını etkilediği görüşünü onaylayanlar haklı mıdır, değil midir?

Yukarıda bahsettiğimiz mektubu kaleme alan emekli askerler silahlara başvurulmasından bahsetmiyorlar; onların dikkat çektikleri nokta, politikacıların yaptıklarının tam zıttı olan bir şey, yani fikirler savaşı.

Genelde, Amerika Birleşik Devletleri'nin ekonomik, siyasal ve toplumsal sistemini savunan ABD ordusunun subayları çeşitli ayrıcalıklara sahiptirler ve çok iyi maaşlar alırlar, ancak kendilerini yozlaştıracak ve askeri eylemlerinin otoritesini yerle bir edecek bir şekilde kamu fonlarının yağmalanmasına katılmamaya da özen gösterirler.

Bizim ABD kamuoyuna mütemadiyen anlatmaya çalıştığımız gibi, Küba'nın Amerika Birleşik Devletleri'nin güvenliğine bir tehdit oluşturduğuna inanmazlar. Guantanamo üssünü karşı-devrimcilerin ya da göçmenlerin sığınak yeri haline getirenler o ülkenin çeşitli hükümetleridir. Bundan daha kötüsü, ABD yönetimleri bu üssü, insan haklarının en vahşi biçimde çiğnenmesinin sembolü olarak ünlendirecek bir işkence merkezine çevirmişlerdir.

Askerler ayrıca, bizim ülkemizin uyuşturucu trafiğiyle mücadeleye model oluşturduğunu ve bizim topraklarımızdan Amerika Birleşik Devletleri halkına yönelik hiçbir terörist eyleme hiçbir zaman müsamaha gösterilmemiş olduğunu bilirler.

ABD Kongresi'nden gelen Kongre Siyah Topluluğu'nun üyelerinin anlamış olması gerektiği gibi, Küba'nın terörist ülkeler listesine dahil edilmesi şimdiye değin atılmış olan en alçakça adımdır.

Biz, daha önce senatörler Lugar ve Delahunt ile Kongre Siyah Topluluğu mensuplarına ve Kongre'nin diğer etkili üyelerine müteşekkire olduğumuz gibi, Obama'ya yukarıda anılan mektubu kaleme almış olanlara da teşekkürlerimizi yolluyoruz.

Biz diyalogdan korkmuyoruz; bizim düşmanlar icat etmeye ihtiyacımız yok; biz fikirlerin tartışılmasından kork-

muyoruz; biz görüşlerimize kuvvetle inanıyor ve yurdumuzun nasıl savunulacağını biliyoruz.

Teknolojide gerçekleşen müthiş gelişmelerin sonucunda savaş en karmaşık bilimlerden biri haline geldi. Bu, ABD ordusundaki subayların kavradığı bir konu. Onlar eski savaşlardaki gibi oraya buraya emirler dağıtmanın önemli olmadığını farkındalar. Şimdilerde düşmanın yüzünü görmek bile pek mümkün değil; düşmanlar binlerce kilometre uzakta olabilirler; en ölümcül silahları artık bilgisayar programları ateşliyor. İnsanların fiilen katılmaları bile istisna olmaya başladı. Kararlar soğukkanlı bir şekilde inceden inceye önceden hesaplanarak alınıyor.

Ben, kendilerini askeri bilimin ve savaşın çeşitli yönlerini araştırmaya adanmış olan bu emekli subayların birkaçıyla tanışma fırsatını buldum. Onlar, böylesine güçlü bir komşunun karşısında mücadelelerini ve direnişlerini sürdüren küçük bir ülkeye karşı ne nefret besliyorlar ne de bir hınçları var.

Amerika Birleşik Devletleri'nde bir Dünya Güvenlik Enstitüsü var. Bizim ülkemiz bu enstitüyle temas halinde ve karşılıklı akademik alışverişimiz söz konusu. On beş yıl önce de Savunma Enformasyonu Merkezi (CDI) vardı. Onlar Küba'ya ilk ziyaretlerini Haziran 1993'ün sonunda gerçekleştirmişlerdi. O tarih ile 19 Nisan 2004 arasında Küba'ya dokuz ziyaret daha yapıldı.

1999'a kadar gelen heyetler esasen emekli subaylardan oluşuyordu. Ekim 1999 ziyaretinde delegelerin bileşimi değişmeye ve askerlerin sayısı azalmaya başladı. Beşinci ziyaretten sonra bütün heyetlere, güvenlik politikasıyla nükleer denetimde ve birliklere komuta etmekte uzman bir prestijli araştırmacı olan Bruce Blair başkanlık edecekti. Bruce Blair, Yale ve Princeton üniversitelerinde danışman profe-

sörlük yapıyor ve bu konularda çok sayıda kitapla yüzlerce makale yayınlamış.

ABD silahlı kuvvetlerinde önemli roller oynayan ordu görevlileriyle bu ziyaretler sayesinde tanıştım. Biz hiçbir zaman onların bakış açılarıyla aynı fikirde olmadık, ama onlar her zaman bizim yanımızdan memnuniyetle ayrıldılar. Kendilerinin de katıldıkları tarihsel olaylar hakkında geniş kapsamlı tartışmalarımız oldu. Ziyaretler 2006 yılında devam etti, fakat ben Santa Clara'da bir kaza geçirdim ve sonra da ciddi biçimde hastalandım.

Obama'ya hitaben yazılan mektubu imzalayan 12 emekli subaydan birisi bu toplantılarda yer almıştı. Son toplantımızda, onların samimiyetle, ordunun Küba'ya askeri bir saldırı düzenleme niyeti bulunmadığını, Amerika Birleşik Devletleri'nde yönetimin Irak'taki felaket nedeniyle hissettiği zayıflıktan kaynaklanan yeni bir siyasal durumun egemen olduğunu öğrendim.

Kuzey Amerikalılarla toplantı yapan yoldaşların gözünde, bu emekli subayların kötü yönetildiklerini ve meydana gelen olaylardan rahatsızlık duyduklarını düşündükleri açıktı. Fakat yine de bugün hiç kimse, [Başkan Bush'un] görevdeki son gününe kadar maceracı bir politika izleyip izlemeyeceği konusunda herhangi bir güvence veremezdi. Bu toplantı on dört ay önce, Mart 2007'de yapıldı.

Bruce Blair bu hassas mesele üzerinde benden çok daha fazla şey biliyor olmalı. Onun cesur ve şeffaf tavır alışları beni hep etkilemiştir.

Bu bilginin, artık kimseyi ilgilendirmeyeceği bir zamanın gelişine değin arşivlerde tozlanmasını istemedim.

15 Nisan 2009

Dün [Amerikalar Zirvesi'nde] yayınlanan Port of Spain Taahhüt Bildirgesi'yle ilgili komik bir duruma dikkat çekmiştim.

Bugün de aynı konunun trajik yanı üstünde durabilirim. Dostlarımızın bunda bir yanlış görmemesini umarım. Bizim aldığımız ve zirvenin ev sahiplerince önerilecek olan tasarı ile yayınlanan nihai belge arasında birtakım farklılıklar söz konusuydu. Böyle durumlarda son dakikalardaki telaşa genellikle her şeye zaman kalmaz. Gerçi maddeler üzerinde zirveden önceki haftalarda uzun süren toplantılarda değişik tartışmalar yapılmıştı. Son anda, Bolivya'nın yaptığı türden öneriler büyük resmi bir kere da-

ha karıştırdı. Bolivya'nın önerisi belgeye bir not olarak eklendi ve Bolivya'nın, batı yarımküresinde biyo-yakıtların kullanılmasını genişletmeyi amaçlayan politikalarla işbirliği şemalarının uygulanmasının gıda maddelerinin teminini etkileyebileceğini ve etkilediğini, gıda fiyatlarını, ormansızlaşmayı ve toprak talebinin sonucunda insanların yerinden edilmeleri sürecini derinleştirdiğini, sonuçta gıda krizinin iyice yoğunlaşmasına yol açabileceğini düşündüğü belirtildi. Bu genel durum düşük gelir grubundaki insanları ve en çok da gelişmekte olan ülkelerin en yoksul ekonomilerini doğrudan etkileyecekti. Bolivya'nın notunda ayrıca, jeotermal, güneş ve rüzgâr enerjisi gibi çevre dostu ve alternatif enerji kaynaklarının aranması ve bunlara başvurulması gerektiği belirtilirken, Bolivya hükümetinin iyi ve doğayla uyumlu bir hayat temelinde, gezegenimizin, 'toprak ana'mızın korunmasını sağlayan alternatif, güvenli enerjinin geliştirilmesini amaçlayan kamusal politikasını öne çıkaracak alternatif bir yaklaşımı savunduğuna işaret edilmekteydi.

Bolivya'nın nihai metne eklettiği bu not analiz edilirken, Amerika Birleşik Devletleri ve Brezilya'nın dünyanın en büyük iki biyo-yakıt üreticisi olduğunu, oysa gezegenimizde sayıları giderek artan sayıda muhaliflerin biyo-yakıt üretimine karşı çıktıklarını, bu direnişin George Bush döneminin karanlık günlerinden beri gün be gün güçlenmekte olduğunu aklımızdan çıkarmamalıyız.

Obama'nın danışmanları, ABD başkanının Port of Spain'de bazı gazetecilerle yaptığı röportaja dair kendi versiyonlarını -İngilizce olarak- internette yayınladılar. Obama bir noktada ilginç bir saptama yapıyor, bu konuda genel

olarak bilgi sahibi olduğunu, ancak daha fazla ayrıntı öğrenmekte fayda bulunduğunu ekliyordu. Bu da, Küba'dan bahsederken, özel olarak Küba'nın bölgeye gönderdiği binlerce doktordan ve söz konusu ülkelerin bu doktorların bilgilerine ne kadar ihtiyaçları olduğunu öğrendiklerinden söz eden liderlere kulak vermek demektir. Obama bunun kendilerine, Amerika Birleşik Devletleri'nde eğer birçok Latin Amerika ülkesiyle tek etkileşimleri uyuşturucu savaşı konusundaysa, eğer tek ilişkileri askeri meselelerdeyse, o zaman ABD'nin bölgedeki kendi çıkarlarını korumaya uygun bağlar geliştirmesinin ve zaman içerisinde bölgedeki olumlu etkisini arttırmasının pek mümkün olmadığını hatırlattığını söylüyordu.

Obama'ya kalırsa bunun sebebi ve hem bizim yarıküremiz hem de bütün dünyadaki karşılıklı ilişkilerde taşıdığı anlamın dayanağı, ABD'nin askeri kuvvetinin gücünün ancak bir parçasını oluşturduğunun, daha akıllıca yollarla diplomasiye ve gelişmeye de başvurmak gerektiğinin, böylece insanların ABD'nin izlediği dış politika sayesinde sıradan yurttaşların hayatlarında somut ve pratik iyileşmeler sağlandığını görebileceklerinin kabullenilmesi idi.

Röportaja katılan gazetecilerden Jake, başkana teşekkür etmiş ve Port of Spain'de başkanın, ABD'nin Küba'ya karşı uygulanan ambargonun kaldırılmasını isteyen birçok Latin Amerika ülkesi liderini dinlediğini eklemişti. Gazetecinin başkana hatırlattığı bir nokta, Obama'nın daha önce ambargonun önemli olduğunu ve kaldırılmaması gerektiğini söylediği idi. Fakat Obama 2004'te de fiilen ambargonun kaldırılmasına destek vermişti. Obama'ya göre, ambargo hayat standardının yükselmesini engellemenin yanı sıra, masum-

ları daha fazla sıkıntıya sokmuştu ve Amerika Birleşik Devletleri'nin bu politikanın iflasla sonuçlandığını anlamasının zamanı gelmişti. Gazeteci başkana, ambargo konusunda fikrini değiştirip değiştirmediğini soruyordu.

Başkanın cevabıysa, 2004'ün "binlerce yıl geride kalmış gibi görüldüğü" ve kendisinin o yılda acaba ne yapıyor olduğunu merak ettiği şeklinde oldu.

Gazeteci kendisine, o sırada Obama'nın Senato adaylığı için mücadele ettiğini hatırlattı. Başkan da, Raul Castro'nun Küba hükümetinin yalnızca ambargonun kaldırılması konusunda değil, bunun yanı sıra başka sorunlar, mesela insan hakları ve siyasi tutuklularla ilgili meseleler konusunda da ABD hükümetiyle görüşmeye hazır olduğunu söylemesinin bir ilerleme işareti olduğundan dem vurdu. Obama'ya göre Küba hükümetinin yapabileceği bazı şeyler vardı. Küba siyasi tutukluları serbest bırakabilir, havalelerden alınan masrafı azaltabilirdi ve ABD hükümeti yeni politikası uyarınca Kübalı-Amerikalı ailelerin adada yaşayan akrabalarına havale göndermelerine izin vermişti: Küba havalelerinden çok yüksek masraflar alıyor ve bu işlemlerden fahiş kârlar elde ediyordu! Dolayısıyla, Küba'nın masrafları azaltması iki hükümetin Kübalı ailelere yardım etmek ve Küba'daki hayat standartlarını arttırmak üzere birlikte çalışmalarına iyi örnek oluşturacaktı.

Başkan Obama'nın Raul'un açıklamalarını yanlış anladığı şüphesiz. Küba başkanı ABD başkanıyla çeşitli konuları görüşmeye hazır olduğunu bildirdiğinde, hiçbir sorunun ele alınmasından korkmadığını ilan etmiş oluyordu. Bu da Raul'un devrimin ilkelerine güvenini ve cesaretinin bir göstergesiydi. Raul'un Mart 2003'te mahkûm olanların affedi-

leceğini ve eğer o ülke Küba'lı beş anti-terörizm kahramanını serbest bırakmaya niyetli olursa, onların hepsinin Amerika Birleşik Devletleri'ne gönderileceğini açıklaması kimseyi şaşırtmamalıdır. Domuzlar Körfezi'nin paralı askerleri gibi 2003'te mahkûm ettiğimiz insanlar da, yurdu-muzu tehdit edip bize abluka uygulayan bir yabancı güce hizmet etmektedirler.

Bunun dışında, Küba'nın çok fazla masraf aldığı ve [gönderilen havalelerden] önemli kârlar elde ettiği iddiası, başkanın danışmanlarının sorun çıkarıp Kübalılar arasına ayrılık tohumları ekmeyi amaçlayan bir girişimleridir. Her ülke döviz transferlerinde belli bir miktarda masraf alır. Eğer döviz transferi dolarla yapılıyorsa buna daha çok hakkımız vardır, çünkü dolar, bize abluka uygulayan ülkenin parasıdır. Bütün Kübalıların yurt dışında kendilerine havale gönderebilecek akrabaları yok. Bu paranın görece küçük bir kısmının gıda, ilaç ve başka malların eksikliğini çekenlere aktarılması son derece adil bir uygulamadır. Bizim ülkemizin, devletin bastığı paraları dövize (Çinlilerin 'çöp para' dedikleri şeye) çevirmek gibi bir ayrıcalığı yok. Kaldı ki, başka yerlerde açıkladığım üzere, bugünkü ekonomik krizin patlak vermesinin sebeplerinden birisi budur. Amerika Birleşik Devletleri, gelecek kuşaklarını tam bir borç bataklığının sürüklerken, bankalarını ve çokuluslu şirketlerini kurtarmak için hangi parayı kullanıyor dersiniz? Obama bu meseleleri tartışmaya hazır mı?

[Nikaragua devlet başkanı] Daniel Ortega, Carter'la ilk görüşmesini hatırlattığı bir konuşmasında bir noktayı çok açık bir dille özetlemişti, şimdi bunu aktarayım: "Başkan Carter'la biraraya gelip görüşme fırsatım oldu. Carter bana,

şimdi, Somoza diktatörlüğü devrildikten ve Nikaragua halkı Somoza diktatörlüğünü yenilgiye uğrattıktan sonra, Nikaragua'nın 'değişmesi'nin vaktinin gelmiş de geçiyor olduğunu söyleyince, ben de kendisine şu cevabı verdim: 'Hayır, Nikaragua'nın değişmeye ihtiyacı yok; değişmesi gereken sizlersiniz. Nikaragua hiçbir zaman Amerika Birleşik Devletleri'ni işgal etmedi. Nikaragua hiçbir zaman Amerikan limanlarını bombalamadı. Nikaragua hiçbir zaman ABD ulusuna karşı tek bir taş fırlatmadı. Nikaragua, Amerika Birleşik Devletleri'ne herhangi bir hükümet empoze etmedi. Değişmesi gereken sizlersiniz, Nikaragualılar değil.'"

Obama son zirve toplantılarında olduğu gibi basın toplantısında da kendinden memnun görünüyordu. ABD başkanının bu tutumu, bazı Latin Amerikalı liderlerin benimsediği utanılası pozisyonla tutarlıydı. Birkaç gün önce, zirvede söyleyip yapılan şeylerin bir şekilde kendini dışa vuracağı yorumunda bulunmuştum.

ABD başkanı Jake'e cevap olarak 2004'ten beri binlerce yıl geçtiğini söylediğinde soruyu geçiştiren bir ruh hali içindeydi. Peki bizim, abluka kaldırılmadan önce uzun yıllar geçmesini beklememiz mi gerekiyor? Bize ablukayı dayatan Obama değildi, ama kendisinden önceki on başkan gibi o da bu politikayı hemen benimsemeyi tercih etti. Eğer Obama aynı yolda gidecek olursa, öncelleri gibi kendisinin de büyük bir fiyasko yaşayacağını rahatlıkla söyleyebiliriz. İnsan hakları mücadelesinde oynadığı rol ABD halkının yoluna daima ışık tutacak olan Martin Luther King, Jr.'ın kurduğu hayal böyle değildi.

Biz yeni bir çağda yaşıyoruz. Değişim kaçınılmaz bir şey. Liderler gelip geçerler, kalıcı olan halklardır. Daha

binlerce yılın geçmesini beklemeye gerek yok; daha zırhlı bir arabaya, daha modern bir helikoptere ya da daha gelişkin bir uçağa binmiş (ve hiç şüphesiz Barack Obama'dan daha az akıllı, daha az vaatkâr ve uluslararası düzeyde ondan daha az hayranlık toplayacak olan) bir ABD başkanı o koltuğa oturana dek, bir bakmışsınız, sekiz yıl gelmiş de geçmiş bile.

21 Nisan 2009

OBAMA'NIN KAHİRE'DEKİ KONUŞMASI

Obama 4 Haziran Perşembe günü Kahire'deki El-Ezher Üniversitesi'nde, yönettiği süper-gücün muazzam kudreti dikkate alındığında siyasal eylemlerini yakından takip eden bizleri özellikle ilgilendiren bir konuşma yaptı. Burada, vakitten de tasarruf etmek için konuşmasının özeti olması bakımından, temel fikirlerini ortaya koyduğu bazı bölümleri aktaracağım size:

Amerika Birleşik Devletleri ile dünyanın her tarafındaki Müslümanlar arasında büyük bir gerginliğin hüküm sürdüğü bir zamanda biraraya geliyoruz. ...

İslamiyet ile Batı arasındaki ilişki bir yandan birarada yaşama ve işbirliğine girme sürecini kapsar, öbür yandan çatışmaları ve dinsel savaşları. ...

Daha yakın zamanlarda, gerginliği besleyen koşullar, birçok Müslümanın haklarını ve iradelerini tanımamakta ısrar eden sömürgecilik ile Müslümanların çoğunlukta bulunduğu ülkelere genellikle kendi özlemlerini hiç hesaba katmadan piyon muamelesi yapan Soğuk Savaş'tı. ...

Şiddet yanlısı aşırılık yanlıları bu gerginliği kullandılar. ...

Bu yüzden benim ülkemdeki bazı insanlar İslamiyet'i kaçınılmaz olarak hem Amerika'nın ve Batı ülkelerinin, hem de insan haklarının düşmanı olarak görmeye yöneldiler. ...

Ben buraya, dünyanın her tarafındaki Müslümanlar ile Amerika Birleşik Devletleri arasında yeni bir başlangıç yapmanın, karşılıklı çıkarlara ve karşılıklı saygıya dayanan bir ilişki kurmanın yolunu açmaya geldim. ...

...adalet ve ilerleme ilkeleri, hoşgörü ve bütün insanların onuru –bunlar birbirleriyle örtüşürler ve ortak ilkeleri yansıtırlar. ...

Tek bir konuşmanın yıllara dayalı güvensizlikleri silip ortadan kaldırması mümkün olmadığı gibi, bizi bu noktaya getirmiş olan karmaşık sorunların hepsini tek bir defada ele almak da mümkün değildir. ...

Kuran'ın emrettiği gibi, "Tanrı'nın bilincinde ol ve her zaman doğruyu söyle". ...

Ben bir Hristiyanım, ama babam, Müslüman kuşakların yetiştiği Kenyalı bir aileden geliyordu. Çocukken birçok yılım Endonezya'da geçti, şafak söktüğünde ve akşam güneş battığında ezan seslerini dinlerdim. Gençken birçok kişinin Müslüman inancında vakarı ve huzuru bulduğu Chicago'daki topluluklar içinde çalıştım. ...

Yüzyıllar boyunca öğrenme meşalesinin taşıyıcılığını üstlenip, Avrupa'nın Rönesans ve Aydınlanma'sının zemini- ni hazırlayan kaynak (El Ezher Üniversitesi gibi yerlerdeki) İslam'dı. ...

...ülkemizin kuruluşundan beri Amerikalı Müslümanlar Amerika Birleşik Devletleri'ne zenginlik katmışlardır. Bizim savaşlarımızda silaha sarılmışlar, yönetimlerde görev almış- lar, sivil haklar için ayağa kalkmışlardır. ...

Amerika Birleşik Devletleri başkanı olarak, ortaya çıktığı her yerde İslamiyet'e dair olumsuz klişelerle mücadele etme- yi kendi sorumluluklarımın bir parçası sayıyorum. ...

Amerika, kaba bir klişeyle, salt kendi çıkarlarını gözetten bir imparatorluk değildir. ...

Halkınızın ihtiyaçlarını kelimeler tek başına karşılayamaz.

Yeni tipte bir grip insanlığın başına musallat olduğu za- man hepimiz risk altına gireriz. Bir ülke nükleer silah peşine düştüğünde de nükleer saldırı riski bütün ülkelerin başına bela olur. ...

Bir ulusu ya da bir halkı diğerlerinin üstüne koyan bir dünya düzeni kaçınılmaz olarak iflasa sürüklenecektir. ...

Ankara'da Amerika'nın İslamiyet'le savaşta olmadığını -ve asla olmayacağını- açıklıkla belirttim. ... Çünkü bütün inanç- lar gibi biz de aynı şeyin karşısındayız, biz de masum erkek- leri, kadınları ve çocukları öldürmenin karşısındayız. ...

Bazı insanların 11 Eylül'ü sorguladığının ya da meşru gös- termeye çalıştığının farkındayım. ... Kurbanlar Amerika'nın masum erkekleri, kadınları ve çocuklarıydı. ...

Hataya yer yok: Biz birliklerimizi Afganistan'da tutmak is- temiyoruz. Orada askeri üs kurmanın peşinde değiliz. Genç erkeklerimizi ve kadınlarımızı kaybetmek Amerika için ısı- rap verici bir durumdur. Bu çatışmayı devam ettirmek çok pahalıya mal oluyor ve siyasal bakımdan kolay değil. Eğer Af-

ganistan ve Pakistan'da mümkün olduğu kadar çok Amerika-
lı öldürmeye kararlı, şiddet yanlısı aşırılıkçılar kalmadığın-
dan emin olabilirsek, bütün birliklerimizi yurda döndürmek-
ten memnun oluruz. ...

Kuran'ın bize öğrettiğı, masum bir insanı öldüren birinin
aslında bütün insanlığı öldürdüğüdür; bir kişinin canını kur-
taran da bütün insanlığı esirgemiş demektir. ...

Afganistan'dan farklı olarak Irak, benim ülkemde ve dün-
yanın her köşesinde ciddi görüş ayrılıklarının yansıdığı bir
tercih savaşıydı. ... Ben Irak'taki olayların Amerika'ya, müm-
kün olduğu durumlarda sorunlarımızı çözmek için diploma-
si yoluna başvurmak ve uluslararası konsensüs sağlamak ge-
rektiğini hatırlattığına da inanıyorum. ...

Bugün Amerika'nın ikili bir sorumluluğı vardır: Irak'ın
daha iyi bir geleceğe yönelmesine katkıda bulunmak –ve
Irak'ı Iraklılara bırakmak. Bizim hiçbir üs peşinde olmadığ-
ımızı, onların topraklarına ya da kaynaklarına göz dikmediğ-
imizi Irak halkına çok açık bir şekilde söyledim. Irak'ın ege-
menliği kendisine aittir. Bunun için muharip tugaylarımızın
gelecek Ağustos ayına kadar Irak'tan ayrılmasını emrettim...
Temmuz ayında muharip birliklerimizi Irak şehirlerinden çı-
karacak, 2012'de de bütün birliklerimizi çekeceğiz. ...

11 Eylül, bizim ülkemiz açısından korkunç bir travmaydı.
... Bazı durumlarda ideallerimize aykırı düşen hareketlere yol
açtı. ... Ben Amerika Birleşik Devletleri'nde işkence yapılma-
sını kesinkes yasakladım ve Guantanamo Koyu'ndaki hapis-
hanenin gelecek yılın başlarında kapatılmış olması emrini
verdim.

Amerika, ülkelerin egemenliğine ve hukukun üstünlüğü-
ne saygı gösterecektir. ...

Tartışmamız gereken ikinci büyük gerginlik kaynağı, İsrail-
liler, Filistinliler ile Arap dünyası arasındaki durumdur.

Amerika'nın İsrail'le güçlü bağlarının olduğu herkesçe biliniliyor. Bu bağ kopmaz bir bağlıdır. ...

Öte yandan, yurt kurma peşindeki Filistin halkının -Müslümanlar ve Hristiyanlar olarak- büyük acılar çektiği de yadsınmaz. Onlar altmış yılı aşkın bir süredir yurtsuzluk acısı çekiyorlar. Birçoğu, asla kavuşamadıkları barış ve güvenlik dolu bir hayat umuduyla Batı Şeria, Gazze ve komşu ülkelerdeki mülteci kamplarında bekliyorlar. ... O yüzden şundan hiç kuşku duymamalıyız: Filistin halkının durumu katlanılmaz bir tabloyu oluşturmaktadır. Amerika, Filistinlilerin meşru talepleri olan vakarlı bir hayat, eşit fırsatlar ve kendilerine ait bir devlet kurma özelemlerine sırtını dönemez.

Onyıllardır bir çıkmazdaydık: İkisi de acılı tarihlerden çıkıp gelmiş, meşru özelemleri bulunan iki halk kendi aralarında uzlaşmayı başaramadılar. Kötülükleri parmakla işaret etmek kolay: Filistinlilere göre kötülük, İsrail'in sebep olduğu yurtsuzluk; İsraillilere göreyse, tarihi boyunca sınırlarının içinden ve ötesinden karşılaştıkları düşmanlık ve saldırılar. Ancak bizler bu çatışmaya yalnızca şu ya da bu tarafın gözlüğüyle bakacak olursak, gerçeklere gözümüzü kapatmış oluruz: Tek çözüm, her iki tarafın da iki devletçe yerine getirilmesi gereken özelemlerini karşılamak, böylece İsraillilerle Filistinlilerin barış ve güvenlik içinde yaşamalarını sağlamak. ...

Yüzyıllardır Amerika'da yaşayan siyahlar, köleler olarak kamçının acısını duydular ve ayrımcılığın aşağılatıcı yüzüne şahit oldular. Fakat tam ve eşit hakları kazanmanın yöntemi şiddet olmadı.

Hamas şiddete son vermeli, geçmişteki anlaşmaları tanımalı ve İsrail'in var olma hakkını kabul etmelidir.

Aynı zamanda İsrailliler, tıpkı İsrail'in var olma hakkının reddedilemeyecek olması gibi, Filistin'in var olma hakkını da

kabul etmek zorundadırlar. Amerika Birleşik Devletleri, İsraililerin kalıcı yerleşimlerini meşru saymıyor. Bu inşaatlar önceki anlaşmaları ihlal etmekte ve barışa giden çabaları baltalamaktadır. Bu yerleşimleri durdurmanın zamanı gelmiştir.

İsrail, Filistinlilerin kendi toplumlarında yaşayabilmeleri, çalışabilmeleri ve toplumlarını geliştirebilmelerini sağlama yükümlülüğüne de uymak zorundadır. ... Filistin halkının gündelik hayatlarında kaydedilecek ilerlemeler barışa giden yolun bir parçası olmalıdır ve İsrail bu ilerlemeyi kolaylaştıracak somut adımlar atmalıdır. ...

Arap-İsrail çatışması artık Arap ülkelerinin halklarının dikkatini diğer sorunlardan kaçırmakta kullanılamaz. ...

Gerginliğin üçüncü kaynağı, nükleer silahlar konusunda ülkelerimiz hakları ve sorumluluklarından ileri gelen ortak kaygılardır. ...

Soğuk Savaş'ın ortasında Amerika Birleşik Devletleri, demokratik yolla seçilmiş İran hükümetinin devrilmesinde rol oynamıştı. İslam devriminden bu yana İran ABD'li askerlere ve sivillere karşı rehin alma ve şiddet eylemlerinde rol oynadı. ... İranlı liderlere ve İran halkına, geçmişin tuzaklarına saplanıp kalmak yerine, benim ülkemin ileriye bakmaya hazır olduğunu çok açık bir dille ifade ettim. Şimdiki sorun İran'ın neye karşı olduğu değil, bilakis, hangi geleceği kurmak istediğidir.

Onyıllara dayalı güvensizlikleri aşmak kolay olmayacak, fakat cesaretle, dürüstlikle ve kararlılıkla yolumuza devam etmeliyiz. Ülkelerimiz arasında tartışılması gereken birçok sorun yaşanacak elbette ve biz karşılıklı saygı temelinde, hiçbir önkoşul dayatmadan bunları ele almaya istekli olacağız. ...

Bazı ülkeler nükleer silaha sahip iken, bazılarının olmasını protesto edenleri anlıyorum. Hangi ülkenin nükleer

silaha sahip olacağını belirlemek tek bir ülkeye bırakılamaz. Bunun için Amerika'nın hiçbir ülkenin nükleer silah sahibi olmayacağı bir dünya kurma amacında olduğunu tekrar tekrar vurgulamışımıdır. Eğer Nükleer Silahların Yaygınlaşmasını Önleme Anlaşması uyarınca şart koşulan sorumlulukları yerine getiriyorsa, İran dahil olmak üzere her ülke barışçı amaçlarla nükleer tesis kurma hakkına sahip olmalıdır.

Obama'nın Mısır İslam Üniversitesi'ne yaptığı gezinin temel amacını, konuşmasında gündeme getirilen ilk üç sorunda görüyoruz. Ortadoğu'daki durumdan dolayı hiç kimse yeni ABD başkanını suçlayamaz. Obama'nın, öncellerinin ve son yüz yılı aşkın bir sürede meydana gelen olayların sebep olduğu devasa kargaşadan bir çıkış yolu bulmak istediği de açıktır.

Finans krizinin korkunç sonuçlarının, kendisinin oldukça ırkçı bir toplumda başkanlığa seçilmesini sağlayan faktörlerle birleşeceğini, Chicago'nun siyah toplulukları içinde çalışırken Obama'nın kendisi bile hayal edemezdi.

Obama ülkesi ve bütün dünya için istisnai derecede karışık bir zamanda görevi devraldı. Belki de gerçekte olduğundan daha basit görüldüğünü düşündüğü sorunların üzerine gidiyor. Sömürgeciliğin ve kapitalizmin sömürsüne dayalı yüzyıllar, bir avuç fazla gelişmiş zengin ülkenin, hammaddelerini ve işgücünü onlardan sağladıkları ve korkunç derecede yoksul ülkelerin yanında sefa sürdüğü bir dünya yarattı. Yeni boy gösteren iki ülke olarak Çin'i ve Hindistan'ı da listeye eklerseniz, doğal kaynaklar ve pazarlar uğruna yürütülen mücadelenin gezegenimizde tamamen yeni bir durum, insanoglunun hayatta kalmasının bile

güvence altında olmadığı yeni koşullar ortaya çıkardığını görmek durumundayız.

Obama'nın Afrikalı kökleri, mütevazı arkaplanı ve şaşırtıcı tırmanışı, bir gemi kazası kurbanlarının fırtınanın ortasında bir tahta parçasına tutunmaktan medet ummaları gibi, birçok insanda umut uyandırdı.

Obama'nın, "Bir ulusu ya da bir halkı diğerlerinin üstüne koyan bir dünya düzeni kaçınılmaz olarak iflasa sürüklenecektir," şeklindeki açıklaması, "Her inançtan insanın masum erkekler, kadınlar ve çocukları öldürmeyi reddettiği" açıklaması ve bütün dünya karşısında işkenceye karşı çıktığını beyan etmesi kadar doğrudur. Genel olarak konuşursak, bu açıklamaların hepsi teorik düzeyde doğrudur; Obama, elbette istisnasız olmak üzere bütün ülkelerin nükleer silahlarından vazgeçmeleri gerektiğini çok açık bir şekilde anlamış durumdadır. Teknoloji ve bilim-küçük miktarlarda olsa bile- radyoaktif maddelere ulaşmayı ve onları kullanmayı kolaylaştırmışken, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki ünlü ve nüfuzlu kişiler bunu büyük tehlike saymaktadırlar.

Obama'nın ortaya koyduğu fikirlere ne ölçüde bağlı kaldığına ve örneğin, Ortadoğu'da bütün devletlere güvenceler sunarak adil temelde bir barış anlaşmasına varma çabalarında ne ölçüde kararlılıkla davranacağına dair hüküm vermek için vakit henüz erken.

Bugün başkanın zorlandığı asıl konu, bizzat savunduğu ilkelerin, süper-gücün neredeyse yetmiş yıldır, Ağustos 1945'te 2. Dünya Savaşı'nın sona ermesinden beri izlediği politikayla çelişiyor olmasıdır. Üstelik, Amerika Birleşik Devletleri'nin henüz dünyanın en güçlü ülkesi haline gel-

mediği zamanlarda Latin Amerika halklarına karşı, bilhas-
sa Küba'ya karşı uygulanan saldırgan ve genişlemeci politi-
kaları şimdilik konu dışı bırakmayı tercih ediyorum.

Obama'nın Kahire'de savunduğu başlıca ilkelerin her biri,
Amerika Birleşik Devletleri'nin desteklediği müdahaleler ve
savaşlarla çelişki içindedir. Bu savaşların ilki, başkanın ko-
nuşmasında değindiği ünlü Soğuk Savaş'tı. Sovyetler Birli-
ği'yle olan ideolojik farklılıklar, Nazizme karşı savaşta 25 mil-
yonu aşkın insanın canını vererek büyük kahramanlıklar
sergileyen bir devlete karşı körüklenen düşmanlığı haklı gös-
teremez. Obama, eğer Sovyet askerlerinin dökülen kanları ol-
masaydı Normandiya çıkarmasının ve Avrupa'nın kurtuluşu-
nun 65. yılının kutlanamayacağını bilincinde görünmüyor.
Ünlü Auschwitz toplama kampından sağ çıkanlar Sovyet or-
dusunun askerleriydi. Batı'nın resmi çevrelerinde bir avuç in-
san gerçekleri biliyor olsa bile, dünya neler olup bittiğinden
haberdar değil: O zaman milyonlarca Yahudi çocuk, kadın ve
yaşlı gaddarca katledilmişlerdi ve milyonlarca Rus çocuk, ka-
dın ve yaşlı da 'yaşama alanı' peşindeki vahşi Nazi işgali so-
nucunda hayatlarından olmuşlardı. Batı, Hitler'e birtakım
ödünler vermiş ve nihayet onu Slav ülkelerini işgal edip sö-
mürgeleştirmeye yöneltmişti. 2. Dünya Savaşı sırasında Sov-
yetler Birliği ABD'nin müttefikiydi, düşmanı değil.

Amerika Birleşik Devletleri, iki savunmasız şehir olan
Hiroşima ve Nagazaki'ye iki nükleer bomba fırlattı ve böy-
lece bu bombaların etkilerini test etmiş oldu. O şehirlerde
yok olan Japonlar esas olarak çocuklar, kadınlar ve yaşlılar-
dan oluşuyordu.

Amerika Birleşik Devletleri'nin Çin'de, Kore'de, Viet-
nam'da, Laos'ta ve Kamboçya'da çıkardığı, desteklediği ve

bizzat içinde yer aldığı savaşlar analiz edilecek olursa, bu savaşlarda hayatlarını kaybedenlerin çoğunun çocuklar, yaşlılar ve kadınlar olduğunu görürsünüz.

2. Dünya Savaşı'ndan sonra Fransa ve Portekiz'in yürüttüğü sömürge savaşlarının hepsi Amerika Birleşik Devletleri'nin desteğini aldı; Orta Amerika, Panama, Santo Domingo, Granada, Şili, Paraguay, Uruguay, Peru ve Arjantin'deki darbelerle müdahalelerin hepsinde Amerika Birleşik Devletleri'nin doğrudan parmağı ya da desteği söz konusuydu.

İsrail nükleer bir güç değildi. Yahudilerin 2.000 yıl önce Roma İmparatorluğu tarafından sürgüne gönderildikleri topraklarda bir devletin kurulması, Sovyetler Birliği ve dünyanın diğer ülkelerince iyi niyetle desteklenmişti. Küba devriminin zafere ulaşmasından sonra o devletle, Filistinlilere ve diğer Arap halklarına fetih savaşları vermeye kalkmalarına kadar on yılı aşkın bir süre ilişkimiz oldu. Herhangi bir müdahalede bulunmaksızın Musevi dinine ve Yahudilerin dinsel faaliyetlerine saygıda hiçbir kusur işlemedik.

Amerika Birleşik Devletleri, İsrail'in Arap topraklarını fetihmesine hiçbir zaman karşı çıkmadığı gibi, Filistinlilere karşı teröristçe yöntemlere başvurulmasına da herhangi bir itirazda bulunmadı. Bilakis, ABD o bölgede, Arap ve Müslüman topraklarının göbeğinde, dünyanın en ileri örneklerinden biri olan nükleer bir güç yarattı ve Ortadoğu'da gezegenin en tehlikeli odaklarından birini ortaya çıkardı.

Süper-güç ABD ayrıca, İsrail'in Güney Afrika'daki apartheid rejimlerine, Angola ve Namibya güçleriyle birlikte Angola Halk Cumhuriyeti'ni savunmakta olan Kübalı birliklere karşı kullanılacak nükleer silahları tedarik etmesini sağ-

ladı. Bunlar, şimdiki ABD başkanının kesinlikle haberdar olduğu çok yakın dönemlere ait olaylar. Dolayısıyla, İsrail'in nükleer potansiyelinin barış adına nasıl bir tehlikeyi ve saldırganlığı temsil ettiğini hepimiz iyi bilmekteyiz.

Obama, Kahire'de bu üç noktaya temas ettikten sonra, ABD dış politikasını felsefi bir örtüye sarmaya ve konferans çekmeye yöneldi: "Ele alacağımız dördüncü sorun, demokrasidir," dedi.

Şimdi şunu açıklığa kavuşturalım: Bir ülke başka bir ülkeye hiçbir yönetim sistemini zorla dayatamaz ya da dayatmamalıdır. ...

Barışçıl bir seçimin sonucunun nasıl olacağını bilmemizin mümkün olmadığı gibi, Amerika herkes için en iyisini kendisinin bildiği iddiasında değildir. Ancak benim, bazı insanların belli şeyleri özlediğine dair kesin bir inancım var: Herkes aklındaki ifade etmeyi ve nasıl yönetileceğine dair söz hakkının olmasını ister; herkes hukukun üstünlüğüne ve adaletin adil bir şekilde dağıtılmasına güvenmek ister. Bunlar salt Amerikalılara özgü fikirler değildir; bunlar insan haklarıdır ve bu yüzden biz bu fikirleri her yerde destekleyeceğiz.

Birlikte ele almamız gereken beşinci sorun, din özgürlüğüdür.

İslamiyet onur duyulacak bir hoşgörü geleneğine sahiptir. ... Ben buna Endonezya'da çocukken, inançlı Hristiyanların, ezici çoğunluğu Müslüman olan bir ülkede özgürce ibadet ettiklerini kendi gözlerimle görerek şahitlik ettim. ...

Bazı Müslümanlar arasında, bir insanın inancını bir başkasınınkini yadsıyarak ölçmek gibi rahatsız edici bir eğilim var. ... Özellikle Irak'ta trajik şiddet olaylarına yol açan Sünni ve Şii inancından olanlar arasında olduğu gibi Müslümanlar arasında da mevcut fay hatlarının kapatılmasına çalışılmalıdır. ...

Keza, Batı ülkeleri açısından Müslüman yurttaşların uygun gördükleri yerlerde ibadetlerini yapmalarını engellemek (mesela, Müslüman bir kadının ne giymesi gerektiği konusunda dayatmalarda bulunmamak) önemlidir. Biz herhangi bir dine karşı düşmanlığın liberalizm kisvesine bürünmesine göz yumamayız. ...

Batı'daki bazı insanların başını kapatmayı seçen bir kadının bir şekilde daha az eşit olduğunu şeklindeki görüşlerine katılmıyorum, fakat eğitim almasına izin verilmeyen bir kadının eşitlikten yoksun bırakılmış olduğu konusunda hemfikirim. Kadınları iyi eğitim görmüş ülkelerin çok daha refah hayatlar sürüyor olması tesadüf değildir.

Bu arada, kadınların eşitliği mücadelesi Amerikan hayatının birçok yönünde ve dünyanın çeşitli ülkelerinde halen devam etmektedir.

Bizim kızlarımız topluma oğullarımız kadar katkıda bulunabilirler; ortak refaha bütün insanlığın (kadın erkek herkesin) tam potansiyelini gerçekleştirmesinin sağlanmasıyla ulaşılabacaktır.

İnternet ve televizyon bilgi ve enformasyon sağlayabilir, ancak incitici bir cinselliğe ve akılsızca şiddete de yer vermektedir. Ticaret yeni zenginlik fırsatları sağlayabilir, fakat büyük altüst oluşlara ve toplumdaki değişikliklere de gebe dir.

Dünyanın her tarafında öğretmenlerin ve çocukların internette öğrenme imkânlarının geliştirilmesine yatırım yapın; internette yeni bir ağ yaratırsak, Kansas'taki bir genç Kahire'deki bir gençle anında iletişim kurabilecektir.

Hepimiz aşırılık yanlılarının artık halkımızı tehdit edemediği, Amerikan askerlerinin eve döndüğü, İsraillilerle Filistinlilerin kendi devletlerinde güvenle yaşadıkları ve nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanıldığı bir dünya yaratma ça-

bamızda güçlerimizi birleştirmek gibi bir sorumluluğun altındayız.

Savaş çıkarmak, savaşları bitirmekten daha kolaydır. ... Başkalarının bize yapmalarını istemediğimiz şeyleri biz başkalarına reva görmemeliyiz. ...

Peşinde olduğumuz dünyayı inşa edecek güce sahibiz, tabii kayıtlara geçmiş olan şeyleri aklımızdan çıkarmadan yeni bir başlangıç yapma cesaretine sahip olursak.

Kuran der ki: “Ey insanlık! Biz seni kadın ve erkek olarak yarattık; birbirinizi tanıyasınız diye sizi uluslara ve kabilelere böldük.”

Tevrat der ki: “Tevrat’ın tamamı barış getirme amacına dönüktür.”

İncil der ki: “Ne mutlu barış getirenlere, Tanrı’nın oğulları diye anılmayı hak edenler onlar olacaktır.”

Dünyanın bütün insanları barış içinde birarada yaşayabilirler.

Görebileceğiniz üzere, Obama El-Ezher Üniversitesi’nde yaptığı konuşmada ele aldığı dördüncü sorunda bir çelişkiye düşmektedir. Obama sözlerine bir düsturu ifade ederek, Birleşmiş Milletler Bildirgesi’ne uluslararası hukukun temel öğelerinden biri olarak konmuş bir ilkeyi dile getirerek, yani, “Bir ülke başka bir ülkeye hiçbir yönetim sistemini zorla dayatamaz ya da dayatmamalıdır,” diyerek sözlerine başlarken, Amerika Birleşik Devletleri’ni demokratik değerlerin ve insan haklarının yüksek yargıcı yerine koyan bir inancı beyan etmekle kendisiyle hemen çelişmiştir.

Obama daha sonra, ekonomik gelişme ve eşit fırsatlarla ilgili konulara değinmiştir. Arap dünyasına vaatlerde bulunmuş, üstünlüklere ve çelişkilere işaret etmiştir. Oysa bu

konuşmadan bizim çıkardığımız, Amerika Birleşik Devletleri'nin Müslüman ülkeleri kapsayan bir halkla ilişkiler kampanyasına giriştiğidir. Belli ki, bu yolun onlara bombalarla yok etme tehdidini savurmaktan daha iyi olduğu kanısındadırlar.

Obama konuşmasının sonunda temaları iyice birbirine karıştırmıştır.

Notlarına bakmadan yaptığı konuşmasının uzunluğunu dikkate alacak olursak, cümleler içindeki dil sürçmelerinin sayısı, kendi öncelinin her cümlede bir hata yapmasına kıyasla görmezlikten gelinebilecek ölçüdedir.

Ben tarihsel, siyasal ve dinsel törenleri ilgiyle izlerim.

Oysa El-Ezher Üniversitesi'ndeki tören bana gerçekdışı göründü. Papa XVI. Benedict bile Obama'nın sarf ettiği türden bütün insanlığı kapsayan ifadeler kullanmamıştır. Bir an için inançlı bir Müslüman, Katolik, Hristiyan ya da Yahudinin ya da başka dinlerden birinin El-Ezher Üniversitesi'nin ferah ve geniş salonunda başkanın yaptığı bu konuşmayı dinlemekte olduğunu hayal ettim. Eminim o kişi belli bir noktaya geldikten sonra artık bir Katolik katedralinde mi, bir Hristiyan kilisesinde mi, bir Müslüman camisinde mi yoksa bir Yahudi sinagogunda mı olduğunu ayırt edemezdi.

Obama daha sonra Almanya'ya gitti. Üç gün boyunca siyasal bakımdan önemli yerleri ziyaret etti. Kutlama törenlerine katılıp kürsülere çıktı. Müzelere gitti, ailesine hediye eşyalar satın aldı ve ünlü lokantalarda yemek yedi. Başkanın etkileyici bir çalışma kapasitesi var. Böyle bir yazıyı tekrar kaleme almadan önce sanırım biraz zaman geçmesini beklemek gerekiyor.

8 Haziran 2009

AMERİKALAR'IN KALBİNE SAPLANMIŞ YEDİ HANÇER

Ben hiç kimsenin sorgulamadığı kaynaklardan bilgiler derleyerek çeşitli medya kanallarında yazıları çıkan ve bazıları diğerlerinden daha iyi olan akıllı kalemşörlerin makalelerini tekrar tekrar okurum.

Bu gezegende, dünyanın her köşesinde yaşayan insanlar ABD politikalarından kaynaklanan savaş riskleriyle olduğu kadar, ekonomik ve çevre sorunlarından kaynaklanan risklerle de karşı karşıyalar. Ancak dünyanın başka hiçbir bölgesi, hegemonik bir gücün komşularına (bu kıtanın güneyinde yer alan halklara) oluşturduğu tehdit kadar patlayıcı bir yer değil.

Askeri üsleri, nükleer denizaltıları, uçak gemileri olan, her türden silahı taşıyabilip her kıtaya ve okyanusa konuşlandırılmış modern savaş gemileriyle gelişkin savaş uçaklarına sahip, kendilerine mutlak bir dokunulmazlık atfeden yüzbinlerce askeri ve başlarında kendini her şeye muktedir bir hükümeti bulunan böylesine kudretli bir imparatorluğun varlığı, ister solcu ister merkezci isterse sağcı olsun, ya da Amerika Birleşik Devletleri'nin müttefiki olsun olmasın, her hükümetin en ciddi başağrısıdır.

O ülkenin komşuları olan bizlerin sorunları da farklı bir dile sahip farklı bir ülkenin sorunlarıyla aynı değildir. Bu bölgede her renkten ve arkaplana sahip Kuzey Amerikalı vardır. Bunlar bizim gibi her türlü duyguları taşıyan kişilerdir. Dram, burada geliştirilmiş ve herkese empoze edilen sistemdedir. Bu sistemin tarih boyunca benimsenmiş tahakküm yöntemlerine ve kaba kuvvete başvurulmasında yeni bir şey yoktur; yeni olan, şimdi içinde yaşamakta olduğumuz çağdır. Dolayısıyla, bu soruna geleneksel bir perspektifle yaklaşmak yanlış olur ve kimseye fayda sağlamaz. Bu sistemin savunucularının fikirlerini iyi okumak ve bu fikirleri her zaman akılda tutmak çok eğitici bir katkıda bulunabilir, çünkü sürekli bencillığe ve insanların en temel içgüdülerine hitap ederek kurulmuş bir sistemin doğasının bilincine varmaya yardım edecektir.

Bilincin değerine ve bilincin içgüdülere baskın çıkma kapasitesine inanmadan, tarihin çok kısa bir zaman diliminde insanlığın değişmesinden yana bir umut beslemek mümkün olamaz. Aynı şekilde bu inanç olmadan, yarım küredeki Latin Amerikan ve İber-Amerikan ülkelerinin çeşitli siyasal liderlerinin önlerindeki aşılma engelleri kavra-

mak da mümkün olamaz. Her koşulda, Amerikalılar'ın keşfedildiği ünlü döneme kadar, on binlerce yıldır dünyanın bu bölgesinde yaşayan insanlar Latin, İber ya da Avrupalı insanlara ait özellikler taşımazlardı ve onların özellikleri daha çok atalarının gelmekte olduğu Asya halklarının özelliklerine benzerdi. Bugün o özellikleri, Meksika, Orta Amerika, Venezüella, Kolombiya, Ekvador, Brezilya, Peru, Bolivya, Paraguay ve -Araukanyalıların kalıcı tarihi sayfalar bıraktıkları bir ülke olan- Şili'deki yerli insanların yüzlerinde görebiliriz. Kanada ve Alaska'nın bazı bölgelerinde yerli kökler olabildiğince saf biçimde muhafaza edilmektedir, ancak kıta ABD'sinde antik halkların büyük kısmı beyaz fatihlerle yok edilmiştir.

Herkesin bildiği üzere, milyonlarca Afrikalı topraklarından koparılmış ve bu yarımkürede köle olarak çalışmaya getirilmiştir. Haiti gibi bazı ülkelerle Karayip adalarının geniş bir kısmında Afrikalıların torunları nüfusun çoğunluğunu, diğer ülkelerin de geniş bir kesimini oluşturmaktadırlar. Amerika Birleşik Devletleri'nde genelde toplumun en yoksul kesimlerine mensup, kendilerine en fazla ayrımcılık uygulanan Afrika kökenli on milyonlarca insan yaşamaktadır.

Bu ülke yüzyıllardan beri bizim kıtamızda kendisine bir takım ayrıcalıklar talep etmektedir. José Marti zamanında ABD, tarih boyunca yüksek değere sahip kalmış bir madde olan altına dayalı tek bir paranın olmasını empoze etmeye çalışmıştı. Eskiden genelde uluslararası ticaret altına dayanıyordu, fakat durum artık öyle değildir. Nixon'ın ABD yönetiminde olduğu günlerden beri, dünya ticareti ABD'nin bastığı kâğıt para olan ve bugünkü değeri 1970'lerin başla-

rına kıyasla 27 kat daha aşağıdan seyreden dolar üzerinden gelişmişti (dünyanın diğer bölgeleri üzerinde egemenlik kurmanın ve başkalarını dolandırmanın birçok yolundan biriydi bu). Fakat şu anda uluslararası ticarete ve nakit döviz rezervlerinde başka paraların doların yerini almakta olduğunu gözlemliyoruz.

Dolayısıyla, imparatorluğun parasının değeri gün geçtikçe azalırken, askeri gücü daha da artıyor ve süper-gücün tekelletirdiği teknoloji ve bilim büyük oranda silah geliştirme araştırmalarına yönlendiriliyor. Şu anda, silah geliştirme alanı yalnızca binlerce nükleer füzeyi ve geleneksel silahların modern yıkıcı gücünü değil, aynı zamanda robotların kullandığı insansız uçakları da kapsamına alıyor. Evet, bu bir fanteziden ibaret değil. Söz konusu uçakların bir kısmı Afganistan'da ve başka yerlerde kullanılmakta. Son dönemlerin raporlarına baktığımızda, görece yakın bir gelecekte, 2020 yılına gelindiğinde (Antarktika'nın buzul kaplamalarının erimesinden çok önce) imparatorluğun 2,500 savaş uçağı, 1,100 birinci nesil F-35 ve F-22 bombardıman uçağını daha filosuna katmayı planladığını izliyoruz. Bu potansiyele dair bir fikir oluşturmak istiyorsanız, Honduras'taki Soto Cano üssünde o ülkenin pilotlarını eğitmekte kullanılan uçağın F-5 olduğunu, Chavez'den önce Venezüella hava kuvvetleriyle Şili ve diğer ülkelere sağlanan uçaklarınsa küçük F-16 filoları olduğunu aklınıza getirmeniz yeterlidir.

Bundan daha önemlisi, imparatorluğun sonraki otuz yıl boyunca, hafif savaş uçaklarından ağır bombardıman uçaklarına ve tank taşıyıcılara kadar ABD'nin savaş filosunu oluşturan her uçağın robotlarca kullanılması hedefini hayata geçirme planıdır.

Dünyanın böylesi bir askeri kudrete ihtiyacı yok; fakat bu, imparatorluğun dünyaya empoze ettiği ekonomik sistemi ayakta tutmak açısından bir zorunluluk.

Şunu herkes anlamalı ki, robotlar savaş pilotlarının yerini alabiliyorlarsa, birçok fabrikada işçilerin yerini de alabilirler. İmparatorluğun bu yarımkürenin ülkelerine dayatmaya çalıştığı serbest ticaret antlaşmaları, bu ülkelerin işçilerinin ileri teknolojiyle ve Yanki endüstrilerinin robotlarıyla rekabet etmek zorunda kalacakları anlamına geliyor.

Robotlar greve gitmezler; onlar itaatkâr ve disiplinlidirler. Robotların elma ve diğer meyveleri toplayabildiğini televizyon ekranlarında izledik. Bu durumda Amerikan işçilerine şu soru yöneltilebilir: Sizin işleriniz ne olacak? Sınır tanımayan, en ileri aşamasına erişmiş kapitalizm insanlara nasıl bir gelecek vaat ediyor?

Bu durumun ve başka gerçeklerin ışığında, UNASUR'un, MERCOSUR'un, Rio grubunun ve diğerlerinin liderleri Venezüella'nın ortaya koyduğu şu yerinde soruya cevap vermek zorundadırlar: Amerika Birleşik Devletleri'nin Venezüella etrafında ve Güney Amerika'nın göbeğinde kurmak istedikleri askeri üslerle deniz üsleri ne anlam taşıyacak?

Birkaç yıl önce, coğrafi ve tarihsel bağlara sahip iki kardeş ülke olan Kolombiya ile Venezüella arasındaki ilişkiler tehlikeli derecede gerildiğinde, Küba'nın sakince o ülkeler arasında barışı sağlayıcı adımlar attığını hatırlıyorum. Küba hiçbir zaman kardeş devletler arasındaki savaşları körüklemeyecektir. Tarihsel deneyim, ABD'nin ilan edip uyguladığı 'Manifest Destiny' ile Venezüella'nın [Kolombiya'da] FARC'a silah temin ettiği yolundaki cılız suçlamalar (yine Kolombiya'da ABD silahlı kuvvetlerine yedi ayrı yerde ha-

va ve deniz birliklerini konuşlandırmasını hedefleyen müzakerelerle birlikte düşünüldüğünde), Venezüella'ya, ekonomik ve sosyal programlarda, keza daha az kaynaklara ve gelişim düzeyine sahip diğer bölge ülkeleriyle işbirliği çalışmalarında harcanabilecek kaynaklarını silahlara yatırmaktan başka seçenek bırakmamaktadır. Venezüella'nın askeri yapısının hedefi Kolombiya'nın kardeş halkı değil, daha önce [Bolivya'da] devrimi yıkmaya çalışmış olan ve bugün de Venezüella sınırının yakınlarına gelişkin silahlar yerleştirmeye niyetlenen imparatorluktur.

Burada yalnızca Venezüella'nın tehdit altında bulunduğu inanmak ciddi bir hatadır. Gerçeklikte kıtanın güneyindeki her ülke tehdit altındadır. İçlerinden birinin daha önce ifade ettiği gibi, bu ülkelerin tek biri dahi bu sorunları görmemezlik edemez.

Liderlerinin tam şu anda nasıl bir politika yürüttükleri konusunda hükmü, bugünün kuşaklarıyla yarının kuşakları verecektir. Burada değerlendirilecek olan yalnızca Amerika Birleşik Devletleri değil, aynı zamanda Amerika Birleşik Devletleri ve sistemdir. Amerika Birleşik Devletleri'yle sistem bizlere ne sunuyor, bizlerden ne istiyor?

Sistem bir kere, ülkelerimizin erkenden yıkımı demek olan Amerikalar Serbest Ticaret Alanı'nı (FTAA), malların ve sermayenin serbestçe dolaşmasını, fakat insanların özgürce hareket edememelerini sunuyor. Şimdi, bereketli tüketim toplumunun yoksul Hispaniklerin, yerlilerin, siyahların, mulattoların ve kendi ülkelerinde iş bulamayan beyazların istilasına uğramasından korkuyorlar. Suç işleyen ya da ihtiyaç duymadıkları herkesi geri gönderiyorlar; hatta bu insanlar Amerika Birleşik Devletleri'ne girmeyi başa-

ramadan öldürölüyor ya da ihtiyaç duyulmuyorlarsa hayvanlar gibi istiflenerek ölkelerine geri gönderiliyorlar. Amerika Birleşik Devletleri'nde yasadışı yollarla 12 milyon Latin Amerikalı ve Karayipli göçmen bulunuyor. Kriz zamanlarında en ağır biçimde etkilenenler de bu göçmenler ve aileleri oluyor. Anne babalarla çocuklar -bazen ebediyen- birbirlerinden ayrılmak mecburiyetinde kalıyorlar. Eğer bir göçmen askerlik çağına gelmişse, ona 'özgürlük ve insanlık namına' evinden binlerce mil uzakta savaşmak üzere orduya kaydolma şansı tanınıyor. Daha sonra, onlara iyi eğitim veriliyor ve yine de, düzenli askerler olarak değil ama, emperyal fetih savaşlarına hizmet sağlayan özel şirketlerde çalışacak sivil askerler olarak kendilerine bir sözleşmeye bağılı olarak çalışma imkânı teklif ediliyor.

Başka son derece ciddi tehlikeler de söz konusu. Meksika'dan ve bölgemizin diğer ölkelerinden birçok göçmenin ABD-Meksika sınırını geçmeye çalışırken hayatını kaybetmesi artık gündelik bir haber. Her yıl canından olan kurbanların sayısı, ünlü Berlin Duvarı'nın var olduğı neredeyse yirmi sekiz yıl boyunca hayatlarını kaybedenlerin sayısını kat kat aşıyor.

Fakat en inanılmaz olanı, her yıl binlerce cana mal olan bu savaş konusunda uluslararası basında pek bir haber çıkmaması. 2009'da, Bush'un Irak savaşında hayatını kaybeden ABD'li askerlerden daha fazla sayıda Meksikalı öldüröldü.

Meksika'daki savaşın sebebi, dünyanın en büyük uyuşturucu pazarının ABD pazarı olması. Ancak ABD topraklarında uyuşturucu trafiğini yürütmekte olan orduyla polis arasında herhangi bir savaş izi görölmüyor. Tam tersine, bu savaş Meksika'ya ve Orta Amerika'ya, özellikle de

Amerika Birleşik Devletleri'ne daha yakın olan Azteklerin ülkesine ihraç edildi. Ele geçirilen insanların ameliyat odalarında hayatları kurtarılması gerekirken öldürüldüklerine dair haberler gelmeye devam ederken, televizyon ekranlarında ürkütücü ceset görüntüleri gösterilip duruyor. Tabii ki bu görüntülerin hiçbirinde olaylar ABD topraklarında geçmiyor.

Şiddet dalgası ve kan gölü Güney Amerika ülkelerinin hepsine, tek tek ülkeyi şu da bu ölçüde etkileyerek yayılmış durumda. Eğer bu para doymak nedir bilmeyen ABD pazarından gelmiyorsa nereden geliyor? Benzer biçimde, uyuşturucu tüketimi bölgedeki ülkelerin diğerlerine de yayılma eğilimi gösteriyor; bunun sonucu elbette daha fazla kurban ve AIDS, sıtma ve diğer bütün hastalıkların verdiğinden daha fazla dolaylı-dolaysız zarar.

Emperyal bir tahakküm kurma planlarının arkaplanı, halkı kandırma ve yanlış yönlendirme görevine tahsis edilen muazzam miktarlarda parayla desteklenmekte. Bu amaçla oligarşiyle, burjuvaziyle, sağcı entelijensiyayla ve medyayla tam bir suç ortaklığı içerisindeler. Politikacıların yalanları ve çelişkilerini yaymakta o kadar ustalaşmışlar ki.

İnsanların kaderi, insanlara dönüştürülmüş robotların ya da robotlara dönüştürülmüş insanların eline bırakılamaz.

2010 yılında ABD hükümeti, Dışişleri Bakanlığı ve USAID aracılığıyla bu politikasını uygulamaya 2.2 milyar dolar harcayacak (bu rakam Bush yönetiminin ikinci döneminin son yılında tahsis ettiğinden yüzde 12 daha fazla) ve ayrılan paranın neredeyse 450 milyon doları, tiranlığın bütün dünyada demokrasiyi ve insan haklarına saygıyı temsil ettiğini kanıtlama çalışmalarında kullanılacak.

Onlar sürekli olarak insanların içgüdülerine ve bencilliklerine sesleniyorlar, eğitimin ve bilincin değerini ayaklar altına alıyorlar. Küba halkının elli yıl boyunca nasıl bir direniş sergilediği herkesin gözünde açıktır. Direniş, insanların asla vazgeçemeyeceği silahtır. Porto Rikolular Vieques'deki askeri tatbikatları ateş bölgesinde dimdik ayakta durarak durdurabildiler.

Bolivar'ın yurdu, bugün, Amerikalar halklarının bağımsızlığı mücadelesinde oynadığı tarihsel rolden dolayı onların en çok kaygı duydukları ülkedir. Orada sağlık uzmanı, eğitimci, fiziksel eğitim ve spor hocası, tarım teknisyeni ve başka alanlarda uzman olarak çalışan Kübalılar, halkın direnebileceğini ve insan toplumunun en kutsal ilkelerini muhafaza edebileceğini kanıtlamak üzere, enternasyonalist görevlerini yerine getirmek için ellerinden gelen en iyi çabayı sarf etmelidirler. Yoksa imparatorluk uygarlığı, hatta insan ırkını tümünden yok edecek.

5 Ağustos 2009

Bir süre önce ABD'nin, dünyanın geri kalan ülkeleri karşısında tahakküm kurmanın bir aracı olarak hava gücünün mutlak üstünlüğünü dayatma planlarına değinmiş; bu doğrultuda, 2020 yılında 2.500 askeri uçaklık filolarında 1.000'i aşkın en son nesil bombardıman uçaklarıyla F-22 ve F-35 savaş uçaklarına sahip olma projesinden bahsetmiştim. Yirmi yıl içerisinde de savaş uçaklarının hepsini robotların idare etmesini hedefliyorlar.

Askeri bütçeler her zaman için ABD'nin meclis üyelerinin muazzam çoğunluğunun desteğini alır. Birlik içerisinde istihdamın kısmen savunma sanayilerine bağlı olduğu tek bir eyalet yoktur.

Küresel düzeyde, askeri harcamaların değeri son on yılda sanki hiç kriz tehlikesi yokmuş gibi iki kat artmıştır. Şu anda gezegenimizin en gelişkin endüstrisi bu alandır.

2008 yılında savunma bütçelerine yaklaşık olarak 1.5 trilyon dolar ayrıldı. ABD bu alanda, 607 milyar dolarla dünyadaki harcamaların yüzde 42'lik payına sahip; üstelik bu meblağın içine savaş masrafları dahil değil. Bu arada dünyada açlık çeken insanların sayısı 1 milyara ulaşmış, ne gam!

İki gün önce Batılı bir haber bülteninde, Ağustos ayı ortasında ABD ordusunun, istihkamcı rolü oynayabilecek (ve 2.500'ü savaş bölgelerine gönderilmiş) robotlarla elektronik yolla idare edilen bir helikopter sergilediği bildiriliyordu.

Robotları pazarlayan bir şirketin iddiasına göre, yeni teknoloji savaşın yürütülme biçiminde devrim yapacaktı. 2003'te Amerika Birleşik Devletleri'nin cephaneliğinde yeteri sayıda robota sahip olduğu, AFP'ye göre, "ABD'ye ait küçük Raven tipi uçaklardan 13 metre uzunluğu ve 3 metre kanat genişliğine sahip 35 saat kadar mesafe alabilen cassis uçak Global Hawk'lara, 10 bin kara aracının yanı sıra 7 bin hava aracının olduğu" yayınlanmış bir bilgidir. Bülteninde başka silahların isimleri de belirtilmektedir.

Amerika Birleşik Devletleri öldürme teknolojisine bu denli muazzam meblağlarda yatırım yaparken, aynı ülkenin başkanı, imkânları olmayan 50 milyon Amerikalıya sağlık hizmetleri getirmek için soğuk terler döküyor. Yeni başkanın kendisini sağlık sisteminde reform gerçekleştirmeye her zamankinden daha yakın hissettiğini söylemesi ile mücadelenin şiddetlenmesinde böyle bir karışıklık söz konusu.

Obama, bu konunun tarihsel sicilinin herkesçe bilindiğinden dem vurdu: Ne zaman sağlık reformu ufukta daha yakın görünmeye başlasa, çıkar grupları sahip oldukları bütün imkânları kamusal kampanyalar oluşturup siyasal müttefiklerini ABD halkını korkutmak için kullanıyorlar.

Los Angeles'ta 8 bin kişinin (ki basına göre onların çoğu işsizdir), Üçüncü Dünya'ya hizmet sunan gezici bir parasız klinikte muayene olmak için bir stadyumun önünü tıka basa doldurmuş olmaları manidar bir tablodur. Kalabalık geceyi orada bekleyerek geçirmiştir. Bazılarının millerce uzaktan geldikleri söylenmektedir.

Siyahların oturduğu bir semtte yaşayan üniversite eğitilmiş bir kadın şöyle diyordu: "Sosyalist ya da değil, umurumda mı? Biz dünyada en zayıf insanların hiçbir şeye sahip olmadıkları tek ülkeyiz."

Habere göre, bir kan testi 500 dolara mal olabiliyor, sıradan bir diş tedavisiyse 1.000 dolardan daha fazla paraya.

Böyle bir toplum dünyada nasıl bir umut uyandırabilir?

Kongre'de lobi faaliyetleri yürüten kişiler, ihtiyacı olan (ve çoğunluğu siyah ve Latino) on milyonlarca yoksul insana tıbbi bakım sağlamayı öngören basit bir yasaya karşı gelerek kâr elde ediyorlar. Oysa Küba gibi abluka altındaki bir ülke bile sağlık alanında başarılı hizmet yürütebilecek durumda, hatta Üçüncü Dünya'da onlarca ülkeyle işbirliği içerisinde.

Çokuluslu şirketlerin ellerindeki robotlar fetih savaşlarında emperyal güçlerin askerlerinin yerini alabiliyorsa, aynı çokuluslu şirketlerin kendi metalleri için bir pazar arayışına girme çabalarını kim engelleyecek? Tıpkı bütün dünyayı, bugün yenilenemez enerji tüketiminde insanlık-

la rekabet eden, hatta yiyeceğin yerini yakıtın almasına sebep olan otomobillerle doldurmaları gibi, milyonlarca işçiyi işyerlerinden kovduracak robotları dünyanın her tarafına salabilirler.

Daha önemlisi, bilimciler idare etme işini üstlenebilecek robotlar da tasarlayabilirler ve bu şekilde ABD hükümetini ve Kongre'yi o korkunç, çelişkili, kafa karıştırıcı işlerinden kurtarabilirler.

Hiç şüphesiz robotlar bu işi daha iyi ve daha ucuza yapacaklardır.

19 Ağustos 2009

Hafta sonları ABD'nin iç politikasıyla ilgili yayın yapan ve başkan Barack Obama'nın popülaritesinin sistematik biçimde düştüğünü gösteren ajans haberlerini okumak ilginç oluyor. Obama'nın şaşırtıcı seçim zaferi, onun ülkesini etkilemekte olan derin siyasal ve ekonomik kriz olmasaydı gerçekleşmezdi. Irak'ta öldürülen ya da yaralanan ABD askerlerinin sayısı, işkence ve gizli hapishanelerle ilgili skandallar ve Amerikan vatandaşlarının işlerini ve evlerini kaybetmeleri ABD toplumunu tepeden tırnağa sallayan etkenlerdi. Ekonomik kriz gezegenin her köşesine yayılıyor, böylece Üçüncü Dünya ülkelerinde sefaleti ve açlığı arttırıyordu.

Obama'nın geleneksel olarak ırkçı bir toplumda başkanlık yarışına katılıp seçimi kazanmasını sağlayan koşullar

bunlardı. Yoksulların ve siyahlara uygulanan ayrımcılığa maruz kalanların en az yüzde doksanı, Latino seçmenlerin büyük çoğunluğu ve geniş bir işçi sınıfı ve orta sınıfından beyaz azınlık, özellikle de gençler, ona oy vermişlerdi.

Seçimde onu destekleyen Kuzey Amerikalıların büyük umutlara kapılmaları oldukça mantıklıydı. O Müslüman ülkenin, İkiz Kuleler'e yapılan feci saldırıyla yakından uzaktan alakası bulunmayan bir ülkenin petrolu uğruna girilen bir fetih savaşında binlerce ABD askerinin ve 1 milyona yakın Iraklının hayatına mal olan sekiz yıllık maceracılık, demagoji ve yalan rüzgârından sonra ABD halkı kendini epeyce yorgun hissetmekteydi ve utanç içindeydi.

Dahası, Afrika'da ve başka yerlerdeki bazı insanlar da ABD dış politikasının değişme ihtimalinden dolayı heyecana kapılmışlardı.

Bununla birlikte, yeni başkanın seçilmesinin ardından Amerika Birleşik Devletleri'nde muhtemel bir siyasal değişim beklentilerinin geçerliliğini test etmek için birkaç temel noktayı gözden geçirmek yeterli olacaktır.

Obama, ABD Kongresi'nde yer alan başkalarından çok önce bile Bush'un Irak'a karşı tezgâhladığı savaşa kesinlikle karşıydı. Gençliğinden beri ırk ayrımcılığının aşağılamalarını bilmekteydi ve birçok başka Amerikalı gibi, sivil hakların olağanüstü savaşçısı Martin Luther King, Jr.'a hayrandı.

Obama ABD'nin emperyal kapitalist sistemi içerisinde doğmuş, eğitim görmüş, politikaya atılmış ve başarılı olmayı becermiş biriydi. Ne sistemin değişmesini diliyordu ne de bunu başarabilecek konumdaydı. Fakat buna rağmen, aşırı sağ sırf onun bir Afrikalı Amerikalı olmasından dolayı kendisinden nefret etmekte ve başkanın ülkenin tarumar olmuş imajını toparlamak için attığı her adıma karşı koymaktadır.

Obama, dünya nüfusunun ancak yüzde 4'ünü oluşturan Amerika Birleşik Devletleri'nin fosil yakıtların yaklaşık yüzde 25'ini tükettiğini ve gezegendeki kirli gaz emisyonlarının en büyük kaynağı olduğunu kavramaya başlamıştı.

Gözü dönmüş bir başkan olan Bush ise Kyoto Protokolü'nü imzalama niyetinde bile olmamıştı.

Obama kendi payına vergi kaçırmaya karşı daha sıkı kurallar uygulama niyetindedir. Örneğin, bildirildiğine göre, İsviçre bankaları, vergi kaçırdığından şüphelenilen ABD yurttaşlarının sahip oldukları toplam 52 bin hesaptan yaklaşık 4.500'ünün finans hesapları konusunda bilgi akışı sağlayacaktır.

Obama birkaç hafta önce Avrupa'da, G-8 ülkelerinin, özellikle Fransa'yla Almanya'nın önünde, ülkesinin muazzam meblağlarda ABD dolarını dünya ekonomisine enjekte etmek amacıyla vergi cennetlerini ortadan kaldırmayı taahhüt etti.

Hiç sağlık sigortası olmayan yaklaşık 50 milyon yurttaş tıbbi bakım imkânları önerdi.

ABD halkına sanayi üretiminin tekerleklerini yağlamayı, artan işsizliği durdurmayı ve büyümeyi yeniden sağlamayı vaat etti.

12 milyon Hispanik yasadışı göçmene, kendilerini hedef alan vahşice baskınları ve reva görülen insanlık dışı muameleyi ortadan kaldırmaya söz verdi.

Obama şimdi burada sıralayamayacağım başka vaatlerde de bulundu, fakat bu vaatlerinin hiçbirisi emperyal kapitalist tahakküm sistemini sorgulayan cinsten değildi.

Güçlü aşırı sağ, kendi ayrıcalıklarının asgari düzeyde bile olsa azaltılması sonucunu verecek tek bir önlemi bile hoşgörüyü karşılamayacaktır.

Ben burada kendimi, son günlerde ABD basın ajanslarının yayınladıkları bazı haberlere değinmekle sınırlayacağım.

21 Ağustos

Washington Post'un yayınladığı bir ankete göre, ABD'li yurttaşların başkan Barack Obama'nın liderliğine duydukları güven kayda değer ölçüde azalmış bulunuyor.

Sağlık reformuna itirazların çoğaldığı koşullarda, aynı gazete ile ABC televizyon kanalının 13 Ağustos'tan 17 Ağustos'a kadar 1.001 yetişkin kişiyle yaptıkları bir telefon anketi, ankete cevap verenlerin yüzde 49'unun Obama'nın ABD sağlık sisteminde ciddi ilerlemeler gerçekleştirebileceğine inandığını göstermekteydi. Bu sonuç, Obama'nın görev ve başlamasından önceki döneme kıyasla yüzde 20'lik bir azalmaya tekabül ediyordu.

Ankete cevap verenlerin yüzde 55'i, Amerika Birleşik Devletleri'nin genel gidişatının iyi yönde olmadığına inanmaktaydılar (Nisan ayında bu oran yüzde 48'di).

Amerika Birleşik Devletleri'nde sağlık reformu konusunda yürütülmekte olan sert tartışmalar, uzmanlar arasında kaygı doğuran bir aşırılıkçılığın kanıtıdır; uzmanlar halk toplantılarında silahlı insanların boy göstermesinden, gamalı haçlar ve Hitler resimleri çizilmesinden dolayı alarma geçmiş durumdadırlar.

Nefret suçlarında uzman olan kişiler, bu aşırılık yanlılarının yakından gözlenmesini tavsiye etmişlerdir. Birçok Demokrat Parti'li protestolar karşısında kendini ezik hissederken, diğerleri yurttaşlarıyla yüz yüze görüşmeler yapmaya karar vermişlerdir.

Elinde Obama'nın Hitler tarzı bir bıyıkla oynanmış bir resmini taşıyan genç kadın, başkanın ölümcül hastalıklar-

dan mustarip yaşı yurttaşların ötenazisini destekleyecek ‘ölüm panelleri’ kuracağına inanıyordu.

Aktarılan haberlere göre, Federal Araştırma Bürosu FBI’nın eski ajanlarından Brad Garrett’in alarm verici boyutta gördüğü nefret ve aşırılık yanlısı mesajlarını duymazlıktan gelenlerin olması dikkat çekicidir.

Geçen hafta Garrett, ABC kanalına yaptığı bir açıklamada, kesinlikle ürkütücü zamanlarda yaşadığımızı söylemiş ve gizli servislerin Obama’nın başına bir şey gelmesinden korktuklarını eklemişti.

Yine haberlere göre, daha geçen Pazartesi günü on kadar insan, başkanın savaş gazilerine hitaben bir konuşma yaptığı ve başka konuların yanı sıra sağlık reformunu anlattığı Arizona’daki Phoenix Convention Center’ın dışında gururla silahlarını göstermişlerdi.

Başka birinin, üstünde şunlar yazılı bir silah taşımakta olduğu bildiriliyordu: “Özgürlük ağacını sulamanın vakti gelmiştir.” Belli ki bu sözlerle, başkan Thomas Jefferson’ın (1801-1809), “Özgürlük ağacı bazen yurtseverlerin ve tiranların kanıyla sulanmalıdır,” deyişine atıf yapılmaktaydı.

Bazı mesajlar daha da açıktı ve Obama, Michelle ve iki kızlarının ölmelerini diliyordu.

Bu olaylar, nefretin Amerika politikasının derinlerine eskisinden daha güçlü işlediğini göstermektedir.

ABD başkanları hakkında 12 kitap kaleme almış bulunan Kaliforniya Üniversitesi’nden Larry Berman, EFE haber ajansına, “Tam da şimdi Obama’yı Nazi olarak gösteren resimler taşıyıp bağırان ve aşağılama yüklü ‘sosyalist’ teriminden dem vuran insanlardan konuşuyoruz,” açıklamasını yaptı. Berman’a göre, bunun bir sebebi, ırkçılığın kalıcı mirası.

New York Times [20 Ağustos'ta] CIA'nın 2004'te planlama, eğitim ve gözetim görevlerini yerine getirmek üzere tekrar Blackwater şirketiyle anlaştığını bildirdikten sonra, [21 Ağustos'ta] şimdiki ismi 'Xe' olan bu şaibeli özel güvenlik şirketine tahsis edilen başka görevlerle ilgili ayrıntılara yer vermekteydi.

Bu gazetenin haberlerinden çıkardığımız sonuç, Merkezi Haberalma Teşkilatı'nın El-Kaide liderlerini öldürmek amacıyla insansız hava uçaklarına bomba yerleştirmeyi bilen Blackwater ajanlarını işe almış olduğu.

New York Times'da hükümet yetkililerine dayandırılan bilgilere bakılırsa, bu operasyonlar, özel şirketin uçaklarını Hellfire füzeleri ve lazer güdümlü bombalarla donattığı Pakistan ve Afganistan'da bulunan üslerinden yürütülmekteydi.

Keza, şimdiki CIA direktörü Leon Panetta'nın bir ara programı ertelemeye ve Haziran ayında Blackwater ile CIA arasındaki işbirliğinin niteliğini Kongre'ye açıklamaya karar verdiği bildiriliyordu.

Ajans haberlerine göre, Blackwater'ın işbirliği Panetta'nın CIA şefi olarak atanmasından birkaç yıl önce sona ermişti, çünkü teşkilat yetkilileri seçme suikastlar düzenleme programlarına dışarıdan ajan almanın uygun olup olmadığını sorgulamaya başlamışlardı.

Blackwater'ın, George W. Bush döneminde Irak'ta ABD personelini korumakla sorumlu ana özel güvenlik şirketi olduğu söylenmektedir.

Anlaşılan, bu şirketin saldırgan taktikleri farklı vesilelerle eleştiri konusu olmuştu. En ciddi vaka ise Eylül 2007'de, şirketin bazı ajanlarının 17 Iraklı sivili öldürdükleri olaydı.

Askerler arasında son dönemlerde depresyon dalgasının yayılmasına ve intihar rakamlarına bakıldığında, ABD ordusunun kademeli olarak, görevi birliklerin savaşıla bağıntılı duygusal streslere karşı direncini arttırmak olacak özel gruplar kurmakta olduğu gözlenmektedir.

22 Ağustos

Bu gün ABD başkanı Barack Obama'nın kendi ülkesinde sağlık sisteminde reform yapma planına karşı çıkanları ağır biçimde eleştirdiği ve onları yanlış ve çarpıtıcı bilgiler yaymakla suçladığı bildiriliyor.

Haberlere göre, başkanın konuşmalarında bizzat ifade ettiği gibi, reformun amacı hızla artan maliyetleri ortadan kaldırmak ve hiç sağlık sigortası olmayan yaklaşık 50 milyon Amerikalıya sağlık hizmeti götürmek.

Yine haberlere göre, burada, her şeyin olduğu gibi kalmasından en çok yarar sağlayacak kesimlerin kasten yaydığı yanlış ve çarpıtılmış bilgilere dayanarak değil, dürüst bir tartışmanın yürütülmesi gerekiyor.

Bugünkü *New York Times*'a göre, ABD dışişleri bakanlığı El-Kaide liderlerine suikast düzenleme programına başvurduğu özel paralı askerler şirketi olan Blackwater'a (şimdi XeServices diye anılıyor) fon aktarmaya devam etmekte.

Keza, New York eyaleti valisi David Paterson'ın, geçen Cuma günü medyanın kendisi, başkan Obama ve Massachusetts valisi Deval Patrick gibi siyah yetkililerle ilgili yayınlarında ırkçı klişeler kullanmaya başvurduğunu söylediği aktarılıyor.

Beyaz Saray'ın gelecek on yıldaki bütçe açığının son tahminlerden 2 trilyon dolar daha fazlaya çıkacağını hesapladığı, bunun da başkan Obama'ya ve başkanın büyük ölçü-

de devlet eliyle finanse edilen kamusal bir sağlık sistemi kurma planlarına öldürücü darbe indireceği söyleniyor.

On yıllık tahminler tabii ki çok farazi ve zaman içinde değişebilir. Ancak, yeni bütçe açığı tahminlerinin Kongre’de Obama’nın canını sıkacağı da muhakkak. Ayrıca, Amerika’nın kamusal borcunu finanse eden yabancılar, özellikle de Çin nezdinde muazzam bir endişe kaynağı. Neredeyse bütün ekonomistler, ABD dolarında kapsamlı bir devalüasyon uygulansa bile bu açıkların kolay kolay kontrol altına alınamayacağı kanısındalar.

23 Ağustos

ABD ordusunu yöneten en üst rütbeli subayların geçen Cuma günü halkın Afganistan’daki savaşa verdiği desteğin kaybedilmesinden, bunun da ülkeyi aşırılıkçıların saldırıları karşısında giderek daha zayıf bir duruma düşürmesinden duydukları kaygıyı dile getirdikleri bildiriliyor.

Askeri ortak komuta konseyi şefi Mike Mullen, Afganistan’daki durumun ciddi olup giderek kötüleştiğini açıkladı ve bu sözlerine, son iki yılda Taliban isyanının büyüüp daha uzman bir karaktere büründüğünü ekledi.

NBC televizyon kanalının kendisiyle yaptığı bir röportajda Mullen, bu durumun bölgeye yeni asker göndermeyi gerektirip gerektirmeyeceğı konusunda özel bir bilgi vermedi.

Haberlere göre, *Washington Post* ile ABC televizyon kanalının yaptıkları ankete cevap verenlerin yüzde 50’sinden biraz fazlası Afganistan’daki savaşı uğraşmaya değmez bir çaba olarak görüyor.

Bildirildiğine göre, 2009 yılının sonunda Amerika Birleşik Devletleri üç yıl önce Afganistan’da konuşlandırdı-

ğı 20 bin askerden üç kat daha fazla sayıda asker bulunduracak.

ABD toplumunda kafa karışıklığı had safhada.

11 Eylül [2009], uğursuz 11 Eylül'ün sekizinci yıldönümü. Biz o gün Havana'daki spor stadında terörizme son vermenin yolunun savaş olmadığı konusunda açık bir uyarı yaptık.

Irak'tan asker çekip onları Taliban'la savaşmak üzere Afgan savaşına nakletme stratejisi tam bir yanılgıdır. Sovyetler Birliği orada tam bir bataklığa gömülmüştü. Amerika Birleşik Devletleri'nin Avrupalı müttefikleri askerlerinin kanlarının o ülkede döküldüğünü görmeye giderek daha az istekli hale geldi.

Mullen'in savaşın popülaritesi hakkında duyduğu kaygı yersiz değil. 11 Eylül 2001'de İkiz Kuleler'e saldırı düzenleyerek savaşı körükleyenler Amerika Birleşik Devletleri'nde eğitim almışlardı.

Taliban, bu olayla hiç ilgisi olmayan bir Afgan milliyetçi hareketidir. 1979'dan beri CIA tarafından finanse edilip Soğuk Savaş sırasında Sovyetler Birliği'ne karşı kullanılan El-Kaide, yirmi iki yıl sonra bu saldırıyı ustalıkla organize eden örgüt oldu.

Uluslararası kamuoyunun yararına hâlâ daha fazla aydınlatılması gereken bazı şaibeli olaylar vardır.

Obama bu sorunları Bush'tan miras almıştır.

Benim ırkçı sağın, programını engelleyip onu şu ya da bu şekilde, mümkün olan en az siyasal bedelle oyun dışı bırakarak Obama'yı yıpratmak için elinden geleni yapacağı konusunda en ufak bir şüphem dahi yok.

Keşke yanılmış olsam!

24 Ağustos 2009

Venezüella devlet başkanı Hugo Chavez, ‘iki Obama muamması’ndan bahsettiğinde gerçekten çok akıllıca bir söz söylemiş oldu.

Ciddi Obama bugün konuştu. Geçenlerde, iki olumlu hareketten söz etmiştim: Obama’nın hiç sağlık güvencesi bulunmayan 47 milyon Amerikalıya sağlık hizmeti götürme girişimi ve dünyanın ikliminin değişmesinden kaygı duyması.

İnsan türünün önündeki tehdit konusunda dün söylediklerim kötümser görünebilir, fakat gerçeklikten kopuk değildir. İklim değişimi gibi ihmal edilen ve yok sayılan bir mesele konusunda birçok devlet başkanının görüşünün ne yönde olduğu hâlâ bilinmiyor.

Birleşmiş Milletler'in bu konuyla ilgili olarak düzenlediği üst düzey bir toplantıya ev sahipliği yapan ülkenin temsilcisi olarak Obama, görüşünü dile getiren ilk başkan oldu. Peki, o ne söyledi? Aşağıda onun söylediklerinin bir özeti- ni aktaracağım:

Gezegene yönelik tehlikenin ciddi olduğunun ve giderek büyüdüğünün farkındayız.

Bu çevre felaketine karşı nasıl harekete geçileceğinin hük- münü tarih verecek.

İklim değişiminin etkisinden azade olabilecek büyük kü- çük tek bir ülke olamaz.

Daha güçlü fırtınalar ve seller kıtalarımızı tehdit altına al- mışken, kıyılara vuran dalgaların giderek yükselmesinde de gün be gün artış görölüyor.

Her ülkenin güvenliği ve istikrarı tehlikede.

Çin'den Brezilya'ya, Hindistan'dan Meksika'ya, Afrika'dan Avrupa'ya kadar uluslararası gündemin en tepesinde iklim meselesi duruyor.

Eğer hepimiz birlik olursak kayda değer adımlar atabiliriz.

Durumun ciddiliğinin bilincindeyiz ve buna göre hareket etmeye kararlıyız.

Burada ilerlemeyi kutlamak üzere toplanmadık.

Yapılacak çok şey var.

Bu kolay bir iş olmayacak.

Yolun en zorlu kısmı önümüzde.

Bu sorun, birçok kimse açısından önceliğin kendi ekono- milerini yeniden canlandırmak olduğu bir zamanda karşıma- za çıktı.

İklim değişimi konusunda hepimizin şüpheleri var. Fakat güçlüklerin bulunması ve çeşitli şüpheler duyulması hareke- te geçmemenin mazereti sayılamaz.

Ekonomilerimizi gezegenin kaderini tehlikeye düşürmeden büyütebilmemiz için hepimiz payımıza düşeni yapmalıyız.

Kopenhag'ı iklim tartışmalarında önemli bir ileri adıma dönüştürmeliyiz.

Eski ayrılıkların birleşik çözüm arayışlarını tehlikeye düşürmesine izin vermemeliyiz.

Meydana gelen zararların çoğunun müsebbibi gelişmiş ülkelerdir ve sorumluluğu da bu ülkeler üstlenmelidirler.

Hepimiz birleşmezsek bu meydan okumanın üstesinden gelemeyiz.

Bazı ülkelerin, özellikle en zayıf konumdakilerin, iklim değişimiyle mücadele etmekte aynı kaynaklara sahip olmadıklarını biliyoruz.

Geleceğin tercihi ekonomik büyüme ile temiz bir gezegen arasında değildir, çünkü hayatta kalmamız her ikisine de bağlıdır.

Bu ülkelere teknik ve finansal yardımı sağlamak bizim sorumluluğumuzdur.

Gezegeni bozmadan halkların hayat kalitesini arttıracak bir anlaşmaya varmanın peşindeyiz.

Fakat bu uzun ve zorlu bir yol ve bizim bu yolculuğu yapacak vaktimiz kalmıyor.

Şimdiki problem, Obama'nın dile getirdiği her şeyin Amerika Birleşik Devletleri'nin 150 yıldır, bilhassa da 2. Dünya Savaşı'nın sonunda, Bretton Woods anlaşmasını empoze edip dünya ekonomisinin efendisi haline gelmesinden beri yaptıklarıyla çelişki içinde olması.

Her kıtada çeşitli ülkelere yüzlerce ABD askeri üssü kuruldu. Bu dev ülkenin gücünü simgeleyen uçak gemileri, donanma filoları, binlerce nükleer silah, fetih savaşları, askeri-sanayi kompleks ve silah ticareti, türümüzün hayatta

kalma perspektifiyle bağdaşmıyor. Keza, tüketim toplumları da ekonomik büyüme ve temiz bir gezegen fikriyle bağdaşmıyor. Yenilenemeyen doğal kaynakların (özellikle yüz milyonlarca yıldır biriken ve iki yüzyıl içerisinde neredeyse tükenme noktasına gelen petrol ve gaz yataklarının) sınırsız biçimde israf edilmesi, iklim değişiminin başlıca sebebi. Eğer sanayileşmiş ülkelerin emisyonu azaltılsa bile (ki yine de bu övgüye değer bir hareket olacaktır), Yeryüzü gezegenindeki 5.2 milyar insanın (yani, dünya nüfusunun dörtte üçünün) hâlâ gelişmesinin çeşitli aşamalarında bulunan ve bu yüzden korkunç bir kömür, petrol, doğalgaz ve diğer yenilenemez kaynaklara ihtiyaç duyan ülkelerde yaşamakta olduğu bir gerçekliktir. Gerçi, kapitalist ekonomilerin yerleştirdiği tüketim kalıplarına göre, bu kaynakların kullanılması da insan türünü hayatta tutma amacıyla bağdaşmayacaktır.

Günümüze değin oluşagelmış bu muammadan ciddi Obama'yı sorumlu tutmak adil olmaz, fakat öteki Obama'nın da bizi insanlığın dünya ekonomisinin yerleşik kurallarıyla kurtarılabilceğine inandırmaya çalışması hiç akla yatkın bir tutum değildir.

Amerika Birleşik Devletleri'nin başkanı, dünyanın gördüğü zararın büyük kısmının gelişmiş ülkelere ait olduğunu ve bu ülkelerin sorumluluk üstlenmesi gerektiğini teslim etmiştir. Bu kesinlikle cesurca bir harekettir.

Keza, Amerika Birleşik Devletleri'nin diğer başkanlarından hiçbirisinin onun söylediklerini ifade edecek cesarete sahip olmadığını teslim etmek de adilce olacaktır.

22 Eylül 2009

EVO'YA NOBEL ÖDÜLÜ

Obama eğer ırkçı bir toplumda -bir Afrikalı Amerikalı olmasına rağmen- seçimleri kazandığı için Nobel Barış Ödülü'ne layık görülümüşse, Evo [Morales] de -yerli olması- na rağmen ve yaptığı vaatlere baktığımızda- Bolivya'da başkanlık seçimini kazandığı için bu ödülü hak etmektedir. Her iki ülkede de ilk defa etnik gruplardan birer kişi başkanlığı kazanmış durumdadır.

Ben Obama'nın, inandığı toplumsal ve siyasal bir sistem çerçevesinde akıllı ve nazik bir adam olduğunu çeşitli defalar söyledim. Obama yaklaşık 50 milyon Amerikalıya sağlık hizmeti götürmeyi, ekonomiyi derin krizden çıkarmayı ve bir dizi soykırım savaşıyla işkence uygulamalarının sonu-

cunda bozulmuş olan Amerika Birleşik Devletleri'nin imajını düzeltmeyi canı gönülden istiyor. Fakat kendi ülkesinin siyasal ve ekonomik sistemini değiştirme arzusuna sahip değil; zaten buna gücü de yok.

Nobel Barış Ödülü şimdiye kadar üç Amerikan başkanına, bir eski başkana ve bir başkan adayına verildi. Bunlardan ilki, 1901'de başkanlığa seçilmiş olan Theodore Roosevelt'ti. Roosevelt, ABD'nin 1898'de yurdumuzun bağımsızlığını engellemek amacıyla adaya müdahale etmesinin peşinden binicileriyle ama atsız olarak Küba'ya çıkmış olan Gönüllü Süvari Birliği üyelerinden biriydi.

İkincisi, Amerika Birleşik Devletleri'ni dünya kaynaklarının paylaşımı uğruna Birinci Dünya Savaşı'na sokan Thomas Woodrow Wilson'dı. Wilson'ın Versailles Antlaşması'yla savaştan mahvolmuş durumda çıkan Almanya'ya dayattığı aşırı ölçüde ağır koşullar, faşizmin ortaya çıkışının ve 2. Dünya Savaşı'nın patlak vermesinin temellerini atmıştı.

Üçüncüsü Barack Obama oldu.

Carter, Nobel Ödülü'nü görevden ayrıldıktan birkaç yıl sonra alan eski başkandı. Carter kesinlikle bu ülkenin, diğerlerinin yapmaktan çekinmediği gibi bir düşmanın öldürülmesini doğrudan emretmeyecek az sayıdaki başkanları arasında yer alıyordu. Panama Kanalı'nı iade etmiş, Havana'da US Interest Section'ı açmış ve para kaynaklarını Reagan'ın yaptığı gibi askeri-sanayi komplekse boğdurmamanın yanı sıra büyük bütçe açıklarını kapatmıştı.

Başkan adayı, henüz başkan yardımcısı olduğu bir zamanda Al Gore'du. Al Gore, iklim değişiminin ürkütücü sonuçları konusunda en bilgili ABD'li siyasetçilerdendi.

Başkan adayları olarak bir seçim hilesine kurban gitmiş ve zaferi kıl payı farkla George W. Bush'a kaptırmıştı.

Bu ödölün dağıtılışı konusunda birbirine taban tabana zıt görüşler bulunmaktadır. Birçok insan, ödüllerin dağıtılışındaki etiği sorguluyor ya da sürpriz kararlardaki açık çelişkilerin farkında olduğunu belli ediyor. İnsanlar daha ziyade ödölün başarılmış bir görev karşılığında verildiğini düşünme eğilimindeler. Oysa Nobel Barış Ödülü hiçbir zaman bu ayrımı hak eden insanlara verilmedi. Zaman zaman da kızgın ve kibirli insanlarca eleştirilere maruz kaldı, hat-ta daha ağır saldırılara hedef oldu. Mesela Lech Walesa, ödöl haberini duyduğunda yüzünü buruşturarak şöyle demişti: "Kim, Obama mı? Çok erken. Henüz bir şey yapacak kadar vakti olmadı ki."

Bizim Küba basınında ve *CubaDebate*'de dürüst devrimci yoldaşlar eleştirilerini dile getirdiler. Biri şöyle yazı-yordu: "Obama'ya Nobel Barış Ödülü'nün verildiği aynı hafta ABD Senatosu tarihinin en büyük askeri bütçesini (626 milyar dolar) kabul etti." Başka bir gazeteci televizyon haberlerinde şu yorumu yapıyordu: "Obama bu ödölü hak edecek ne yaptı?" Bir başkası da şu soruyu yönelt-mişti: "Ya Afgan savaşından ve günden güne sayısı artan bombardımanlardan ne haber?" Bu görüşler gerçekliğe dayanmaktadır.

Roma'da sinema yönetmeni Michael Moore iğneleyici bir yorum yaptı: "Tebrikler Başkan Obama, Nobel Barış Ödülü için; artık lütfen onu hak etmeye bak."

Obama'nın Moore'un söylediğine katılacağına eminim. O, bu ödölün koşullarını kavrayacak kadar zeki. Henüz hak etmediğini biliyor. O sabah, aynı ödülle onurlandırıl-

mış seçkin şahsiyetlerin huzurunda ödülü hak etmemiş olduğu için kendine teveccüh gösterilmesinden çok etkilenildiğini söyledi.

Nobel Barış Ödülü'nü veren ünlü komite, hepsi İsveç parlamentosunun üyeleri olan beş kişiden müteşekkil. Bir sözcü kararın ittifakla alındığını bildirdi. İnsan bu durumda ödülü alana danışılıp danışılmadığını ve o kişinin önceden haberi olsaydı aynı kararın alınıp alınmayacağını merak ediyor doğrusu.

Obama'nın ödülün kendisine verileceğini önceden bilip bilmediğine göre ahlâki hükümlerimiz değişecektir elbette. Aynı durum ödülü ona vermeyi kararlaştıranlar için de geçerlidir.

Belki de Nobel Şeffaflık Ödülü kurmanın zamanı geldi. Ancak hiç kimse Evo'nun adını ağzına almıyor.

Açıktır ki, Bolivya tarihinde ilk defa saf Aymara yerlisi bir kişi, son İspanyol genel valisinin General Antonio José de Sucre'ye teslim olduğu Ayacucho savaşının ardından 'Kurtarıcı' Simon Bolivar'ın kurduğu o devletin başkanı oldu.

O sıralarda Bolivya'nın toprakları 1.464.855 mil kareydi. Nüfusu esasen, çeşitli alanlardaki bilgileri dünyanın hayranlığını kazanmış Aymara-Quechua uygarlığının torunlarından oluşuyordu. Bu insanlar kendilerine zulmedenlere karşı defalarca isyan etmişlerdi.

Aralarındaki ortak kan ve kültür bağlarına rağmen, komşu devletlerin kardeş katili ve emperyalizm yanlısı oligarkları Bolivya'dan 779.552 mil karelik bir toprak parçasını, yani ülkenin yarısından fazlasını kopardılar. Ülke ekonomisinin ayrıcalıklı mülk sahiplerinin yüzyıllardır Bolivya'nın altın, gümüş ve diğer kaynaklarına el koyduk-

ları herkesçe bilinen bir olgudur. Dünyanın en büyük miktardaki muazzam bakır yatakları ve diğer mineraller, Britanya ve Yanki emperyalistlerinin destekledikleri savaşlardan birinde bağımsızlığın ardından Bolivyalılardan çalınmıştır.

Bütün bunlara rağmen Bolivya, geniş petrol ve gaz yataklarına sahip olup, en büyük lityum (şimdilerde enerjinin depolanması ve kullanılmasında büyük talep gören bir maddedir) rezervini barındıran bir ülkedir.

Çok yoksul bir yerli köylü olan Evo Morales, altı yaşına basmadan topluluğunun lamalarına bakan babasıyla beraber Andlar'ı yürüyerek geçmişti. Topluluğa gıda maddesi alma karşılığında pazarda satılacak olan hayvanlara iki hafta kendisi bakmak zorundaydı. Bu deneyimi konusunda kendisine yönelttiğim bir soruya karşılık olarak Evo bana, "Bin yıldızlı otelde kaldığı"nı söylemişti ve bu, bazen teleskopların yerleştirildiği dağlardaki berrak gökyüzülerini tasvir etmenin güzel bir yoluydu.

Çocukluğunun o zorlu günlerinde, topluluğundaki köylülere kalan tek alternatif Arjantin'in Jujuy eyaletinde şekerkamışı kesmekti. Aymara topluluğunun bir kısmı hasat mevsiminde oraya çalışmaya giderdi.

Che'nin 9 Ekim 1967'de yaralanıp silahları alındıktan sonra öldürüldüğü La Higuera'ya yakın bir yerde olan Evo, o sıralar sekiz yaşını doldurmak üzereydi (1959'un 26 Ekim'inde doğmuştu). Anne babası ve kardeşleriyle paylaştığı tek odalı bir kulübeden her gün üç mil yürüyerek gidip geldiği küçük bir devlet okulunda İspanyolca okuyup yazmayı öğrenmişti.

Çocukluğunda Evo, öğretmen neredeyse oraya gidecekti. Kendi ırkının deneyimlerinden üç ahlâki emri iyi bellemişti: yalan söyleme, çalma ve zayıf olma.

On üç yaşına geldiğinde babası onun liseye devam etmek üzere San Pedro de Oruro'ya gitmesine izin verdi. Biyografisini yazarlardan birinin naklettiğine göre, Evo fizik ve matematiğe kıyasla coğrafya, tarih ve felsefe derslerinde daha iyiydi. En önemli nokta şu ki, Evo'nun okulun parasını ödemek için her sabah 2'de uyanarak fırıncı ve inşaat işçisi olarak ya da bulabildiği başka işlerde çalışması gerekmişti. Okula öğleden sonraları gidiyor, ona hayran kalan sınıf arkadaşları kendisine yardım ediyorlardı. İlk çocukluk dönemlerinden itibaren üflemeli çalgıları çalmayı öğrenmiş, hatta Oruro'da prestijli bir grubun trompetçisi olmuştu.

Gençliğinde topluluğunun futbol takımını toparlayıp kaptanı oldu. Ancak üniversiteye gitmek, yoksul bir Aymara çocuğunun rüyasında bile göremeyeceği bir hedefti.

Liseyi tamamladıktan sonra askere gitti, daha sonra dağların tepelerindeki topluluğuna döndü. Derken, yoksulluk ve doğal felaketler onun ailesini El Chapare diye bilinen ve kendilerine ait bir araziye sahip olabildikleri alt-tropikal bölgeye göçmeye zorladı. Babası 1983'te öldüğünde Evo yirmi üç yaşındaydı. Tarlada çok ağır çalışıyordu, fakat doğuştan savaşçı ruhu vardı onda. Hükümetin ihmal ettiği bir boşluğu doldurarak işçileri örgütleyip sendikalar kurdu.

Bolivya'da toplumsal bir devrimin koşulları son elli yılı aşkın süredir iyice olgunlaşmaktaydı. Devrim o ülkede 9 Nisan 1952'de, yani bizim [Küba'daki] silahlı mücadelemizin başlayışında önce, Victor Paz Estenssoro'nun Devrimci Milliyetçi Hareket'iyile patlak verdi.

Bolivya'da devrimci hedeflere ulaşılmayınca, 1956'da -konuya hakim bazı kişilerin yorumlarına göre- süreç gerilemeye başladı. 1 Ocak 1959'da Küba'da devrim zafere ulaştı ve ondan üç yıl sonra, Ocak 1962'de, bizim ülkemiz Amerikan Devletleri Örgütü'nden çıkarıldı. Bolivya bu kararın alınmasında çekimser oy kullanmıştı. Daha sonra, Meksika dışındaki bütün hükümetler Küba'yla ilişkileri kopardılar.

Uluslararası devrimci hareketteki bölünmeler Bolivya'yı etkiliyordu. Küba'ya abluka uygulanmasının üzerinden kırk yılı aşkın bir zaman geçti, neo-liberalizm feci sonuçlara yol açtı ve daha sonra Venezüella'daki Bolivarıcı devrim, ALBA ve en önemlisi, Bolivya'da Evo'yla onun MAS partisi geldi.

Evo'nun zengin tarihini birkaç sayfada özetlemek kolay bir iş değil. Bu noktada sadece, Evo'nun kendi ülkesinin iç işlerinde alçakça emperyalist kampanyalara, darbe ve müdahale girişimlerine başarıyla karşı koyduğunu ve Bolivya'nın egemenliğiyle bin yıllık halkının geleneklerine saygı gösterilmesi hakkını kararlılıkla savunduğunu söyleyeceğim. Evo'nun, her yıl Meksika'da binlerce insanın canına mal olan örgütlü suçun payandalarından dünyanın en büyük marihuana üreticisi ve uyuşturucu tüketicisine verdiği sert cevap şöyleydi: "Koka, kokain değildir." Yanki askerleriyle askeri üslerinin konuşlandığı ülkelerden ikisi, gezegenin en büyük uyuşturucu üreticileridir.

Ölümcül bir tuzak olan uyuşturucu trafiği, Küba gibi yapabilecekleri şeylerin ve halklarına iyi sağlık hizmeti götürüp refahlarını arttırmaları gerektiğinin bilincinde olan ALBA'nın devrimci üyeleri Bolivya, Venezüella ve Ekvador'u

teslim alamadı. Bizim ülkelerimizin uyuşturucu trafiğiyle savaşmak için yabancı askerlere ihtiyacımız yok.

Bolivya, halkının desteğini arkasına almış bir Aymara başkanın önderliğinde harika bir projeyi yürütüyor. Üç yıldan az bir zamanda cehalete güçlü bir darbe vuruldu: 824.101 Bolivyalı okuyup yazmayı öğrendi; Aymara'da 24.699, Quechua'da 13.599 kişi de bu kurslardan geçtiler. Bolivya [Latin Amerika'da] Küba ve Venezüella'nın peşinden giderek halkını cehaletten kurtarmış üçüncü ülkedir.

Bolivya, daha önce böyle bir imkânı hiç olmamış milyonlarca kişiye parasız sağlık hizmeti sunmaktadır. Son beş yılda dünyada bebek ölüm oranında en büyük düşüşü gerçekleştiren yedi ülkeden biridir ve anne ölümlerinde de benzer bir başarıya ulaştığından, 2015 yılından önce Milenyum Hedefleri'ni yakalama ihtimali çok yüksektir. Bolivya'da 454.161 kişinin göz ameliyatı yapılmıştır ve tedavi gören bu hastaların 75.974'ü Brezilyalı, Arjantinli, Perulu ve Paraguaylıdır.

Bolivya iddialı bir toplumsal program benimsemiştir: Okula giden her çocuk birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar malzeme ihtiyaçlarını karşılamak üzere yıllık belli bir para yardımı almaktadır. Bu yardımlardan yararlanan öğrencilerin sayısı 2 milyona yakındır.

Altmış yaşını geçen 700 bini aşkın kişi yıllık yaklaşık 342 dolar yardım almaktadır.

Her hamile kadın ile iki yaşın altındaki her çocuğa yılda yaklaşık 257 dolar yardım yapılmaktadır.

Yarımkürenin en yoksul üç ülkesinden biri olan Bolivya, ülkenin en önemli enerji ve mineral kaynaklarını devlet denetimine alırken, geri adım atmayı istemediği için

her hamlesini kılı kırk yarararak tasarlamaktadır. Ülkenin döviz rezervleri artış içindedir ve şu andaki döviz stoğu, Evo'nun adaylığının ilk zamanlarına kıyasla üç kattan daha az miktarda değildir. Bolivya, dış ülkelerle işbirliğini daha iyi değerlendiren ülkeler arasındadır ve güçlü bir çevre savunucusudur.

Bolivya çok kısa bir zaman dilimi içerisinde Biyometrik Seçim Kayıtları sistemini yerleştirebilmiştir. Yaklaşık 4.7 milyon seçmen bu sisteme kaydedilmiştir ve bu rakam, Ocak 2009'da sistem dahilinde oy kullanan 3.8 milyondan yaklaşık 1 milyon kişi daha fazladır.

6 Aralık'ta [2009] yeni seçimler yapılacaktır. Halkın başkanlarına verdiği destek kesinlikle artacaktır. Evo'nun prestiji ve popülaritesinin artmasını hiçbir şey durduramamıştır.

Nobel Barış Ödülü bu koşullarda Evo'ya niçin verilmiyor? Ortada büyük bir dezavantaj bulunduğu farkındayım: Evo sadece Amerika Birleşik Devletleri'nin başkanı değil.

15 Ekim 2009

KOLOMBİYA'NIN AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NE İLHAKI

Aklı başında olan herkes, 30 Ekim'de Kolombiya ile Amerika Birleşik Devletleri arasında imzalanan, iyileştirilmiş Savunma ve Güvenlikte İşbirliği ve Teknik Yardım İçin Destek Anlaşması'nın ve bu anlaşmanın 2 Kasım'da ilan ediliş biçiminin Kolombiya'nın Amerika Birleşik Devletleri'ne ilhakı anlamına geldiğini hemen kavrayabilir.

Söz konusu anlaşma, teorisyenlerle siyasetçileri güç bir duruma sokmaktadır. Bir ülke bir kertenkelenin sinekleri yakalaması gibi imparatorluk tarafından kolayca yutulmak istendiğinde şimdi susup, daha sonra egemenlik, demokrasi, insan hakları, ifade özgürlüğü ve başka kazanımlardan dem vurmak dürüstçe olmaz. Kolombiya halkı fedakâr, ça-

lışkan ve savaşı bir halktır. Ben tatmin edici bir gerekçe bulabilmek için tonla belge karıştırdıysam da tersini gösteren hiçbir şey bulamadım.

Anlaşmanın her biri 21 satırdan oluşan 48 sayfasından 5'i, Kolombiya'yı denizaşırı bir ülkeye çeviren utanç verici yutmanın arkaplanının felsefesini yapmaya ayrılmıştır. Kaldı ki bu metin tümden, Amerika Birleşik Devletleri'yle 9 Nisan 1948'de seçkin ilerici lider Jorge Eliecer Gaitan'ın öldürülmesinden ve 30 Nisan 1948'de, Bogoto'ta biraraya gelen yarımkürenin dışişleri bakanlarının (patron tabii ki ABD'ydi) tartışmaları sonucu Amerikan Devletleri Örgütü'nün kurulmasından sonra imzalanan anlaşmalara dayanırılmıştır. O dramatik günlerde Kolombiya oligarşisi o [önemli] liderin hayatına kastederek, Kolombiya'da silahlı mücadelenin başlamasının yolunu açmıştı.

Kolombiya Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri arasında Nisan 1952 tarihli Askeri Yardım Anlaşması; 7 Ocak 1974'te imzalanan ABD güçlerinin kara, deniz ve hava misyonlarıyla ilintili anlaşma; 1988 tarihli Narkotik Uyuşturucular ve Psikotropik Maddelerde Yasadışı Trafiğe Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi; 2000 tarihli Ulusaşırı Örgütlü Suça Karşı BM Sözleşmesi; 2001 tarihli BM'nin 1373 sayılı Güvenlik Konseyi kararı ve İnter-Amerikan Demokratik Bildirgesi; Demokratik Güvenlik ve Savunma Politikası kararı ve yukarıdaki belgede atıfta bulunulan diğerleri –bu anlaşmaların hiçbiri 713.592.5 mil karelik (Güney Amerika'nın göbeğinde yer alan) bir ülkenin bir ABD askeri üssüne çevrilmesini haklı gösteremez. Kolombiya'nın toprakları, ABD'nin Meksika'dan gasp ettiği ve daha sonra o ülkenin yarısından fazlasını kapsamlı bir şiddete başvura-

rak fethetmenin üssü olarak kullandığı ikinci en büyük eyaleti olan Teksas'ın 1.6 katıdır.

Öte yandan, Kolombiyalı askerlerin Çinli ve Koreli savaşıtlara karşı Yanki birlikleriyle beraber savaşmak üzere Ekim 1950'de uzak Asya'ya gönderilmelerinin üzerinden 59 yılı aşkın bir zaman geçti. Şimdi de imparatorluk onları, Nisan 1961'de Küba devrimini bastırmaya çalışmaları gibi Venezüella devrimini ezmek için Venezüella, Ekvador ve diğer Bolivarcı ve ALBA ülkelerindeki kardeşleriyle savaşmaya gönderme niyetinde.

Küba'nın işgalinden önce bir buçuk yılı aşkın bir süre boyunca Yanki yönetimi, şimdi Kolombiyalı paramiliter güçlerini Venezüella'ya karşı kışkırtmasıyla aynı şekilde Escambray'da karşı-devrimci haydutları beslemiş, silahlandırmış ve kullanmıştı.

Domuzlar Körfezi saldırısı zamanında paralı askerlerin pilotluk yaptıkları Yanki B-26 uçakları Nikaragua'dan hareket etmişlerdi. Savaş uçakları operasyonların yürütüldüğü bölgeye bir uçak gemisiyle getirilirken, bizim topraklarımızı çıkartılan Küba kökenli istilacılaraysa ABD savaş gemileri ve deniz piyadeleri eşlik etmekteydi. Bu defa savaş teçhizatları ve askerleri, hem Venezüella'ya hem de Orta ve Güney Amerika'daki her ülkeye karşı tehdit unsuru olarak Kolombiya'da olacak.

Bu utanılası anlaşmanın uyuşturucu trafiğiyle ve uluslararası terörizmle mücadele etmek için şart olduğunu iddia etmek gerçekten bir siniklik örneği. Küba, uyuşturucu ekimi ve trafiğini önlemek ve ülke içi düzeni korumak için yabancı askerlere gerek olmadığını herkese göstermiştir, üstelik Amerika Birleşik Devletleri -yeryüzünün en kudretli

devleti- onyıllar boyunca Küba devrimine saldıran teröristleri besleyip desteklemiş, finanse etmiş ve silahlandırmış olmasına rağmen.

İç barışın korunması her hükümetin temel önceliklerindendir. Herhangi bir Latin Amerika ülkesinde kendi namlarına Yankee askerlerinin bulundurulması, içişlerine apaçık bir yabancı müdahalesi anlamına gelecektir ve günü gelince bu teslimiyetin halk tarafından reddedilmesi kaçınılmaz olacaktır.

Yazının başında değindiğimiz belgenin yalın bir okuması dahi, Kolombiya hava üslerinin Yankilerin ellerinde kalacağını, ayrıca sivil havaalanlarıyla son kertede ABD silahlı güçlerinin işine yarayabilecek nitelikteki her türlü tesisin Yankilerin denetiminde olacağını ortaya koyar. Radyo yayın alanı Kolombiya halkıyla hiçbir ortak yönü bulunmayan, farklı bir kültüre sahip bu ülkeye açık durumdadır.

ABD silahlı güçlerinin istisnai ayrıcalıkları olacaktır. İstilacılar, Kolombiya'nın herhangi bir yerinde Kolombiyalı ailelere, mülklere ve yasalara karşı her türlü suçu işleyebileceklerdir ve yine de bu ülkenin resmi makamlarına hesap verme yükümlülükleri bulunmayacaktır. Gerçekte de Honduras'taki Palmerola askeri üssü gibi birçok yere hastalık taşımışlar ve buralarda skandal davranışlar sergilemişlerdir. Küba'ya yeni-sömürgelerini ziyarete geldiklerinde, Havana'nın Central Park'ındaki José Marti heykelinin boynunun iki tarafına kurulmuşlardır. Ülkede bulundurulacak askerlerin toplam sayısının sınırı Amerika Birleşik Devletleri'nin isteğine bağlı olarak ve hiçbir kısıtlamaya tabi olmadan keyfi biçimde değiştirilebilecektir. Uçak gemileri ile deniz üslerine uğrayan savaş gemileri diledikleri kadar mürette-

batla hareket edebilecektir. Üstelik bu sayı, ABD'nin büyük uçak gemilerinin tek birinde dahi binlere varabilir.

On yıllık dönemlerle yürürlükte kalacak olan anlaşma, bir yıl önceden uyarıda bulunmadan her dönemin bitimine kadar hiçbir şekilde değiştirilemeyecektir. Eğer Johnson, Nixon, Reagan, Baba Bush ya da Oğul Bush ya da onlar gibi bir yönetimin Kolombiya'yı terk etmesi istenirse Amerika Birleşik Devletleri'nin tutumu ne yönde olacaktır? Yankiler bizim yarımküremizde onlarca hükümeti devirmişlerdir. Eğer böyle bir niyet ilanında bulunulursa Kolombiya'da hükümetin ömrü ne kadar sürebilir?

Şimdi Latin Amerika'daki politikacılar kritik bir sorunla karşı karşıyadırlar: Bu ilhak belgesi karşısında kendi görüşlerini açıklamak gibi temel bir görevleri vardır. Tam da böylesi hassas bir zamanda Honduras'ta meydana gelen olayların medyanın ve yarımküremizdeki dışişleri bakanlarının dikkatini çektiğinin farkındayım, ancak Latin Amerika hükümetleri Kolombiya'da gelişen son derece ciddi olayları da görmezlikten gelemezler.

Benim [kıta] halkların[ın] tepkisi konusunda en ufak bir şüphem yok; halklar kendi gövdelerinin en derinine, özellikle Kolombiya'ya batırılan hançeri mutlaka hissedeceklerdir. Halklar buna karşı koyacaktır! Asla böylesi bir kepezeliğe göz yummayacaklardır!

Bugün dünya ciddi ve yakıcı sorunlarla yüz yüze. İklim değişimi bütün insanlığı tehdit ediyor. Avrupalı liderler Kopenhag'da felaketi önleyecek içerikte bir anlaşmaya varmak için neredeyse dizleri üstüne çökmüş, yalvarıyorlar. Pratikte zirvenin hedefine ulaşamayacağını ve sera gazı emisyonlarını ciddi derecede azaltacak bir anlaşmaya varı-

lamayacağını teslim etmekte ve 2012 yılından önce bu hedefe ulaşmak için mücadeleyi sürdüreceklerini vaat ediyorlar; buna rağmen, vakit çok geç olana kadar anlaşmaya varılamaması gibi gerçek bir risk söz konusu.

Üçüncü Dünya ülkeleri haklı olarak en zengin ve en gelişmiş ülkelerden her yıl iklim değişikliğiyle mücadelelerine yüzlerce milyar dolar yardımda bulunulmasını talep ediyorlar.

ABD hükümetinin halklarımıza kendi nefret edilesi tiranlıklarını zorla kabul ettirmek için Kolombiya'da askeri üs kurmaya zaman ve para ayırmasının bir anlamı var mı? Bu yolda, eğer dünyayı tehdit eden bir felaket varsa, daha büyük ve ufukta görünen başka bir felaket de imparatorluğu tehdit etmektedir ve bu feci akıbet tamamen gezegeni sömürüp yağmalayan sistemin sonucu olacaktır.

6 Kasım 2009

Aslında ülkesinden Obama'dan çok daha kötü başkanlar çıkabileceğini bildiğimden, kendisini eleştirmek zorunda kaldığım için üzülüyorum. Bugün Amerika Birleşik Devletleri'nde o makamı işgal etmenin büyük bir başağrısı olduğunun bilincindeyim. Bunun en iyi örneği, *Granma*'nın dünkü baskısında ABD Kongresi'nin 237 üyesinin, yani yüzde 44'ünün dolar milyoneri olduğunu bildiren haberidir. Bu, Kongre üyelerinin tek tek her birinin iflah olmaz bir gerici olduğu anlamına gelmez, fakat onların sağlık hizmeti alamayan, iş bulamayan ya da geçimlerini kazanmak için çok ağır şartlarda çalışmak mecburiyetinde kalan milyonlarca Amerikalı gibi düşünüp hissetmeleri de son derece zordur.

Elbette Obama'nın kendisi dilenci değil; onun da milyonlarca doları var. Başarılı bir profesyonel, dile hakim, hitabeti ve zekâsı tartışılmaz. Ayrıca, kendisinin sebep olduğu derin bir uluslararası ekonomik krizin pençesinde kıvranan ırkçı ülkesinin tarihinde ilk defa olmak üzere bir Afrikalı Amerikalı olmasına rağmen başkanlığa seçildi.

Bu, sistemin ve sistemin muazzam medya aygıtının düşmanlarını yaftalama eğiliminde olduğu gibi onu bir 'anti Amerikan' olarak göstermek demek değildir.

Suçlanacak kişiler ABD halkı değildir; bilakis, onlar hem sürdürülemez hem de -daha kötüsü- insan hayatıyla bağdaşmayan bir sistemin kurbanlarıdır.

Çocukluğu ve gençliğinde aşağılanmayı ve ırkçılığı tatmış bulunan zeki ve isyankâr Obama bunu anlamaktadır, ancak Obama aynı sistemde eğitim görmüş, ona bağlı kalmış ve kendisini ABD başkanlığına götüren, başkalarına baskı uygulamanın, insanları tehdit etmenin, hatta onları aldatmanın çekiciliğine karşı koyamayan sistemin yöntemleriyle yoğrulmuştur.

Obama bir işkoliktir. Belki de başka hiçbir ABD başkanı onun önümüzdeki sekiz gün için planladığı kapsamda yoğun bir programa kalkışacak gözöpeklikte değildir.

Bu plana göre, orada görevli birliklere hitap etme niyetiyle geniş bir Alaska turu yapacak, daha sonra Japonya, Singapur, Çin Halk Cumhuriyeti ve Güney Kore'yi ziyaret edecek, Asya-Pasifik Ekonomik İşbirliği (APEC) forumuna ve Güney Doğu Asya Ülkeleri Birliği (ASEAN) toplantısına katılacak, Yükselen Güneş bölgesinde Japonya başbakanı ve imparator Akihito'yla, ayrıca Singapur ve Güney Kore başbakanları ve Endonezya (Susilo Bambang), Rusya

(Dmitri Medvedev) ve Çin Halk Cumhuriyeti (Hu Jintao) devlet başkanlarıyla görüşmeler yapacak, konferanslar verip basın toplantıları düzenleyecek ve yoğun gezisi sırasında kullanmaya ihtiyaç duymayacağını umduğu nükleer çantasını hep yanında gezdirecektir.

Güvenlik danışmanı, Obama'nın Rusya devlet başkanıyla 5 Aralık 2009'da süresi dolacak olan START-1 Antlaşması'nın devam ettirilmesi konusunu görüşeceğini bildirdi. Başkanların muazzam büyüklükteki nükleer cephaneliğin bir kısmının azaltılmasında hemfikir olacaklarına şüphe yok, ancak bunun dünya barışı ve ekonomi açısından hayırlı bir sonuç doğurmayacağı ortada.

Bizim seçkin dostumuz yoğun gezisi sırasında neleri tartışmayı planlıyor? Beyaz Saray'ın resmi açıklamasına göre, ele alınacak konular iklim değişimi ve ekonomik toparlanma, nükleer silahsızlanma ve Afgan savaşı, İran'da ve Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti'nde savaş riskleri. Burada bir roman çıkartacak kadar ziyadesiyle malzeme bulunuyor.

Ancak Obama, sera gazı emisyonlarının etkisi konulu Kopenhag zirvesi için Bangkok ve Barcelona'da yapılan hazırlık toplantılarındaki temsilcileri sanayileşmiş ve zengin ülkeler arasında en kötü performansı sergilediği zaman, iklim değişimiyle ilgili sorunları nasıl gündeme getirebilecektir? Amerika Birleşik Devletleri açıkça Kyoto Protokolü'nü imzalamamayı tercih etti ve bu ülkenin oligarşisi kesinlikle gerçek bir işbirliğine gönüllü değil.

Obama, 2008 yılının sonunda Amerika Birleşik Devletleri'nin toplam borcu (federal, eyalet ve yerel idareler, işletmeler ve ailelerinki dahil olmak üzere) 57 trilyon dolara çıktığında, yani GSMH'yı yüzde 400 aştığında ve ABD'nin bütçe

açığı 2009 mali yılında GSMH'nin neredeyse yüzde 13'üne vardığında, başkanın kendisinin çok iyi bildiği bu tablo karşısında insanlığın önemli bir kısmını etkileyen ağır ekonomik sorunların çözümüne nasıl bir katkıda bulunabilir?

Obama, ABD'nin izlediği açıkça korumacı politikalar Çin'in ihraç mallarını hedef alıyorsa ve başkan her ne pahasına olursa olsun, Üçüncü Dünya'nın Çin'den yaptığı ve giderek büyümekte olan ithalatı olumsuz yönde etkileyecek bir hareketle Çin hükümetinin yuan'ın değerini yükseltmesini talep ediyorsa, Hu Jintao'ya ne teklif edebilir?

Karl Marx'ın takipçisi olmayıp dürüst bir Katolik olan ve başka görüşlerinin yanı sıra Latin Amerika'da emperyalizmle işbirliği yapılmasına itiraz eden Brezilyalı teolog Leonardo Boff, geçenlerde, "Kendi yıkımımız ve hayatın çeşitliliğinin yok edilmesi riskine giriyoruz," demişti.

Boff sözlerine şöyle devam ediyordu: "Bugün insanlığın neredeyse yarısı yoksulluk sınırının altında yaşıyor. En zengin yüzde 20'lik kısım yeryüzündeki bütün zenginliklerin yüzde 82.49'unu tüketirken, en yoksul yüzde 20'nin zenginliklerden aldığı pay sadece yüzde 1.6." Boff ayrıca, "önümüzdeki yıllarda 150-200 milyon arasında insan iklim mültecisi olacak," şeklindeki FAO uyarısını aktarıyor ve ekliyor: "İnsanlık bugün yenilenme kapasitesinin yüzde 30 üzerinde tüketim yapıyor. ... Gezegen, düzeltilmesi mümkün olmayan, yanılmaz işaretler gönderiyor."

Boff'un söyledikleri doğru, ancak Obama ve ABD Kongresi henüz bunları idrak edecek noktada değil.

Obama bize yarımkürede ne bırakıyor? Honduras'taki utanç verici sorun ile Amerika Birleşik Devletleri'nin yedi askeri üs kuracağı Kolombiya'nın ilhak edilmesi. Amerika-

hılar Küba'da da 100 yıldan daha fazla bir süre önce kaba kuvvetle korudukları bir askeri üs kurmuşlardı. Dünyanın bütün köşelerinde nam salan korkunç işkence merkezini işte bu üste [Guantanamo] kurdular. Ve Obama henüz bu işkence merkezini kapatmış değil.

Ben, Obama'nın görev süresini tamamlamadan önce, Latin Amerika'da imparatorluğun müttefiki olacak altı-sekiz sağcı hükümet kalacağı kanaatindeyim. Dahası, ABD'deki aşırı sağ onun görev süresini bir dönemle sınırlayacak ve bu yolla Beyaz Saray'a tekrar bir Nixon, bir Bush ya da Cheney benzeri birileri gelecek. O zaman, bugün Güney Amerika halklarını tehdit etmekte olan ve uyuşturucu trafiğiyle mücadele etme bahanesiyle (ki bu sorunun kaynağı örgütlü suç şebekelerinin ve Latin Amerika'daki uyuşturucu üreticilerinin Amerika Birleşik Devletleri'nden aldığı on milyarlarca dolardır) kabul ettirilmek istenen, oysa hiçbir makul gerekçeye dayandırılmayacak olan üslerin hangi maksatla kurulmuş olduğu daha açık hale gelecek.

Küba, uyuşturucuyla mücadele etmenin tek yolunun adalet ve toplumsal gelişme olduğunu göstermiştir. Bizim ülkemizde 100 bin kişi başına düşen suç oranı, dünyanın en düşük düzeylerinden biridir. Yarımküredeki başka hiçbir ülke böylesi düşük bir suç oranı sağlamayı başaramamıştır. Kabul edilen başka bir gerçek, ablukaya rağmen başka hiçbir ülkenin bu derece yüksek bir eğitim düzeyi tutturamayacağıdır.

Latin Amerika halkları imparatorluğun saldırılarına karşı direnecektir!

Obama'nın gezisi bir bilim kurgu hikâyesine benziyor.

11 Kasım 2009

OBAMA’NIN SİNİK HAREKETLERİ NE UĞRUNA ERTELENDİ?

İki ay önce 9 Ekim’de yayınlanan “Çanlar Dolar İçin Çalıyor” başlıklı bir “Düşünceler” yazımın son paragraflarında, emperyalist kapitalizmin insanlığın başına bela ettiği iklim değişimi sorununa değinmiştim.

Karbon emisyonları konusunda şunları yazmıştım: “Amerika Birleşik Devletleri, 1990 yılında sadece yüzde 4’lük bir azaltmaya gitmek dışında gerçek bir çaba sarf etmiyor.” O günlerde bilimciler, 2020 yılında asgari yüzde 25-40 oranında bir azaltmaya gitmenin şart olduğu kanısındaydılar.

Sonra şunları ekledim: “Bu Cuma günü sabah 9’da bütün dünya, -Bolivarcı başkan Hugo Chavez Frias’ın Birleş-

miş Milletler’de kullandığı ifadeyle- muammanın ‘iyi Obama’ kısmının Nobel Barış Ödülü’ne layık görüldüğü haberiyle uyandı. Ben bu kurumun tutumlarını hiçbir zaman benimsemem, fakat şu anda benim görüşümce bunun olumlu bir hareket olduğu kanısındayım. Hiç olmazsa, Obama’nın Kopenhag’da yaşadığı, 2016 Olimpiyat Oyunları’nın yapılacağı şehir olarak Chicago yerine Rio de Janeiro’nun seçilmesinden (ki sağcı düşmanlarının ateşli saldırılarını kışkırtan bir seçim oldu bu) duyduğu hayal kırıklığını telafi edecek.

“Birçok insan onun henüz bu ödülü hak edecek zamanı bulamadığını düşünecek,” demiştim. “Biz Amerika Birleşik Devletleri başkanını ödüllendirmek yerine, bu kararı ABD’nin birçok başkanının izlediği ve bugün [Amerika Birleşik Devletleri’ni] bir kavşak noktasına getiren soykırım politikasının bir eleştirisi olarak görmeyi tercih ettik. Yani, bu kararı bir barış çağrısı olarak, türümüzün hayatta kalması için gerekli çözüm arayışlarına bir katkı olarak görmek istedik.”

Derin bir ekonomik krizin vurmuş olduğu ırkçı bir toplumda seçilen bu siyah başkanın yaptıklarını dikkatle takip etmekteyim; yine de, Obama’nın kampanyadaki açıklamalarını ve Yanki yönetiminin lideri oluşunu temel alarak önyargılı bir hüküm vermekten sakınıyorum.

O yazımdan neredeyse bir ay sonra kaleme aldığım ve “Bir Bilim Kurgu Hikâyesi” başlığını taşıyan başka bir “Düşünceler” yazımda şunları belirtmişim: “Suçlanacak kişiler ABD halkı değildir; bilakis, onlar hem sürdürülemez hem de -daha kötüsü- insan hayatıyla bağdaşmayan bir sistemin kurbanlarıdır.

“Çocukluğu ve gençliğinde aşağılanmayı ve ırkçılığı tatmış bulunan zeki ve isyankâr Obama bunu anlamaktadır, ancak Obama aynı sistemde eğitim görmüş, ona bağlı kalmış ve kendisini ABD başkanlığına götüren, başkalarına baskı uygulamanın, insanları tehdit etmenin, hatta onları aldatmanın çekiciliğine karşı koyamayan sistemin yöntemleriyle yoğrulmuştur.

“Obama bir işkoliktir. Belki de başka hiçbir ABD başkanının onun önümüzdeki sekiz gün için planladığı kapsamda yoğun bir programa kalkışacak gözüpeklikte değildir.”

O “Düşünceler” yazımda, başkanın Güney Doğu Asya’da çıkacağı uzun yolculuğun karmaşıklığı ve çelişkilerini analiz edip, “Bizim seçkin dostumuz yoğun gezisi sırasında neleri tartışmayı planlıyor?” sorusunu yöneltmiştim. Danışmanları Obama’nın Çin, Rusya, Japonya, Güney Kore ve diğer ülkelerde gündemdeki her meseleyi tartışacağını iddia etmişlerdi.

Şimdi açık olan şey, Obama’nın 1 Aralık 2009’da West Point’te kapsamlı bir analizle birlikte yaptığı açıklamaların zeminini hazırladığıdır. Başkan kullandığı kelimeleri dikkatle seçmiş ve kendisini belirli bir savaş stratejisi adına ABD halkının desteğini getirecek doğru ‘tuşlar’a basmayı amaçlayan 169 cümle kurmuştu. Onun farazi pozları karşısında Cicero’nun hicivleri soluk kalırdı. O gün George W. Bush’u dinlediğim izlenimini edinmiştim. Obama’nın argümanları öncelinin felsefesinden farklı değildi. Farkları bir incir yaprağından öteye gitmiyordu ve o da Obama’nın işkenceye karşı çıkmasıydı.

11 Eylül terörist eyleminden suçlanan örgütün asıl lideri, CIA tarafından eğitilip, kendisi bir Afgan olmamasına rağmen Sovyet askerleriyle savaşmakla görevlendirilmişti.

Küba aynı gün 11 Eylül terörist eylemlerini ve buna göre alınan diğer ek tedbirleri kınamıştı. Biz, terörizmle mücadele etmenin yolunun savaş olmadığı uyarısında da bulunmuştuk.

‘Talebe’ kelimesinden türeyen Taliban örgütü, Sovyetler Birliği’yle savaştan Afgan güçleri arasından çıktı; onlar Amerika Birleşik Devletleri’nin düşmanı değildiler. Dürüst bir analiz bu savaşın arkasındaki gerçek hikâyeyi gözler önüne serecektir.

Bugün, Afganistan’ı tam bir şiddet kasırgasıyla işgal eden güç Sovyet birlikleri değil, ABD ve NATO güçleridir. Yeni yönetimin ABD halkına sunduğu politika, İkiz Kuleler saldırısıyla hiç alakası bulunmayan bir ülke olan Irak’ın istila ve işgal edilmesi emrini veren George W. Bush’un politikasıyla aynıdır.

Amerika Birleşik Devletleri başkanı, Irak’ta ve Afganistan’da mahvolmuş yüz binlerce insan, çocuk ve yaşlı, savaşın ıstıraplı sonuçlarının mağduru milyonlarca Iraklı ve Afgan hakkında tek bir kelime etmiyor; üstelik bu insanların New York’ta her ne olmuş olursa olsun, o saldırıyla ilgili yakından uzaktan bir ilgilerinin bulunmadığını bal gibi bildiği halde. O yüzden konuşmasının son cümlesi olan “Tanrı Amerika’yı korusun”, hiç de bir dilek olarak değil, cennete gönderilen bir emir gibi çınlamıştı.

Obama Afganistan’daki savaşı sonuna kadar götürmeye karar verdiyse Nobel Barış Ödülü’nü niçin kabul etti? Onun sinik hareketleri ne uğruna ertelenmişti?

Obama daha sonra, 11 Aralık’ta Norveç başkentinde ödülü alacağını, oradan Kopenhag’a geçerek 18 Aralık’ta zirve toplantısına katılacağını açıkladı.

Öyleyse şimdi ondan, Oslo'da dramatik bir konuşma daha yapmasını, dünyanın her tarafında yüzlerce askeri üssü bulunan, yarımküremizde 200 yıldır askeri müdahalelere kalkışan ve yüzyılı aşkın bir süredir Vietnam, Laos, Asya'nın başka ülkeleri, Afrika, Ortadoğu, Balkanlar ve dünyanın başka köşelerinde soykırım eylemlerine girişen, emperyal bir süper-gücün gerçekliğini gizleyen deyişlerden oluşan yeni inciler döktürmesini beklemeliyiz.

Bugün Obama'nın ve onun zengin müttefiklerinin karşıındaki sorun, demir yumrukla egemenliklerini kurmuş oldukları gezegenin tükenmeye başladığıdır.

Bush'un insanlığa karşı işlediği suçlar iyi biliniyor. Kyoto Protokolü'ne imza koymayı reddetmesi bunun tipik bir örneği. Obama cahil değil. Gore gibi o da, hepimizi tehdit etmekte olan ciddi tehlikenin farkında, ancak ülkesinin kör ve sorumsuz oligarşisi karşısında duraksıyor ve zayıf davranıyor. Lincoln'un 1861'de kölelik sorununu çözerken ve yine de ulusal bütünlüğü korurken, ya da Roosevelt'in ekonomik krizle ve faşizmin yükselişiyle baş ederken yaptığı gibi hareket edemiyor. Salı günü uluslararası kamuoyunun çalkantılı sularına ürkek bir taş fırlattı. Çevre Koruma Ajansı'nın yöneticisi Lisa Jackson, küresel ısınmanın ABD halkının sağlığına ve refahına yönelik tehditlerinin Obama'nın Kongre'ye danışmaksızın harekete geçmesini mümkün kılacağını belirtti.

Tarihte bilinen savaşların hiçbiri daha fazla tehlike doğurmamıştı.

En zengin ülkeler, insan türünü kurtarmanın külfetini yine en yoksulların sırtına yıkmaya çalışacaklar. Oysa en büyük fedakârlıklar en zengin ülkelere istenmeli; in-

sanlara azami adaleti sağlamanın ve kaynakların akılcı biçimde kullanılmasını gerçekleştirmenin başka bir mantıklı yolu yok.

Kopenhag'da çözüme gerçekten katkıda bulunabilecek, bağlayıcı bir anlaşmaya varmak için bu meseleye asgari düzeyde vakit ayırmak bile yeterli olacaktır. Eğer bu gerçekleşirse, zirve en azından mütevazı bir ileri adım olarak değerlendirilebilir.

Neler olacağını bekleyelim, görelim!

9 Aralık 2009

İklim değişimi şimdiden korkunç zararlara yol açıyor ve yüz milyonlarca yoksul insan bu sonuçlardan etkileniyor.

En ileri araştırma merkezleri geriye dönüşü olmayan bir felaketten kurtulmak için çok az zaman kaldığı iddiasındalar. NASA'nın Goddard Enstitüsü'nden James Hansen, milyon başına 350 partiküllük karbon dioksit oranının hâlâ katlanılabilir bir düzey olduğunu söylemişti. Oysa bugün bu rakam 390 seviyesinde ve 600 bin yıl önceki düzeyleri aşan her yıl milyon başına 2 partiküllük bir hızla büyüyor. Geçmişteki iki onyıldan her biri, ilk kayıtların alındığı zamanlardan itibaren en sıcak yazı görürken, karbon dioksit son 150 yılda milyon başına 80 partikül arttı.

Artık Denizi'ndeki buzun ve Grönland'ı kaplayan iki kilometrelik muazzam kalınlıktaki buz örtüsünün erimesi, Antartika'yı kaplayan korkunç hacmin ve bölgenin ana taze su kaynaklarını besleyen Güney Amerika buzullarının erimesi, Klimanjaro'da kalan buz örtüsünün, Himalayalar'daki buzun ve Sibirya'nın geniş donmuş arazisinin erimesi gözle görülebilir boyutlarda. Önde gelen bilimciler, değişimi meydana getiren bu doğal fenomenlerde ani nicel değişiklikler olmasından korkuyorlar.

1997'de imzalanan Kyoto Protokolü'nün 2005'te yürürlüğe girmesinden sonra insanlık Kopenhag zirvesine büyük umutlar bağlamıştı. Fakat zirvede ortaya çıkan başarısızlık, özellikle üstünde durmamız gereken utanç verici olaylara da zemin hazırladı.

Dünya nüfusunun yüzde 5'inden azını temsil eden Amerika Birleşik Devletleri, dışarı salınan karbon dioksidin yüzde 25'inin müsebbibi. Yeni ABD başkanı, dünyanın diğer bölgeleri kadar kendisini de etkileyen yeni bir sorunun üzerine gitmek amacıyla uluslararası alanda sarf edilen çabalarla işbirliğine girme konusunda ciddi sözler vermişti. Fakat zirve toplantısından önceki görüşmelerde, Amerika Birleşik Devletleri'yle en zengin ülkelerin liderlerinin fedakârlığın yükünü yeni gelişen ve yoksul ülkelerin sırtına yıkmak için manevra yapmaya yöneldikleri açıkça gözler önüne serildi.

İnsanlığı tarihteki en büyük riskten kurtarmak için mücadele etmeye kararlı toplumsal hareketlerle bilimsel kurumların binlerce temsilcisiyle liderlerinin büyük çoğunluğu, zirveyi örgütleyenlerin daveti üzerine Kopenhag'da toplandılar. Bu amaçla Danimarka başkentine gelen toplumsal

ve bilimsel hareketlerin temsilcileriyle binlerce protestocu-ya karşı Danimarka polisinin nasıl vahşice bir saldırıya giriştiğinin ayrıntılarını burada aktarmaktan kendi adıma utanç duyarım. Onun için ben daha ziyade zirvenin siyasal boyutlarına odaklanacağım.

Gerçekten, inanılmaz şeylerin olduğu Kopenhag'da kaos egemendi. Toplumsal hareketlerle bilimsel kurumların tartışmalara katılmalarına izin verilmedi. Can alıcı meseleler gündeme geldiğinde de devlet ve hükümet başkanları dişe dokunur tek laf edemediler. Obama'yla en zengin ülkelerin liderleri, Danimarka hükümetinin işbirliğiyle konferansı yönlendirmeyi başardılar. BM kuruluşları arka plana atıldı.

Zirvenin yapıldığı gün on iki saatliğine Kopenhag'a en son gelen lider olan Barack Obama, kendisinin ve kurmaylarının titizlikle seçtiği iki grupla toplantılar düzenledi. Daha sonra bu graplardan biriyle birlikte, üst düzey heyetlerin diğerleriyle yapılan toplantıya katıldı. Obama söyleyeceğini söyleyip, hiç vakit kaybetmeden arka kapıdan sıvıştı. Oturum sırasında, onun seçtiği küçük grup dışında diğer ülkelerin temsilcilerinin kürsüye çıkmalarına dahi müsaade edilmedi. Sadece Bolivya ve Bolivarcı Venezüella Cumhuriyeti'nin başkanları konuşma fırsatını bulabildilerse, bunun sebebi de zirvenin başkanının toplantıya katılanların güçlü baskıları karşısında onları kürsüye çağırmaktan başka seçeneğinin kalmamasıydı.

O sırada bitişik salonda Obama, en zengin ülkelerin, en önemli yeni gelişmekte olan devletlerin ve çok yoksul iki ülkenin liderlerini biraraya toplamıştı. Daha sonra bir belge ortaya attı, en önemli ülkelerin iki-üç tanesiyle görüşme yaptı, BM Genel Kurulu'nu pas geçti, bir basın toplantısı

düzenledi ve Küçük Asya'da galip çıktığı savaşların birinin ardından Julius Caesar'ın, "Geldim, gördüm, fethettim," demesini çağrıştıracak şekilde çekti gitti.

Britanya başbakanı Gordon Brown bile 19 Ekim'de şöyle diyecekti: "Eğer önümüzdeki birkaç ayda bir anlaşmaya varamazsak, kontrol edilemeyen emisyonlardan gelen zarar zaten oluşmuş olacağı için, gelecekteki bir zamanda geçmişe dönük olarak küresel bir anlaşmaya varmanın da bu tercihi geçersiz kılamayacağından şüphe etmeyelim."

Brown konuşmasını şu dramatik sözlerle noktalamıştı: "Başarısızlık diye bir seçeneğimiz yok. Şimdi başaramazsak ağır bedel öderiz. Şimdi harekete geçerse, hep birlikte harekete geçerse, belirli bir ufukla ve kararlılıkla harekete geçerse, Kopenhag'da başarı hâlâ ihtimal dahilindedir, fakat duraksayıp sendelersek bütün dünyayı ve gezegeni riske atmış oluruz ve geriye bir B planımız da kalmaz."

Brown daha sonra kibirli bir üslupla, Küba, Venezüella, Bolivya, Nikaragua ve Tuvalu gibi bir grup ülkenin Birleşmiş Milletler'i rehin alamayacağından dem vurdu. Aynı zamanda Çin, Hindistan, Brezilya, Güney Afrika ve diğer büyümekte olan ülkeleri Amerika Birleşik Devletleri'nin Kyoto Protokolü'nü çöp sepetine atan, fakat Amerika Birleşik Devletleri'yle en zengin müttefiklerini bağlayıcı bir anlaşmayla tamamlanmayan bir belge imzalatmasının çekiciliğine kapılmakla suçladı.

Bu noktada Birleşmiş Milletler'in altmış yıl önce, İkinci Dünya Savaşı'nın ardından, bağımsız ülkelerin sayısı 50'yi aşmazken kurulduğunu hatırlamayı zorunlu sayıyorum. Bugün, nefret edilesi sömürge sisteminin ortadan kalkmasından sonra, halkların kararlı mücadelesi sayesinde ba-

ğimsiz ülkelerin üye sayısı 190'ı aşmıştır. Yıllar boyunca Çin Halk Cumhuriyeti bile Birleşmiş Milletler'e üye kabul edilmezken, kukla bir rejimin o kurumda temsilcisi vardı ve ayrıcalıklı Güvenlik Konseyi'ne bile girmişti.

Sayıları giderek çoğalan Üçüncü Dünya ülkelerinin kararlı desteğinin Çin'in uluslararası tanınması açısından vazgeçilmez bir faktör olduğu görülecekti ve bu destek, ABD'yle NATO üyesi müttefiklerinin Birleşmiş Milletler'de Çin'in haklarını kabullenmeleri açısından son derece önemli bir rol oynayacaktı.

Faşizme karşı kahramanca savaşa en fazla katkıda bulunan ülke Sovyetler Birliği'ydi. 25 milyonu aşkın Sovyet yurttaşı hayatını kaybederken, ülke baştan aşağı korkunç biçimde tahrip olmuştu. Bu mücadeleden, ABD emperyal sisteminin mutlak egemenliğini ve eski sömürgeci devletlerin Üçüncü Dünya ülkelerini diledikleri gibi yağmalama güçlerini kısmen dengeleme kapasitesine sahip bir süpergüç çıktı. Sovyetler Birliği'nin dağılışının ardından da Amerika Birleşik Devletleri, siyasal ve askeri gücünü Doğu'yu (ta Rusya'nın kalbine kadar) kapsayacak şekilde genişletti ve Avrupa'nın kalan kısmı üzerindeki nüfuzunu arttırdı. Bu yüzden Kopenhag'da yaşananlar kimseye şaşırtıcı gelmedi.

Ben burada, Britanya başbakanının sözlerinin ve Yankilerin zirvenin anlaşması olarak katılımcı ülkelerin hiçbir şekilde tartışmalarına imkân tanınmamış bir belgeyi empoze etme girişiminin ne kadar haksızca ve öfkeliendirici olduğunu vurgulamak istiyorum.

Küba dışişleri bakanı Bruno Rodriguez, 21 Aralık'ta düzenlediği basın toplantısında, yadsınamaz bir noktaya parmak bastı. Şimdi onun sözlerini aktarayım:

Kopenhag'da taraflarca hiçbir anlaşmaya varılmadığını, bağlayıcı olan ya da olmayan taahhütler ya da uluslararası hukuka riayet göstermeye söz veren hiçbir karar alınmadığını vurgulamak isterim; böyle bir şey olmadı. Kopenhag'da bir anlaşma olmadı.

Zirve fiyaskoydu, bütün dünyayı aldatıldılar. ... Siyasal iradenin bulunmadığı ortaya çıktı. ... Bu, uluslararası toplumun iklim değişiminin etkilerini önleme ya da hafifletme girişimlerinde geri bir adım oldu. ...

Dünyanın ortalama sıcaklığı 5 derece yükselebilir...

Daha sonra dışişleri bakanımız, en yeni bilimsel araştırmalar uyarınca iklim değişiminin muhtemel sonuçlarına dair ilginç olgulara dikkat çekti:

Kyoto Protokolü'nden bugüne değin, gelişmiş ülkelerin emisyonları yüzde 12.8 arttı ... Bu artışın yüzde 55'i Amerika Birleşik Devletleri'ne aittir.

Yıllık ortalama petrol tüketimi bir Amerikalı için 25 varil, bir Avrupalı için 11 varil, bir Çinli için 2 varilden az ve bir Latin Amerikalı ya da Karayipli yurttaş için 1 varilden azdır.

Avrupa Birliği ülkeleri dahil olmak üzere 30 ülke, üretilen yakıtın yüzde 80'ini tüketmektedir.

Kyoto Protokolü'ne imza koymuş gelişmiş ülkelerin emisyonları dramatik ölçülerde artmıştır. Şimdi bu ülkeler, emisyonlar için 1990'da benimsenmiş olan taban oranlarının 2005 yılınınkilerle değiştirilmesini istiyorlar. Bu demektir ki, emisyonların ana kaynağı olan Amerika Birleşik Devletleri 25 yıl önceki emisyonlarını ancak yüzde 3 azaltacak. Dünya kamuoyuyla resmen dalga geçiyorlar.

ALBA üyesi ülkeler grubu adına konuşma yapan Küba dışişleri bakanı, Çin Hindistan, Brezilya, Güney Afrika ve

ekonomik bakımdan yükselmekte olan diğer önemli devletleri savundu. Bakan, Kyoto'da benimsenen 'ortak ama farklı düzeylerde sorumluluklar' ilkesinin, "bu felaketin sanığı konumundaki gelişmiş ülkelerin ve tarihsel bakımdan emisyonları yoğunlaştıranların sorumluluğunun, küçük ada devletleriyle Güney ülkelerinkinden ve özellikle en az gelişmiş ülkelerinkinden farklı olduğu" anlamına geldiğine dikkat çekti.

Sorumluluk finanse etmek demektir; sorumluluk uygun koşullarla teknoloji transferi demektir. Fakat bu noktada Obama, bir kelime oyununa başvuruyor ve 'ortak ama farklı düzeylerde sorumluluklar'dan bahsetmek yerine, 'ortak ama farklı düzeylerde katkılar'dan dem vuruyor.

Obama, Danimarka başkentinden ayrılmadan önce düzenlediği son bir basın toplantısında şöyle dedi: "Kopenhag'da burada anlamlı ve benzeri görülmedik bir başarı kaydettik. Tarihte ilk defa en büyük ekonomiler sorumluluğu ortaklaşa kabul etme noktasına geldiler."

Bizim dışişleri bakanımız ise açık ve çürütülemez bir üslûpla şu soruyu yöneltti: "Bu konuda 'en büyük ekonomiler sorumluluğu ortaklaşa kabul etme noktasına geldiler' ne demektir? Bu, onların iklim değişimine dair ferahlama ve uyarılma çalışmalarını finanse etmenin yükünün önemli bir kısmını, çoğunlukla Güney'in ülkelerine, Çin, Brezilya, Hindistan ve Güney Afrika'nın sırtına yıkmaya kalkmaları demektir. Bunun için şunu belirtmek bir zorunluluk ki, Kopenhag'da bir saldırıya, Çin, Brezilya, Hindistan ve Güney Afrika'ya karşı, ayrıca gelişmekte olan ülke sıfatı takılmış diğer ülkelere karşı bir engellemeye şahit olduk."

Dışışleri bakanımız Kopenhag'daki gelişmeleri bu çarpıcı ve doğruluğu su götürmez sözlerle tarif ediyordu.

Benim buna ek olarak söylemem gereken şeyse, 19 Aralık sabahı saat 10'da başkan yardımcımız Esteban Lazo ile dışışleri bakanımız oradan ayrıldıklarında, Kopenhag kadavrasını bir zirve anlaşmasıyla diriltmek için gecikmiş bir girişimde bulunulduğudur. O sırada pratik olarak bütün devlet başkanları ülkeden ayrılmış oldukları gibi, ortalarda gezinen bir bakan bulmak bile zordu. Fakat yine, Küba, Venezüella, Bolivya, Nikaragua ve diğer ülkelerin heyetlerinden henüz Danimarka'dan ayrılmamış olan delegelerin müdahaleleri bu manevrayı boşa çıkardı. Utanılasi zirve böyle sona erdi.

Gözden kaçırılmaması gereken başka bir nokta, günün en kritik anında, dakikaların sayıldığı saatlerde, Küba dışışleri bakanının, türümüzün hayatta kalmasını sağlamak amacıyla hem o anki zorlu mücadelede hem de gelecekteki çabalar adına onurlu bir kavga yürütmekte olan diğer heyetlerle birlikte, BM genel sekreteri Ban Ki-Moon'la işbirliği yapmak üzere gayret sarf etmesiydi.

Çevreci grup Dünya Vahşi Hayat Fonu, eğer emisyonlarda ciddi azaltmalara gidilmezse iklim değişiminin önümüzdeki beş-on yılda kontrol altına alınamaz boyutlara ulaşacağı uyarısında bulunmuştur.

Ancak Obama'nın [Kopenhag'da] yaptıklarına dair burada söylenenleri kanıtlamaya gerek yok. ABD başkanı 23 Aralık Çarşamba günü, insanların BM'nin iklim değişimi zirvesinin sonucundan dolayı hayal kırıklığına uğramakta haklı olduklarını söyledi. CBS televizyon kanalına verdiği bir röportajdaysa şunu belirtiyordu: "Eğer hiçbir şey yapıl-

masaydı muazzam bir geri adımı gösterecek olan tam bir çöküş yerine, hiç değilse az çok olduğumuz noktada kalabildik...”

Basın açıklamasına göre, neredeyse ittifakla zirvenin felaketle sonuçlandığını düşünen ülkelerden gelen eleştirilerin çoğunun hedefi Obama’dır.

ABD şimdi bir çıkmazda, çünkü birçok ülke, başkalarının bu küstahça ve anti-demokratik anlaşmaya bağlı kalmalarını istemeyi küçük düşürücü bulacak.

Benim kanımca, ileri gitmenin tek yolu, mücadeleye devam etmek ve her toplantıda, özellikle Bonn’da ve Meksika’da yapılanlarda, hakikatin bize verdiği kuvvet ve moral- le, insanlığın yaşama hakkı talebini öne çıkarmak.

26 Aralık 2009

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NDE SAĞLIK REFORMU

Barack Obama, Amerika Birleşik Devletleri'nin dünyaya dayattığı emperyalist kapitalist sisteme fanatikçe inanıyor. Bunun için her konuşmasını “Tanrı Amerika Birleşik Devletleri’ni korusun” diye bitiriyor.

Obama'nın yaptıklarından bazıları, Afrikalı Amerikalı adayın o ülkenin aşırı sağcı adayı karşısında kazandığı zafere sempatiyle bakan dünya kamuoyunun duyarlılığını incitti. Başarısı dünyanın gördüğü en ağır ekonomik krizlerden birine ve kendisinden önceki başkanın soykırım ayarındaki fetih savaşlarında hayatlarını kaybetmiş ya da yaralanmış veya sakat kalmış genç Amerikalıların doğurduğu acılara dayanan Obama, o demokratik ülkede anketlere ce-

vap verme tenezzülü gösteren Amerikalıların yüzde 50'sinin çoğunluğunun oylarını almıştı.

Etiğin temel ilkelerinden birine uysa, Obama'nın daha Asya'nın göbeğindeki saçma bir savaşa 40 bin asker göndermeye karar verdiğinde Nobel Barış Ödülü'nü almaktan imtina etmesi gerekirdi.

Bugünkü yönetimin militarist politikaları, doğal kaynakları yağmalaması ve Üçüncü Dünya'nın yoksul ülkeleriyle eşitsiz bir ilişki kurması, hiçbir şekilde, geçtiğimiz yüzyıl boyunca bazı istisnalarla neredeyse hepsi aşırı sağcı olan daha önceki yönetimlerin tutumlarından farklı değildir.

Kopenhag zirvesinde, [Obama'nın] iklim değişimine karşı mücadelede işbirliği yapma vaadine inanan uluslararası topluma anti-demokratik bir belge dayatıldı. Bu, dünyada birçok insanı hayal kırıklığına uğratan başka bir olaydı. Dünyanın en büyük sera gazı yayıcısı olan Amerika Birleşik Devletleri, başkanının önceden sarf ettiği tatlı sözlere rağmen, gerekli fedakârlıklarda bulunmaya hiç gönüllü olmadı.

Küba'nın yarım yüzyıldır büyük bir fedakârlıkla savunduğu fikirler ile bu devasa imparatorluğun egoistçe politikaları arasındaki çelişkileri sıralamaya kalksak bunun sonu gelmez.

Yine de bizim Obama'ya karşı bir husumetimiz yok, ABD halkına karşıysa hiç yok. Biz sağlık reformunun önemli bir kavga ve Obama'nın hükümeti adına bir başarı olduğuna inanıyoruz. Yine de, 1776'da Philadelphia'da yayınlanan ve Fransız ansiklopedistlerin fikirlerinin ilham kaynağı olduğu Bağımsızlık Bildirgesi'nden 234 yıl sonra, ABD hükümetinin yurttaşlarının büyük çoğunluğunun sağlığına ilgi göstermesi [bu uğurda bir yasa çıkarmak isteme-

si] hakikaten gerçek dışı bir durum olarak görünüyor (ki Küba bu başarıya yarım yüzyıl önce ve bütün halkı adına ulaşmıştı, üstelik dünyanın en güçlü ülkesinin o zamandan dayattığı ve halen yürürlükte tuttuğu zalimce insanlık dışı ablukaya rağmen). Daha önceki dönemdeyse, bağımsızlığın kazanılmasından ve kanlı savaştan neredeyse yarım yüzyıl sonra, Abraham Lincoln köleler adına hukuksal özgürlüğü sağlayabilmişti.

Öte yandan ben şahsen, nüfusun üçte birinden fazlasının sağlık hizmeti alıp, sağlığı açısından elzem sayılan ilaçları bulamadığı bir dünya üzerine kafa yormadan duramıyorum. Küreselleşmiş bir dünyada (nüfusun büyümekte, ormanların tükenmekte, tarım topraklarının azalmakta ve havanın solunamaz hale gelmekte olduğu bir dünyada) meydana gelen iklim değişimi ile su ve gıda kaynaklarında kıtlığın artışı bu durumu daha da ağırlaştıracaktır. 200 bin yıldan az bir süre önce (başka bir deyişle, gezegende ilk hayat formlarının belirmesinden 3.5 milyon yıl sonra) ortaya çıkmış olan insan türü gerçek bir yok olma tehlikesiyle karşı karşıya.

Sağlık reformunun hükümeti adına bir başarıyı gösterdiğini kabul etmiş bulunan bugünkü ABD başkanı, tam da yeryüzünün ısısındaki artışların (gözle görülen kritik sınırların ötesinde bir artışın) buzulların donmuş sularını eritmekte olduğu, Antarktika, Grönland ve Sibirya'daki muazzam buzul başlıklarında tutulan on milyonlarca kilometre küplük buzun otuz-kırk yıl içerisinde -dünyanın bütün li-manlarını ve şimdi dünya nüfusunun büyük bir kısmının yaşadığı, beslendiği ve çalıştığı topraklarını sular altında bırakarak- erimiş olacağı bir dönemde, iklim değişiminin

dünyanın bütün ülkelerinin sağlığı (daha da kötüsü, varlığı) açısından bir tehdit oluşturduğuna gözlerini kapatamaz.

Obama, özgür ülkelerin liderleri ve onların müttefikleri, bilimcileri ve gelişkin araştırma merkezleri bu durumu bilirler; bilmemeleri imkânsızdır.

Ben başkanın, hükümetin kendisini engellemek isteyen lobicilerle siyasi kalpazanlar karşısındaki konumunu kuvvetlendiren sağlık reformu mucizesini mümkün hale getiren Kongre üyelerinin ve yönetimin katkılarını teslim edip dile getirdiği konuşmasını takdirle karşılıyorum. Zaten eğer işkenceyi, kiralık katilleri ve soykırımı savunan başkaları ABD hükümetinin yeniden başına geçse durum çok daha berbatlaşır. Obama, tartışmasız derecede zeki ve yeterince bilgili biri olarak benim abartmadığımın farkındadır. Umarım Küba hakkında ara sıra söylediği sözler zekâsını fazla bulandırmıyordur.

Bütün Amerikalıların sağlık hizmeti alma hakkı uğruna yürütülen bu kavganın başarısının peşinden, şimdi de 12 milyon göçmen (ki onların muazzam bir çoğunluğunu Latin Amerikalı, Haitili ve diğer Karayip ülkelerinden gelenler oluşturuyorlar) Amerika Birleşik Devletleri'ndeki mevcudiyetlerinin yasallaştırılmasını talep etmektedirler. Ne de olsa ABD toplumunun onsuz yapamayacakları en ağır işleri görenler, bu yolda tutuklananlar, ailelerinden ayrılmak zorunda kalanlar ve ülkelere geri gönderilenler bu insanlardır.

Bu insanların çok büyük çoğunluğu Kuzey Amerika'ya, Amerika Birleşik Devletleri'nin bölgeye empoze ettiği diktatörlüklerin, kaynaklarının yağmalanması ve haksız ticaretle beraber maruz kaldıkları gaddarca uygulamaların sonucunda göç ettiler. Onların ailelerine gönderdikleri havaleler, kendi

ekonomilerinin GSMH'lerinin hatırı sayılır bir oranını karşı-
lıyor. Şimdi de asgari adaleti sağlayacak bir yasanın çıkacağı
umudu içindeler. Peki ama, Küba halkına beyin göçünü kö-
rükleyen ve eğitilmiş gençlerinin ülkeden kopmalarına sebep
olan bir Islah Yasası dayatıldığında, o insanlara niçin, Latin
Amerika ve Karayip ülkelerinden gelen yasadışı göçmenlere
reva görülen vahşice yöntemlere başvurulmamıştı acaba?

200 bini aşkın ölü sayısıyla benzeri görülmedik bir fela-
kete daha yeni uğramış bulunan Latin Amerika'nın en yok-
sul ülkesi Haiti'yi vuran korkunç deprem ve Şili'de benzer
bir fenomenin sebep olduğu ekonomik zararlar, uygarlık
denen şeyi tehdit eden tehlikelerin ve insan türüne hayatta
kalma umudunu verecek ciddi tedbirler alınması gereklili-
ğinin kanıtlarıdır.

Soğuk Savaş dünya halklarına herhangi bir yarar getir-
medi. Amerika Birleşik Devletleri'nin muazzam ekonomik,
teknolojik ve bilimsel gücü, gezegenin üzerinde dönüp
durmakta olan trajik akıbetin üstesinden gelmeye yetmez.
Başkan Obama'nın bilgisayarındaki bu konuyla ilgili bilgi-
leri kontrol etmesinde ve daha sonra en seçkin bilimcileri-
ne danışmasında büyük fayda var; o zaman kendi ülkesi-
nin, yüceltip durduğu insanlığa model olmaktan ne kadar
uzak kaldığını görecektir.

Obama bir Afrikalı Amerikalı olduğu için, *The Dreams of
My Father* (Babamın Rüyaları) adlı kitabında anlattığı üzere,
ayrımcılığın aşağılatıcı sonuçlarını tatmıştır; on milyonlarca
Amerikalının yaşadıkları sefilce koşullardan haberdardır.
Kendisi eğitilmiş biridir, fakat başarılı bir profesyonel olarak
zengin orta sınıfın hayatının nimetlerinden faydalanmaktadır
ve bu uyumu, kendisini seçim zaferine taşıyan bir şekilde top-

lumsal sistemi (ekonomik krize, Amerikalıların hayatlarının işe yaramazca feda edilmesine ve kendi tartışılmaz siyasal yeteneğine rağmen) idealleştirmeye kadar vardırırmıştır.

Bununla birlikte, en koyu sağcı güçler Obama'yı aşırı bir unsur olarak görmekte ve onu Senato'da sağlık reformunun etkilerini nötralize etme savaşını sürdürmekle, ülkenin çeşitli eyaletlerinde sabote etmekle ve yeni yasanın anayasaya aykırı olduğunu ilanen kapsamlı bir cephe açmakla tehdit etmektedirler.

Çağımızın sorunları çok daha ciddidir.

Amerika Birleşik Devletleri'nin sıkı denetimi altındaki Uluslararası Para Fonu, Dünya Bankası ve diğer uluslararası kredi kuruluşları, büyük ABD bankalarının (gezegenimizdeki finansal kaostan sorumlu olan ve mali cennetler yaratan kuruluşların) sistemin sıklaşan ve giderek büyüyen krizlerinin her birinde hükümet eliyle batmamasını sağlarlar.

ABD Hazinesi, fetih savaşlarının, askeri sanayi kompleksin kârlarının, dünyanın her tarafındaki askeri üsleri ve ulusaşırı şirketlerin dünyanın birçok ülkesindeki ekonomiyi denetlemesini sağlayan büyük yatırımların finansmanı için gerekli döviz basmaktadır. Nixon tek taraflı olarak doların altına çevrilmesi uygulamasını askıya alırken, New York'taki bankaların kasalarında 7 bin ton altın vardı ve bu rakam dünyadaki altın rezervlerinin yüzde 25'inden fazlaydı (İkinci Dünya Savaşı'nın sonunda yüzde 80'den daha fazlaydı). ABD'nin kamusal borcunun 10 trilyon doları aşmış, yani GSMH'sinin yüzde 70'inden fazla bir miktarı oluşturduğu ve bu yükün gelecek kuşaklara devredileceği söylenmektedir. Gerçeklikte, bu borcun karşılığını ABD doları satın alsınlar diye sunulan, böylece ABD'nin büyük ulusa-

şırı şirketlerine dünyadaki zenginliğin önemli bir kısmını sahiplenmesine ve yine bu suretle ülkedeki tüketim toplumunun ayakta kalmasına imkân veren mal ve hizmetlere yapılan yüklü harcamalarla dünya ekonomisinin üstlenmesi de bunu doğrulayan bir noktadır.

Böyle bir sistemin uzun süre ayakta kalamayacağını biraz aklı olan herkes görebilir; bu yüzden Amerika Birleşik Devletleri'nin en zengin kesimleriyle dünyadaki müttefikleri ancak kitle iletişim araçlarında ve başlıca internet ağlarında tekel oluşturup, cehaletle, yalanlarla ve koşullu reflekslerle yaşatılan bir sistemi savunmaktadırlar.

Bugün, iklim değişiminin hızının ve feci sonuçlarının artışı ve bu durumun insanlığı istisnai bir ikilemeyle yüz yüze bırakışı karşısında yapının çatır çatır çöktüğünü görüyoruz.

Devletler arasındaki savaşlar -20. yüzyılın ikinci yarısına değin olduğu gibi- artık büyük çelişkileri çözebilecek bir görüntü sunmuyor, fakat insan türünün hayatta kalmasını sağlayan faktörleri etkiliyor. Üstelik muhtemel felaketin boyutları öyle bir dereceye varıyor ki, gezegenimizde yaşayan akıllı türlerin varlığını erkenden sona erdirmesi bile mümkün.

Birkaç gün önce, bugün geçerli sayılan bilimsel bilgilerin ışığında ve güneş sisteminde güzel yeryüzümüze benzer bir gezegen keşfedilse dahi, hiçbir zaman güneşi en yakın (saniyede 300 bin kilometreye eşdeğer bir hızla, dört ışık yılı uzaklıktaki) yıldızdan ayıran mesafeyi kapatamayacakları dikkate alındığında, insanların Yeryüzü gezegenindeki sorunlarını çözmek zorunda olduklarına inancımı ifade etmiştim.

Amerika Birleşik Devletleri, Mars gezegeninde su olup olmadığını ve hayatın ilksel formlarının geçmişte ya da şimdi olup olmadığını keşfetmek amacıyla inanılmaz para-

lar harcıyor. Eğer saf bilimsel meraktan değilse, bunun başka bir sebebinin bulunup bulunmadığını hiç kimse bilmiyor. Gezegenimizdeki milyonlarca tür giderek artan bir hızla yok olup tükeniyor ve muazzam hacimlerdeki su kütleleri durmadan zehirleniyor.

Milyonlarca yıldız kümesi ve sonsuz sayıdaki yıldızların kökeni olarak Einstein'ın enerji ve madde teorileriyle Big Bang teorisini ve başka hipotezleri temel alan bilimdeki yeni yasalar, teologların dikkatini çeken temel zaman ve uzam kavramlarında köklü değişikliklere yol açmış durumda. Bir teolog olan Brezilyalı dostumuz Frei Betto, bu sorunu Havana'da düzenlenen son uluslararası kitap fuarında çıkan kitabı *La obra del artista: una vision holistica del Universe*'de (Sanatçının İş: Bütünsel Bir Evren Görüşü) en geniş kapsamıyla tartışmakta.

Son 100 yıldaki bilimsel ilerlemeler, sosyal bilimlerde, hatta felsefe ve teolojide binlerce yıldır kabul gören geleneksel fikirleri derinden sarsmış durumda.

En dürüst düşünürlerin bu yeni bilgilere duyduğu ilgi kayda değer niteliktedir, fakat biz Başkan Obama'nın tüketim toplumlarının bilimle ne derece bağdaşabileceği üzerine düşüncelerine dair hiçbir şey bilmiyoruz.

Bu arada, bu tür meseleler üzerinde kafa patlatmaya vakit ayırmak gerçekten önemli. İnsanlar kesinlikle hayal kurmaktan ve olaylara sükûnetle, çelik sinirle yaklaşmaktan vazgeçmeyecekler. Bu bir görevdir –en azından, siyaset mesleğini seçip, dayanışma ve adalet değerleri üzerinde yükselen insan toplumlarına soyluca ve hayati bir bağlılık göstermeye devam eden kişiler için.

24 Mart 2010

Şeyleri doğru isimleriyle anmaktan başka seçeneğimiz yok. Hâlâ içinde bir nebze sağduyu kalmış olanlar, günümüz dünyasında gerçekçiliğe ne kadar az yer kaldığını görmekte zorlanmazlar.

ABD başkanı Barack Obama Nobel Barış Ödülü'ne aday gösterildiğinde, Michael Moore, "Haydi, onu hak et!" diye seslenmişti. Birçok insan bu zekice sözü sevdi; üstelik birçok kişi, Norveç komitesinin kararını bir demagogluk örneği ve yeni ABD başkanının (bir Afrikalı Amerikalı, iyi bir iletişimci, derin bir ekonomik krizin ortasında güçlü bir imparatorluğun başına geçmiş zeki bir politikacı olan yeni başkanın) görünüşte zararsız bir seçim tekniğinin yüceltilmesi olarak değerlendirdiği halde.

Kopenhag'daki dünya konferansı toplanmak üzereydi ve Obama, Amerika Birleşik Devletleri'nin dünyada insan türünü hedef alan tehdit konusunda oluşmuş konsensüse katılacağı yönünde umut kıvılcımları saçıyordu. Fakat Kopenhag'daki gelişmeler hüsrandan başka bir sonuç doğurmadı; uluslararası kamuoyu da acı veren bir aldatma kampanyasına kurban gitti.

Geçenlerde Bolivya'da toplanan İklim Değişimi ve Toprak Ana'nın Hakları üzerine Dünya Halklar Konferansı'nda, altın ve kolay zenginlik peşinde yüzyıllardır kendi bencil, insanlığın en kutsal çıkarlarıyla bağdaşmaz kültürlerini empoze eden Avrupalı fatihlerin istilasına uğrayıp fiilen her köşesi yıkıma uğratılmış kadim yerli ulusların bilgeliğini yansıtan cevaplar ortaya atıldı.

Dün yayınlanan iki haberde, imparatorluğun bizi 'demokratik, barışçıl, kendini düşünmekten uzak ve dürüst bir niteliğe' sahip olduğuna inandırmaya çalışan felsefesine yer verilmekteydi:

WASHINGTON, 22 Nisan 2010. Önümüzdeki yıllarda Başkan Barack Obama, Amerika Birleşik Devletleri'nden fırlatılıp tam bir isabet ve kuvvetle bir saat içerisinde yeryüzünün her köşesine ulaşabilecek, böylece Amerika'nın nükleer cephaneye bağlılığını büyük oranda azaltacak yeni nesil bir silahı çıkarıp çıkarmayacağına karar verecek.

Minuteman füzeleriyle taşınacak bu yeni süper-bomba nükleer savaş başlıklarını taşıyamayacak olmasına rağmen, Rusya'yla yeni imzalanan START-2 anlaşmalarının gölgede kalmaları bir yana, onların yıkıcı kapasitesi benzer nitelikte olacaktır. Moskova'daki yetkililer Amerika Birleşik Dev-

letleri'nin bu füzelerin her biri için nükleer savaş başlıklarından birini kaldırmasını istemişler ve anlaşmaya böyle bir madde koydurmayı başarmışlardır.

New York Times'da ve CBS televizyon kanalında yayınlanan haberlere göre, Prompt Global Strike (PGS) adı verilen bu yeni bombalar "hiçbirinde nükleer eşiği geçmeksizin" Afganistan'daki bir mağarada El-Kaide lideri Usame bin Ladin'i vurabilecek, fırlatılmaya hazırlanan bir Kuzey Kore füzesini yok edebilecek ya da İran'ın nükleer bir tesisine saldırabilecektir.

Nükleer bir bombayla amaçlanan aynı etkiyi yapacak nükleer-olmayan silah gibi bir askeri seçeneğe sahip olmak, Obama yönetimince ilginç bulunmaktadır. Bu projeyi ilk defa Obama'nın önceli Cumhuriyetçi başkan George W. Bush başlatmış, fakat Moskova'nın protestoları karşısında durdurmak zorunda kalmıştır. Rus yetkililer, Minuteman'ın nükleer savaş başlıkları gönderme kapasitesi karşısında, bir PGS fırlatmanın nükleer bir saldırının başlatmış olup olmadığına karar vermenin imkânsız olacağına dikkat çekmişlerdir.

Yine de Obama yönetimi, bu silahın Rusya ve Çin'e yanlış anlamalardan sakınmalarını sağlamak için gerekli güvenceleri verebileceği kanısındadır. Yeni silah füze depoları, nükleer savaş başlığı depolarından uzaktaki alanlarda kurulacak ve Moskova ya da Pekin'in uzmanlarınca düzenli biçimde denetlenebilecektir.

Süper-bomba, 1.000 pound ağırlığında patlayıcı taşıırken ses hızının birkaç katı süratle atmosferde yol alabilecek bir Minuteman füzesiyle fırlatılabilir. Daha sonra aşırı derecede gelişkin donanımlar sayesinde füze, bombayı belirlenen hedeflere tam bir isabetle yönlendirecektir.

Daha ilk deneme yılında 250 milyon dolara mal olduğu hesaplanan PGS projesinin sorumluluğu, ABD nükleer cephaneliğinin komutanı olan General Kevin Chilton'ın omuzlarındadır. Chilton'ın açıklamasına göre, PGS şu anda Pentagon'un gündeminde bulunan seçenekler yelpazesinde bir boşluğu doğuracaktır.

Chilton şöyle demiştir: “Bugün için başkana, yeryüzünün herhangi bir yerindeki bir hedefi vurmakta 96 saatten ... belki dört, beş, altı saate kadar isabet kaydedecek geleneksel seçenekler sunabiliriz. Fakat daha hızlı hareket edilmesi isteniyorsa, bunun karşılığı ancak nükleer bir çözüm olabilir!”

Amerika Birleşik Devletleri bu yeni bombayla, gelecekte, bir terörist grubuna ya da düşman bir ülkeye karşı daha çabuk ve geleneksel kaynaklarla harekete geçebilecek, böylece hem çok daha kısa bir zaman diliminde adımını atmış hem de uluslararası arenada nükleer silahların kullanılmasıyla ilgili öfkeli tutumlardan kendini azade kılabilir.

Bu silahla ilgili denemelerin 2014'te başlaması, 2017'de de ABD cephaneliğine girmesi tasarlanmıştır. Obama muhtemelen o zaman iktidarda olmayacaktır, fakat bu süper-bomba şimdiden Nobel Barış Ödülü'ne layık görülmüş başkanın nükleer-olmayan mirasları içinde mümtaz bir yer edinecektir!

Washington, 23 Nisan 2010. ABD hava kuvvetlerine bağlı insansız bir uzay aracı Florida'da infilak etti; uzay aracının askeri görevi konusunda tam bir gizlilik perdesi hakim.

Robot uzay uçağı, yani X-37B, ordunun yayınladığı bir video filme göre, tepesinde bir Atlas V roketiyle Perşembe gü-

nü yerel saatle akşam 7.52'de (Cuma günü 09.52'de) Cape Canaveral'dan kalktı.

Hava Kuvvetleri'nde binbaşı olan Angie Blair, AFP'ye fırlatmanın başarılı geçtiğini söyledi.

Minyatür bir uzay mekiğini andıran uçak 8.9 metre uzunluğunda ve kanat genişliği 4.5 metre.

Yenilenebilir uzay aracı yıllardır yapım aşamasındaydı; ordu bu aracın Amerikan ordusunun cephaneliğindeki rolü ya da amacı konusunda sadece müphem açıklamalara yer veriyor.

Hava Kuvvetleri'nin başka bir açıklamasında şöyle deniyordu: "Bu aracın geliştirilmesindeki amaç, teknolojilerin operasyonel uydu programlarına bağlanmasından önce yeni teknolojileri ve bileşimleri kanıtlamak üzere 'yörünge laboratuvarlı' bir test ortamı sağlamak."

Yetkililer, X-37B'nin Kaliforniya'daki Vandenberg Hava Kuvvetleri Üssü'ne inmek üzere geri döneceğini bildirdiler, fakat başlangıç görevinin ne kadar süreceğini açıklamadılar.

Hava Kuvvetleri uzay programları bölümünün sekreter yardımcısı Gary Payton, bu hafta bir basın toplantısında gazetecilere, "Bütün samimiyetimle söylüyorum ki, aracın ne zaman geri geleceğini bilmiyoruz," dedi.

Payton, uçağın uzayda dokuz aya kadar kalabileceğini ekledi.

Boeing'in ürettiği uzay uçağı, 1999'da NASA'nın bir projesi olarak başladı ve nihayetinde ABD Hava Kuvvetleri Hızlı Hareketler Bürosu'na devredildi.

Hava Kuvvetleri, 2011'de fırlatılması planlanmış ikinci bir X-37B'ye sahip olmayı istiyor.

Başka neye ihtiyaçları var ki?

Oysa bugün müthiş bir engelle karşı karşıyalar: şimdiden durdurulamaz boyutlara ulaşmış iklim değişimi. Zira

konusulan şey, iki santigrat dereceden daha fazla ısı artışı-
nın kaçınılmaz noktaya geldiği ve bunun da feci sonuçla-
ra yol açacağı. Yalnızca kırk yıl içerisinde dünya nüfusu 2
milyar artarak 9 milyar civarına ulaşacak. Limanlara yakın
marinalar, oteller, turist merkezleri, yollar, endüstriler ve
tesisler, zengin ve gelişmiş ülkelerde (bugün bencilce, in-
san türünün hayatta kalması açısından gerekli olan en alt
düzeyde fedakârlıkta bulunmayı dahi kabullenmeyen aynı
ülkelerde) yaşayanların ömürlerinin yarısından az bir süre-
de sular altında kalacak. Tarım arazileriyle içme suları bü-
yük oranda azalacak. Okyanuslar kirlenecek ve denizdeki
bazı canlı türleri tamamen tükenirken, bazıları da yenemez
hale gelecek. Bu tablo basit bir mantık hesabı değil, bilim-
sel araştırmaların sonucudur.

İnsanlar, doğal genetik ve çeşitli türlerin bir kıtadan baş-
ka bir kıtaya göç etmesi sonucu, hektar başına gıda mikta-
rını ve diğer ürünleri arttırabildiler. Bu sayede insanlık bir
süredir, mısır, patates, buğday, lif gibi yiyecek maddelerin-
de ve temel ürünlerde daha az kıtlık çekiyor. Daha sonra,
genetik manipölasyon ve kimyasal gübrelerin kullanılması
da hayati ihtiyaçların karşılanmasına katkıda bulundu, an-
cak artık onlar da insanın tüketmesi açısından sağlıklı gıda
üretme olanaklarında tükenme noktasına yaklaşıyorlar.

Öte yandan, doğanın üretmesi 400 milyon yıl almış hid-
rokarbonların neredeyse iki yüzyılda iyice azalmış olduğu-
na tanıklık ediyoruz. Keza, dünya ekonomisinin ihtiyaç
duyduğu hayati önemdeki yenilenemez mineral kaynakları
azalmaktadır. Aynı zamanda bilim, gezegeni birkaç saat içe-
risinde birkaç defa yok edecek kapasiteyi yaratmış bulun-
yor. Zamanımızın en büyük çelişkisi, kesinlikle insan türü-

nün kendi kendini yok etme kapasitesine ulaşması ve kendini yönetmeyi becerememesidir.

İnsanlar kendi yaşama kapasitelerini aşan hayat olanaklarını arttırmayı başardılar ve bu savaşta mevcut kaynakları giderek daha bir süratle tüketiyorlar. Bilim, nükleer tepkime örneğindeki gibi, büyük yatırımlarla maddeyi enerjiye dönüştürmeyi mümkün kıldı, fakat enerjinin maddeye dönüştürülmesi konusunda herhangi bir işaret ufukta dahi görünmüyor. Bu konudaki araştırmalara yapılan yatırımların sonsuz maliyeti, evrenin yaratmasının milyarca yıl aldığı noktaya insanın birkaç onyılıda gelmesinin imkânsızlığını göstermekte. Barack Obama, o harika çocuk bize bunu açıklama mecburiyeti duyar mı acaba? Bilim kayda değer ilerlemeler sağlarken, cehalet ve yoksulluk da artıyor. Bu akışı tersine çevirebilecek biri çıkacak mı?

26 Nisan 2010

İMPARATORLUK VE SAVAŞ

İki gün önce, emperyalizmin, dünyanın her tarafındaki insanların başına bela olan uyuşturucu istismarı gibi son derece ciddi bir sorunu çözemeyeceğine dair birkaç söz söylemiştim. Bugünse yine büyük önem taşıyan başka bir meseleyi ele almak istiyorum.

Güncel bir tehlike olan Amerika Birleşik Devletleri'nin Kuzey Kore'ye (bu ülkenin kara sularında yakınlarda meydana gelen olayın ardından) saldırması, belki de Çin Halk Cumhuriyeti devlet başkanının şu anda BM Güvenlik Konseyi'nde tartışılmakta olan anlaşmalara dair veto hakkını (o ülkenin hiç hoşuna gitmeyen bu ayrıcalığını) kullanmaya karar vermesi halinde engellenebilir.

Ne ki bu noktada, Amerika Birleşik Devletleri'nin muhtemel bir cevabının bulunmadığı ikinci ve daha ciddi bir problemden söz etmek gerekir; bu da İran'la çatışmaya girme ihtimalidir. Başkan Obama'nın 4 Haziran 2009'da Kahire'deki İslami El-Ezher Üniversitesi'nde konuşma yapmasından beri açıkça yaklaştığı görülebilen bir ihtimaldir bu.

Daha dört gün önce kaleme aldığım bir "Düşünceler" yazımda, Obama'nın konuşmasının resmi kopyasına ulaşınca, söylediklerini analiz etmek için metnin bazı kısımlarına yer vermiştim. Şimdi de başka sözlerini buraya aktaracağım:

Amerika Birleşik Devletleri ile dünyanın her tarafındaki Müslümanlar arasında gerginliğin arttığı bir zamanda bir araya geldik. ...

... sömürgecilik birçok Müslümana hak ve fırsat tanımadı ve Soğuk Savaş [sırasında] ... Müslümanların çoğunlukta olduğu ülkelere genellikle kendi özlemlerinin ne olduğuna hiç aldırmadan yanaşma muamelesi yapıyordu.

Bu ve başka argümanlar, Afrikalı Amerikalı bir ABD başkanı tarafından dile getirildiğinde özellikle etkileyici görünmekteydi; bir nevi, 4 Temmuz 1776'da Philadelphia'da okunan Bağımsızlık Bildirgesi'nde yazılı doğrular gibi çınliyordu.

Ben buraya [Kahire'ye] Amerika Birleşik Devletleri ile dünyanın her tarafındaki Müslümanlar arasında yeni bir başlangıç yapmaya geldim; karşılıklı çıkarlara ve saygıya dayalı bir başlangıç. ...

Kur'an der ki: "Allah'ın bilincinde ol ve her zaman doğruyu söyle."

Ben ortaya çıktıkları yerlerde İslamiyet'e dair olumsuz klişelerle mücadele etmeyi Amerika Birleşik Devletleri başkanı olarak sorumluluklarımın bir parçası sayıyorum.

Böylece Obama, ABD'nin izlediği politikalarda bolca görülen çözülmez çelişkiler evreninden hassas meselelere eğilmeye devam ediyordu:

Soğuk Savaş'ın ortasında Amerika Birleşik Devletleri, demokratik yolla seçilmiş İran hükümetinin devrilmesinde rol oynadı. İslam devriminden beri de İran, ABD'li askerlere ve sivillere karşı rehin alma ve şiddete başvurma eylemlerinde rol oynadı. ...

Amerika'nın İsrail'le olan güçlü bağları herkesçe biliniyor. Bu bağ kopmaz bir bağlıdır. ...

Hayatlarını Batı Şeria, Gazze ve komşu ülkelerdeki mülteci kamplarında sürdüren çok sayıda insan, daha önce hiç tatmadıkları barış ve güvenlik dolu bir hayat özlemiyle beklemeyi sürdürüyorlar.

Bugün, beyaz fosfor ve diğer insanlık dışı ve zalimce maddelerin genellikle, hakikaten Nazi benzeri bir faşistçe gözü dönmürlük halinde Gazze Şeridi'ndeki insanlar üstünde kullanıldığını biliyoruz. Mamafih, Obama'nın iddialarının o hava kuvvetlerince tekrarlandığı sırada gerçekleştiği ve halihazırdaki vaziyetin bu olduğu görülüyor.

Dün, 31 Mayıs'ta, uluslararası sularda, Gazze kıyısından on binlerce mil uzakta, neredeyse 100 İsraili paraşütçünün helikopterlerinden saniyeler içinde atlayıp, çeşitli milliyetlerden yüzlerce barış gönüllüsünün üstüne acımasızca ateş açması ve -basın haberlerine göre- en az 20 kişinin ölüp, daha çoğunun yaralanması üzerine uluslararası toplum şoka uğradı. Saldırıya maruz kalanlar içinde Amerikalılar da vardı ve kendi yurtlarında kuşatılmış durumdaki Filistinlilere çeşitli yardım malzemeleri taşıyorlardı.

Obama, İslami El-Ezher Üniversitesi'nde "demokratik yolla seçilmiş İran hükümetinin devrilmesi"nden söz ettiğinde ve bunun hemen arkasından, "İslam devriminden beri de İran, ABD'li askerlere ve sivillere karşı rehin alma ve şiddete başvurma eylemlerinde rol oynadı," diye eklediğinde, Paris'ten gelip tek bir silah kullanmadan Güney Asya'daki en güçlü ABD jandarmasının silahlı kuvvetlerini ezen Ayetullah Ruhollah Humeyni'nin desteklediği devrim hareketine atıfta bulunuyordu. Dünyanın en kudretli devleti için orada, Sovyetler Birliği'nin güneyinde bir askeri üs kurmanın çekiciliğine kapılmamak pek kolay değildi.

Elli yılı aşkın bir süre önce Amerika Birleşik Devletleri, 24 Nisan 1951'de başbakanlığa seçilen Muhammed Musaddık yönetimindeki İran hükümetini devirdiğinde demokratik niteliğinden hiç şüphe edilemeyecek başka bir devrimi bastırmış oluyordu. Aynı yılın 1 Mayıs'ında İran Senatosu, mücadeleleri sırasında ana talep olarak yükselttikleri petrolün millileştirilmesi kararını onaylayacaktı. Musaddık bu konuda, "Şu ana değin, yabancı ülkelerle uzun yıllardır yürüttüğümüz görüşmelerin başarıyla sonuçlanmadığı görülmüş bulunuyor," demişti.

Musaddık bu sözleriyle açıkça, dünya ekonomisini kontrolleri altında bulunduran büyük kapitalist güçleri kastetmekteydi. İran, o zamanlar Anglo-Iranian Oil Company adıyla bilinen British Petroleum'la uyuşmazlığa düşünce, bu şirketin tesislerine el koymuştu.

Ülke kendi teknisyenlerini eğitemiyordu. Britanya vasıflı personelini geri çekip, yedek parçalar ve pazarlar konusunda abluka uygulamaya başlamıştı. Ayrıca, bu ülkeye karşı harekete geçmeye hazır olan Kraliyet Donanması'nı

bölgeye göndermişti. Sonuçta İran'ın petrol üretimi 1952'de 241.4 milyon varilden 1953'te 10.6 milyon varile düştü. CIA de böylesi elverişli koşullarda, Musaddık'ı yerinden indiren bir darbe tezgâhladı. Musaddık üç yıl sonra ölürken, monarşi yeniden kuruldu ve ABD İran'da yeniden sağlam bir müttefik kazanmış oldu.

Amerika Birleşik Devletleri başka ülkelere de bu şekilde davranmıştır. Gezegenin en zengin topraklarında kendi ülkesinin kurulmasından beri, binlerce yıldır orada yaşamakta olan ya da İngiliz sömürgecilerinin köle olarak getirdikleri yerli nüfusun haklarına da hiçbir zaman saygı göstermemiştir.

Yine de ben, milyonlarca zeki ve dürüst Amerikalının bu gerçeklerin farkında olduğuna eminim.

Başkan Obama, gerçeğin hilafına, uzlaşmaz çelişkileri uydurmaya çalışan yüzlerce konuşma yapabilir ya da ahlâksız kişilerle gruplara birtakım tavizler verirken politikalarını iyi kurulmuş kelimelerle gizlemeye çalışabilir. Ayrıca sadece kendi kafasında olan ve eğilimlerini iyi bilen ilkesiz danışmanlarının körükleyip durdukları fantastik dünyaları tasvir edebilir.

Fakat Obama ne yapsa şu iki soruya cevap vermekten kaçamaz: Obama, tutumlarıyla ABD'nin kararlarını kabul etmediğini gösteren İsrail devletinin ya da Pentagon'un İran'a karşı nükleer silah kullandığını görmeden ikinci bir başkanlık döneminin heyecanını yaşayabilecek midir? Böyle bir saldırının gerçekleşmesinden sonra bizim gezegenimizdeki hayat neye benzeyecektir?

1 Haziran 2010

Fidel Castro

Obama ve İmparatorluk

agora kitaplığı • 322

ISBN 978-605-103-120-0

9 786051 031200

siyaset • 59

www.agorakitapligi.com

Soğuk Savaş'ın başrol oyuncularından ve Washington'ın geleneksel düşmanlarından Fidel Castro, bu kitapta Obama'nın seçim sürecine ve yönetimdeki ilk yılına önemli bir bakış atıyor. Sağlık sorunları sebebiyle günlük hayattan 2006 yılından bu yana uzak kalan Küba lideri, kendine özgü ve açık sözlü üslûbuyla dünyada gerçekleşen olaylara düzenli olarak yayınlanan düşüncelerinde değiniyor.

Fidel Castro, Küba-ABD ilişkilerinin neticede yeni bir yön alıp almadığına yönelik fikirlerini sunarken, küresel mali krizden iklim değişimi, çevre krizi, Washington'ın Latin Amerika'ya ayak uydurma süreci ve ABD'nin Guantánamo üssü uygulamaları gibi birçok kritik siyasal olguyla da değerlendirmelerine katıyor. Castro, ayrıca Obama yönetiminin Küba'yı küresel terörizmi destekleyen ülkeler listesine yeniden alışı sorguluyor.

Bir Afrikalı Amerikalı siyah olarak kendisinin ABD başkanı seçilmesini ilk andan itibaren olumlu bir durum olarak gören Castro, Obama'nın kısa sürede kendisinden beklentisi olanları hayal kırıklığına uğrattığını ve imparatorluğun çıkarlar politikasına karşı teslim bayrağını çektiğini vurgulamaktan geri kalmıyor...